

376.007

2446 ๘

ร.๒

สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัย
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย

ปริญญานิพนธ์
ของ
ปราณี แหวนทองคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2541

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์)

.....กรรมการ

(ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์)

.....กรรมการ

(ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศวาภรณ์)

วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนานรงค์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ดร.สมสุข ธีระพิจิตร กรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล กรรมการสอบเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณอาจารย์อัจฉรา เอ็นท์ คุณศศิพรรณ ทศนะเทพ คุณวณิดา - คุณสากร เตียสกุล คุณบุณทริกา อ่อนรู้ที่ คุณสุวิ พ่วงพลับ และเพื่อน ๆ รุ่นเดียวกันที่ให้ความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้าน และให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

นางสาวปราณี แหวนทองคำ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	1
ความสำคัญของการวิจัย	8
ขอบเขตการวิจัย	9
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
สมมุติฐานของการวิจัย	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดและหลักการการดำเนินงานในองค์กรของรัฐ	12
ความสำคัญของการวิจัยต่อสถาบันอุดมศึกษา	17
สภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา	21
สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	27
การดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	51
3. วิธีการดำเนินการวิจัย	59
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	59
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	60
การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล	62
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	62
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	63
4. การวิเคราะห์ข้อมูล	65
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	65
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	102
วิธีการดำเนินการวิจัย	102
การวิเคราะห์ข้อมูล	102
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
อภิปรายผล	105
ข้อเสนอแนะ	108

บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	120
ภาคผนวก ก. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย	121
ภาคผนวก ข. รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	123
ภาคผนวก ค. แบบสอบถาม	125
ประวัติของผู้วิจัย	134

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนสิ่งตีพิมพ์ของมหาวิทยาลัยของรัฐที่ปรากฏในฐานข้อมูล SCISEARCH ระหว่าง พ.ศ. 2528 - 2537	6
2. จำนวนสิ่งตีพิมพ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปรากฏในฐานข้อมูล SCISEARCH ระหว่าง พ.ศ. 2528 - 2537	7
3. จำนวนบุคลากรของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	48
4. จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามสถานภาพและหน่วยงาน	59
5. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน	62
6. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและ นักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน	66
7. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและ นักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยด้านการบริหารเป็นรายข้อ	67
8. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและ นักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยด้านบุคลากรเป็นรายข้อ	70
9. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและ นักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยด้านงบประมาณเป็นรายข้อ	74
10. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้าน งบประมาณ รวมทุกด้าน และในแต่ละด้านกับเกณฑ์	78
11. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหารกับเกณฑ์ เป็นรายข้อ	79

12. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านบุคลากรกับเกณฑ์ เป็นรายชื่อ	82
13. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านงบประมาณกับเกณฑ์ เป็นรายชื่อ	85
14. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน	90
15. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านการบริหารเป็นรายชื่อ.....	91
16. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านบุคลากรเป็นรายชื่อ.....	94
17. เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านงบประมาณเป็นรายชื่อ.....	96
18. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มี ต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	99
19. ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักวิจัยที่มี ต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	100

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. กระบวนการบริหาร	16
2. โครงสร้างการบริหารงานวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.....	29
3. โครงสร้างการบริหารงานวิจัยระดับคณะ/สถาบัน ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..	32
4. โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..	45

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

มหาวิทยาลัยคือแหล่งรวมของความรู้ทางวิชาการ เป็นที่รวมของนักวิชาการ นักคิด และนักปราชญ์ เป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา เป็นแหล่งบุกเบิก แสวงหา ค้นคว้าและพัฒนาความรู้ในระดับแนวหน้าและเป็นสถานที่ผลิตและพัฒนาทรัพยากรบุคคลชั้นนำของประเทศ บทบาทของมหาวิทยาลัย จึงครอบคลุมการพัฒนาการศึกษาในสาขาวิชาการต่าง ๆ การพัฒนาองค์ความรู้สู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ การพัฒนาการบริการวิชาการแก่สังคม การสร้างความเชื่อถือจนเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ และการมีบทบาทในการเสนอความคิดในเชิงชี้นำสังคมบนพื้นฐานของความถูกต้องทางวิชาการ (จรรยา บุญยุบล, 2537: 2)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งแรกของประเทศไทยตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2459 ทำหน้าที่ในการผลิตบุคลากรและให้บริการทางวิชาการแก่ประเทศชาติ จนถึงปัจจุบันเป็นเวลา 82 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มุ่งพัฒนาศักยภาพของมหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของประเทศให้มีการผสมผสานลักษณะที่สำคัญ 2 ประการ ประการแรกคือ การเป็นสถานฝึกอบรมและผลิตบุคลากร ตามความจำเป็นทางวิชาการ และความต้องการทางด้านกำลังคนของประเทศ ประการที่สองคือการเป็นสถาบันวิชาการชั้นสูงของประเทศ การดำเนินงานที่ผ่านมา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญต่องานด้านการฝึกอบรมและการผลิตบุคลากรเป็นสำคัญ ซึ่งผลงานที่ผ่านมา นับว่าเป็นงานที่มีมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับด้านความเป็นเลิศทางวิชาการทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ นอกจากนี้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยยังได้พัฒนาเข้าสู่สถานะของการเป็นสถาบันวิชาการชั้นสูง ซึ่งนอกเหนือจากการผลิตบุคลากรและการถ่ายทอดความรู้แล้ว ยังมุ่งไปสู่การผลิตคิดค้นความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายการเป็นแกนนำในการบุกเบิกวิชาการชั้นสูงตามความจำเป็นของประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคต และเพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถทำหน้าที่ชี้นำสังคมได้ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศักยภาพของบุคลากรและหน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัยให้เป็นแหล่งวิชาการที่พึงได้ของประเทศ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537 : 3)

เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆดังกล่าวข้างต้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ยกระดับความสำคัญของการวิจัยให้ทัดเทียมกับการผลิตบัณฑิต ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย ฉบับที่ 5 ซึ่งได้กำหนดนโยบายด้านการวิจัยให้สถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยมีภารกิจหลักในการวิจัยประยุกต์แบบสหสาขาวิชา ที่จะช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคม และกำหนดให้ คณะและภาควิชา ต้องกำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยตามสาขาของตน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523 : 7) และแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะที่ 6 ในส่วนของแผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2528 : 33-35) ได้กำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยเช่นเดียวกัน โดยมีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. ให้การวิจัยมีความสำคัญทัดเทียมกับการผลิตบัณฑิต ดำเนินการสนับสนุนการวิจัยมากขึ้นและเน้นให้การวิจัยสอดคล้องและส่งเสริมการเรียนการสอน
2. กำหนดแนวทางวิจัยเน้นในด้านพลังงาน อาหาร วัสดุ อุตสาหกรรม ด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชน และการวิจัยเพื่อทำให้รู้และเข้าใจสังคมได้ดียิ่งขึ้น
3. ขยาย จัดตั้ง หน่วยงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คำนึงถึงความจำเป็นของสังคม ความพร้อมและโอกาสในการเป็นผู้นำทางวิชาการในสาขานั้น และการสร้างความสัมพันธ์กับกิจกรรมบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย
4. สถาบันวิจัยมีภารกิจหลักในการวิจัยแบบสหสาขาวิชา ที่จะช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคม
5. คณะ ดำเนินการวิจัยในขอบเขตสาขาวิชาที่รับผิดชอบโดยตรง เน้นความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปประยุกต์แก้ปัญหและการวิจัยสหสาขาวิชาต่อไป และการรวมเป็นสถาบันวิจัยหลัก 4 สาขา คือ วิทยาศาสตร์สุขภาพ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 7

ส่วนในแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2534 : 53) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาต่อเนื่องจากแนวทางที่กำหนดในแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ 6 ซึ่งมุ่งสร้างให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย โดยแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฉบับนี้ ได้กำหนดให้มีลักษณะเฉพาะที่เน้นการผลิตองค์ความรู้ใหม่ และผลิตทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นสำหรับอนาคต โดยได้กำหนดวัตถุประสงค์ที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยให้มีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. เป็นมหาวิทยาลัยแกนนำในการบุกเบิกวิชาการชั้นสูง เน้นตามความจำเป็นของประเทศ ทั้งในปัจจุบันและเพื่อการเตรียมการสำหรับอนาคต
2. เป็นมหาวิทยาลัยที่มีการผสมผสานระหว่างการศึกษา การวิจัย กิจกรรมนิสิต และกิจกรรมส่งเสริมวัฒนธรรมให้เป็นกระบวนการเดียวกันของการดำเนินชีวิตในมหาวิทยาลัย

3. เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นผลผลิตด้านคุณภาพ โดยเฉพาะการเสริมสร้างคุณธรรม
4. เป็นมหาวิทยาลัยที่สามารถระดมความหลากหลายที่มีอย่างครบถ้วนในสาขาวิชาต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย ผสมเข้ากับที่มีอยู่ภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อให้มาร่วมกันดำเนินงาน แก้ปัญหาตามความต้องการขององค์ความรู้และของประเทศ ทั้งในส่วนของสังคมเมืองและชนบท
5. เป็นมหาวิทยาลัยที่มีผลงานทางวิชาการได้มาตรฐานสากลที่เป็นที่ยอมรับและรู้จัก อย่างแพร่หลายในชุมชนทางวิชาการของโลก เน้นการดำเนินการ ที่มุ่งสร้างแกนนำทางวิชาการ ระดับนานาชาติ

แผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) เป็นแผนพัฒนาฯ ที่มุ่งดำเนินการในมิติต่างๆ เพื่อวางพื้นฐานให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยบรรลุผลตามทิศทาง และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในแนวทางการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2540-2554) จึงกำหนดให้มีลักษณะเฉพาะที่เน้นให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็น มหาวิทยาลัยที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ มีสภาพแวดล้อม บรรยากาศและวิถีชีวิตแห่งการเป็นชุมชนวิชาการ มีการเชื่อมโยงระหว่างสาขาวิชาต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบบริหารที่มีความเป็นอิสระ คล่องตัวและมีประสิทธิภาพ และสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับหน่วยงานภายนอกทั้งส่วนราชการและภาคเอกชน ทั้งนี้ได้กำหนดนโยบายการพัฒนาวิชาการให้สนับสนุนและส่งเสริมการค้นคว้าวิจัยเพื่อผลิตองค์ความรู้ และการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวที่มุ่งแสวงหาและสะสมความรู้เพื่อแก้ไขปัญหาของสังคมและการขึ้นสู่สังคม (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537 : 2)

นอกจากแนวทางการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่ปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฉบับต่างๆ แล้ว ในทางปฏิบัติได้มีความพยายามที่จะดำเนินการต่างๆ หลายด้านเพื่อให้แนวคิดดังกล่าวเป็นรูปธรรมโดยได้มีการจัดตั้งสถาบันประชากรศาสตร์ขึ้นเป็นแห่งแรก เมื่อปี พ.ศ. 2513 เพื่อเป็นองค์กรบริหารงานวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชา(จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่นๆ. 2529 : 75) หลังจากนั้นก็ได้มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยเพิ่มขึ้นอีกในปีต่อๆ มา ซึ่งสถาบันวิจัยต่างๆ ต่างก็ทำหน้าที่หลักในการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชา ตามปัญหาสำคัญของประเทศ จนถึงปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีสถาบันวิจัยรวมทั้งสิ้น 11 สถาบันดังนี้

1. สถาบันประชากรศาสตร์
2. สถาบันวิจัยสังคม
3. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
4. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
5. สถาบันเอเชียศึกษา

6. สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์
7. สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ
8. สถาบันวิจัยพลังงาน
9. สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ
10. สถาบันพาณิชยนาวิ
11. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท

อย่างไรก็ตาม การดำเนินงานวิจัยมิได้จำกัดขอบเขตอยู่เพียงการปฏิบัติงานของสถาบันวิจัยต่างๆ เท่านั้น อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 14) ได้ศึกษารูปแบบการดำเนินงานวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสรุปผลงานไว้ดังนี้

1. ระดับบุคคล คือการวิจัยที่ถือเป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งของบุคลากรทางวิชาการของมหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับการสอน และการบริการทางวิชาการต่อสังคม ลักษณะงานวิจัยควรเป็นงานในสาขาวิชาที่บุคลากรทางวิชาการผู้นั้นถนัดและหรือทำการสอนอยู่ และเป็นงานวิจัยที่ทำขึ้นเพื่อนำมาส่งเสริมปรับปรุงการสอนทั้งในระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา
 2. ระดับแผนกวิชา คืองานวิจัยที่แผนกวิชาสนับสนุนให้บุคลากรทางวิชาการในแผนกวิชาคนใดคนหนึ่งหรือหลายคนร่วมกันทำ ลักษณะของงานวิจัยจะเป็นงานที่ตรงกับสาขาวิชาของแผนกเพื่อความก้าวหน้าของวิชาการในสาขานั้น
 3. ระดับคณะ คืองานวิจัยที่คณะมอบหมายให้บุคลากรทางวิชาการจากหลากหลายแผนกวิชาร่วมกันทำ หัวข้อการวิจัยควรมีหลายวิชาในคณะคาบเกี่ยวกัน (Multi-disciplinary) และผลการวิจัยควรจะต้องเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าของวิชาการ ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศ
 4. ระดับสถาบัน สถาบันวิจัยจะทำหน้าที่ดำเนินการวิจัยในหัวข้อที่มีหลายสาขาวิชาจากต่างคณะคาบเกี่ยวกัน และเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการพัฒนาประเทศ
- สรุปได้ว่ารูปแบบของการดำเนินงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีหลากหลายทั้งที่อยู่ในคณะและภาควิชา ซึ่งจะเป็นการวิจัยในเฉพาะศาสตร์ หรือในรูปของคณะกรรมการปฏิบัติการวิจัย (Task Force) ซึ่งมีกรอบการวิจัยเฉพาะเรื่อง หรือจะเป็นในรูปของหน่วยปฏิบัติงานวิจัย (Unit Cell) แต่หน่วยงานที่มีภารกิจวิจัยเป็นหลักในมหาวิทยาลัย ได้แก่ สถาบันวิจัย (Research Institute) ซึ่งมีลักษณะเฉพาะหน้าที่หลักในการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชา ตามปัญหาสำคัญของประเทศ

อย่างไรก็ตาม สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกับ สถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ดังจะเห็นได้จากการสัมมนาเรื่อง ทิศทางการ พัฒนาสถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 17 มิถุนายน 2536 มี ข้อสรุปผลการสัมมนาจากการประชุมกลุ่มย่อย ซึ่งชี้ให้เห็นถึงปัญหาของสถาบันวิจัย ดังนี้ (คณะ อนุกรรมการพิจารณาสภาพปัจจุบัน และปัญหาของการจัดโครงสร้างสถาบันวิจัยในสถาบันอุดม ศึกษาของรัฐ. 2536 : 3)

1. ปัญหาการบริหารงานบุคคล เช่นความไม่เพียงพอของอัตรากำลัง การขาด ประสิทธิภาพของบุคลากร และความไม่ทัดเทียมกันของนักวิจัยกับอาจารย์
2. มหาวิทยาลัยบางแห่งมีสถาบันวิจัยมากเกินไป ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและมหาวิทยาลัย บางแห่งไม่มีหน่วยงานวิจัยทำให้ขาดการประสานงาน

3. ความไม่คล่องตัวจากระบบราชการ

นอกจากนี้สถาบันวิจัยยังประสบปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ บุคลากร การบริหาร ปริมาณงานวิจัยและคุณภาพของงานวิจัย ดังผลการศึกษาของ พัฒนะ ภะวะนันท์และคณะ (2535 : 11) ที่ศึกษาวิวัฒนาการ และการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และพบว่า อัตราการเปลี่ยนงานของนักวิจัยในสถาบันวิจัยหลายแห่งอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง ทั้งนี้เป็นผล มาจากปัญหาในเรื่องความไม่เท่าเทียมกันของสถานภาพในตำแหน่งหน้าที่ในมหาวิทยาลัย และสอดคล้องกับการศึกษาของสุนทร จิตติอรุณชัย (2536 : 207) ที่ระบุว่าผลงานวิจัยของ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้นมิได้มาตรฐาน อาจารย์ที่ให้ความสนใจและมีความสามารถในการ ทำวิจัยที่มีคุณภาพยังมีไม่มากเท่าที่ควร ขาดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณาผลงาน วิจัย และขาดบุคลากรสนับสนุนการวิจัย

จากการศึกษาเปรียบเทียบจำนวนหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินงานวิจัย ปริมาณ งานวิจัย และคุณภาพของงานวิจัยระหว่างจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่าถึงแม้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะได้จัดตั้งสถาบันวิจัยขึ้นแล้วถึง 11 แห่ง ซึ่งมากกว่า จำนวนสถาบันวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดลกว่าเท่าตัว เพราะมหาวิทยาลัยมหิดลมีสถาบันวิจัย เพียง 5 แห่ง แต่ปรากฏว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกลับมีปริมาณงานวิจัยจำนวนน้อยกว่า ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการศึกษาเปรียบเทียบปริมาณ และคุณภาพของงานวิจัยโดยการประเมิน จากผลงานวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติ (พิณทิพ รื่นวงษา, 2539 : 284) ดังข้อมูล ที่ปรากฏในตารางที่ 1 แสดงว่า ถึงแม้จำนวนสิ่งตีพิมพ์ซึ่งรวมถึงผลงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าในระหว่างปี 2528 ถึง 2537 แต่หากพิจารณาจากตารางที่ 2

7) จะพบว่าจำนวนสิ่งพิมพ์ที่ถูกอ้างอิงในฐานข้อมูลซึ่งมีทั้งหมด 569 เรื่องนั้น เป็นผลงานของสถาบันวิจัย 4 สถาบัน ศูนย์วิจัย 2 ศูนย์ จำนวน 19 เรื่อง คิดเป็นเพียงร้อยละ 3.3 ของจำนวนสิ่งพิมพ์ทั้งหมด ซึ่งสถิติดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาในด้านการดำเนินงานการเผยแพร่งานวิจัย และการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทั้งปัญหาในการนำผลงานวิจัยไปใช้ซึ่งยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ

ตาราง 1 จำนวนสิ่งตีพิมพ์ของมหาวิทยาลัยของรัฐที่ปรากฏในฐานข้อมูล SCISEARCH ระหว่าง พ.ศ. 2528-2537

มหาวิทยาลัย	2528	2533	2537	รวม 2528-2537	%
1. มหิดล	130	148	221	1,445	48.5
2. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	32	63	95	569	20.5
3. เชียงใหม่	20	35	64	333	11.2
4. ขอนแก่น	6	35	27	189	6.3
5. เกษตรศาสตร์	14	16	16	167	5.6
6. สงขลานครินทร์	-	13	35	112	3.8
7. ศิลปากร	1	3	7	38	1.27
8. พระจอมเกล้า ธนบุรี	4	4	14	36	1.20
9. พระจอมเกล้า ลาดกระบัง	2	1	6	32	1.07
10. ศรีนครินทรวิโรฒ	2	-	2	12	0.40
11. รามคำแหง	1	-	2	10	0.33
12. ธรรมศาสตร์	-	1	3	5	0.16
13. สถาบันเทคโนโลยี การเกษตรแม่โจ้	-	-	2	5	0.16
14. บุรพา	-	-	2	3	0.10
15. อุบลราชธานี	-	-	1	1	0.03
รวม	212	319	497	2,957	100

ตาราง 2 จำนวนสิ่งตีพิมพ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ปรากฏในฐานข้อมูล
SCISEARCH พ.ศ. 2528-2537

คณะ/สถาบัน	รวมทั้งหมด	%
1. คณะแพทยศาสตร์	193	33.9
2. คณะวิทยาศาสตร์	192	33.7
3. คณะเภสัชศาสตร์	87	15.3
4. คณะสัตวแพทยศาสตร์	23	4.0
5. คณะทันตแพทยศาสตร์	18	3.2
6. สภาภาษาไทย	18	3.2
7. คณะวิศวกรรมศาสตร์	12	2.1
8. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	6	1.1
9. ศูนย์วิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล สิชัง	4	0.7
10. สถาบันประชากรศาสตร์	3	0.6
11. สถาบันวิจัยสังคม	2	0.3
12. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	2	0.3
13. ศูนย์เครื่องมือวิทยาศาสตร์	2	0.3
14. อื่นๆ	7	1.2
รวม	569	100

ที่มา : พิณทิพย์ รื่นวงษา .2539 : 287

จากสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น รวมทั้งทิศทางการพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะ 15 ปี(พ.ศ. 2540-2554) ซึ่งมีแนวโน้มที่จะเน้นให้มีการปรับ
โครงสร้าง/แนวปฏิบัติในบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อส่งเสริมให้บุคลากรของสถาบันวิจัยได้มีโอกาส
ถ่ายทอดประสบการณ์การวิจัยสู่การเรียนการสอนมากขึ้น ตลอดจนการที่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะปรับเปลี่ยนบทบาทและรูปแบบการทำงานของสถาบันวิจัยให้มี
ประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้น ผลที่จะตามมาในอนาคตก็คือกฎ ระเบียบ และ

หลักปฏิบัติที่ใช้ในการบริหารทุนวิจัยอยู่เดิมจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปและเอื้อต่อความคล่องตัวในการดำเนินงานให้มากขึ้น เนื่องจากสถาบันวิจัยเป็นองค์กรเพื่อการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชาตามปัญหาที่เกิดขึ้น ฉะนั้นสถาบันวิจัยจะผลิตงานวิจัยที่มีความต่อเนื่องเป็นระยะยาวจึงจำเป็นต้องสร้างความพร้อมของตนเองขึ้นทั้งในด้านบุคลากร วัสดุ อุปกรณ์การวิจัยและเครื่องอำนวยความสะดวกในการวิจัย เพื่อดึงดูดบุคลากรที่มีคุณภาพ ขณะเดียวกันสถาบันวิจัยจะต้องมีความคล่องตัวในการกำหนดนโยบายและแผนงานตามขอบเขตของสถาบันวิจัย ซึ่งงานบริหารของสถาบันวิจัยจะแตกต่างจากงานบริหารของคณะวิชา เพราะเป็นงานที่มีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงได้ตามระยะเวลา ต้องอาศัยความคล่องตัวในการปฏิบัติงานแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งรวมทั้งจะต้องมีการประสานงานที่ดีระหว่างสถาบันวิจัยกับคณะวิชา

ถึงแม้ ว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะได้จัดตั้งสถาบันวิจัยมานานเกือบ 30 ปี แต่ ยังไม่มีการศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การศึกษาวิเคราะห์ และ การนำเสนอผลการศึกษามีอยู่ ส่วนใหญ่จะเน้นถึงปริมาณ และคุณภาพของผลงานวิจัย แต่ไม่ได้พิจารณาถึงผลกระทบอันเกิดจากสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ ทั้งนี้โดยมุ่งประเด็นไปที่องค์ประกอบต่างๆ เหล่านี้ว่า ดำเนินการ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยหรือไม่ เพียงใด และข้อมูลที่ได้จากการศึกษานี้จะใช้เป็นประโยชน์ในการประกอบการตัดสินใจของผู้บริหารและจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุง พัฒนา การกำหนดและวางนโยบาย และ/หรือสร้างแบบแผน อันเอื้อต่อการพัฒนาภารกิจของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการปรับปรุงหรือ พัฒนาสถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ได้ด้วย

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ
2. เพื่อประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริการ ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้ทราบสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ผลการวิจัยจะสามารถนำไปใช้ประกอบเป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนา การกำหนดนโยบาย การวางแผน การดำเนินงานและการพัฒนาสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น
3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะใช้เป็นแนวทางให้กับมหาวิทยาลัยในการจัดการส่งเสริมสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันวิจัยและของมหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 10 สถาบันคือ

1. สถาบันประชากรศาสตร์
2. สถาบันวิจัยสังคม
3. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
4. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
5. สถาบันเอเชียศึกษา
6. สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ
7. สถาบันวิจัยพลังงาน
8. สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ
9. สถาบันพาณิชยนาวิ
10. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 ด้านคือ

- 2.1 ด้านการบริหาร
- 2.2 ด้านบุคลากร
- 2.3 ด้านงบประมาณ

3. ประชากรในการศึกษาคือ บุคลากรของสถาบันวิจัย ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้แก่

- 3.1 ผู้บริหาร
- 3.2 นักวิจัย

4. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของประชากรสถาบันวิจัย ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

4.1.1 ตำแหน่ง จำแนกเป็นผู้บริหารและนักวิจัย

4.1.2 ประสบการณ์การทำงาน จำแนกเป็น น้อยกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ 3 ด้าน คือ

4.2.1 ด้านการบริหาร

4.2.2 ด้านบุคลากร

4.2.3 ด้านงบประมาณ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สถาบันวิจัย หมายถึง สถาบันวิชาการชั้นสูง เป็นองค์กรเพื่อการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชา มีฐานะเทียบเท่าคณะวิชาตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้รับผิดชอบและมีคณะกรรมการสถาบันเป็นที่ปรึกษา เพื่อบริหารกิจการของสถาบัน ในการวิจัยครั้งนี้หมายถึงสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 สถาบัน ซึ่งได้แก่

1. สถาบันประชากรศาสตร์
2. สถาบันวิจัยสังคม
3. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์
4. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม
5. สถาบันเอเชียศึกษา
6. สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ
7. สถาบันวิจัยพลังงาน
8. สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ
9. สถาบันพาณิชยนาวิ
10. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท

2. สภาพการดำเนินงาน หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของการจัดและดำเนินงานของสถาบันวิจัย ในการวิจัยนี้หมายถึงการจัดและดำเนินงานด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

2.1 ด้านการบริหาร หมายถึง การแบ่งสายงานและกำหนดขอบเขตของงานแต่ละงาน การประสานงานกับองค์กรต่างๆภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย การกำหนดนโยบายและแผนปฏิบัติงาน การมอบหมายงาน การดำเนินงานด้านต่างๆ การประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

2.2 ด้านบุคลากร หมายถึงจำนวนของบุคลากร ความรู้ความสามารถของบุคลากรใน การปฏิบัติงานและพัฒนางาน ความก้าวหน้าในการทำงานของบุคลากร สวัสดิการ การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากร

2.3 ด้านงบประมาณ หมายถึงจำนวนเงินทุนที่สถาบันวิจัยได้รับการจัดสรรจากแหล่งต่างๆ เพื่อดำเนินงาน ความคล่องตัวในการใช้จ่ายเงิน ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณ

3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการและผู้ดำรงตำแหน่งเลขานุการสถาบันฯ ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของทบวงมหาวิทยาลัยของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. นักวิจัยหมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งนักวิจัยตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของทบวงมหาวิทยาลัย ในงานวิจัยครั้งนี้ได้แก่นักวิจัยของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ระดับความเหมาะสมของการดำเนินงาน เป็นการวัดจากการสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบัน ด้านการบริหาร บุคลากร และงบประมาณ

สมมุติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารและนักวิจัย มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณรวมทุกด้านและในแต่ละด้านต่ำกว่าเกณฑ์

2. ผู้บริหารและนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณรวมทุกด้านและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากตำรา หนังสือ เอกสารและงานวิจัยต่างๆ ตามลำดับคือ แนวคิด และหลักการการดำเนินงานในองค์กรของรัฐ ความสำคัญของการวิจัยต่อสถาบันอุดมศึกษา สภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิด และหลักการการดำเนินงานในองค์กรของรัฐ

แนวคิดพื้นฐานทางการบริหาร

Fayol (Fayol อ้างใน สมยศ นาวิการ. 2525 : 27-29) ได้กล่าวไว้ว่า หลักเกี่ยวกับหน้าที่การบริหาร มี 5 ประการ คือ

- 1) การวางแผน (Planning) คือ การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่างๆที่จะมีผลกระทบต่อองค์กร และกำหนดแผนการปฏิบัติงานขึ้นเป็นแนวทางการทำงานต่อไป
- 2) การจัดองค์กร (Organizing) คือ การจัดโครงสร้างของงานและอำนาจหน้าที่ เพื่อให้ปัจจัยการผลิตต่างๆ คือ เครื่องจักร วัตถุดิบ และคน อยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสม ช่วยให้งานขององค์กรบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้
- 3) การบังคับบัญชาหรือสั่งการ (Commanding) คือการสั่งงานต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งการจะทำให้สำเร็จผลด้วยดีได้นั้น ผู้บริหารจะต้องทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีต้องเข้าใจพนักงาน เข้าใจข้อตกลงในการทำงานระหว่างองค์กรและพนักงาน และจะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดทั้งทางส่งและรับ(Two-way Communication) และยังต้องมีการประเมินโครงสร้างขององค์กรและพนักงานอย่างสม่ำเสมอเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
- 4) การประสานงาน (Coordinating) คือการเชื่อมโยงงานของหน่วยงานทุกหน่วยและบุคลากรทุกคนให้เข้ากันได้และกำกับให้มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
- 5) การควบคุม (Controlling) คือการกำกับดูแลเพื่อประกันว่ากิจกรรมต่างๆ ที่กระทำสอดคล้องกับแผนที่ได้กำหนดไว้

หลักการบริหาร

Fayol (Fayol อ้างใน สมยศ นาวิการ, 2525 : 31-35) ได้กล่าวว่า หลักการบริหารมี 14 ข้อ คือ

- 1) การแบ่งงานกันทำ (Division of Work) คือใช้พนักงานตามความถนัด ทั้งทางด้าน การบริหารและด้านเทคนิค เพื่อให้ประโยชน์แรงงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
- 2) อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority & Responsibility) คือ ผู้มีอำนาจออก คำสั่งต้องมีความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้น และการมอบหมายงานให้รับผิดชอบจะต้องมอบ อำนาจเพียงพอให้สามารถปฏิบัติงานนั้นลุล่วงไปได้
- 3) ระเบียบวินัย (Discipline) โดยถือว่ระเบียบวินัยคือการปฏิบัติตาม “ข้อตกลงในการ ทำงาน” ซึ่งมุ่งให้เกิดความเคารพเชื่อฟังและการทำงานตามหน้าที่ด้วยความตั้งใจ
- 4) การมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of Command) คือ การรับคำสั่งจากผู้บังคับ บัญชาเพียงคนเดียวจะช่วยป้องกันมิให้เกิดความสับสนในคำสั่ง สามารถจัดสาเหตุของความ ขัดแย้งระหว่างหน่วยงานและระหว่างบุคคล
- 5) จุดมุ่งหมายร่วม หรือการมีเป้าหมายเดียวกัน (Unity of Direction) คือกิจกรรมของกลุ่ม ที่มีเป้าหมายเดียวกันต้องดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกัน และเป็นไปตามแผนงานเดียว กัน ซึ่งขึ้นอยู่กับการจัดโครงสร้างอย่างเหมาะสมตั้งแต่ต้น
- 6) ผลประโยชน์ของบุคลากรจะเป็นรองจากผลประโยชน์ขององค์การ (Subordination of Individual to General Interest) คือจะต้องถือว่าเป้าหมายองค์การโดยส่วนรวมมีความสำคัญกว่า เป้าหมายส่วนบุคคลหรือหน่วยย่อยต่างๆ
- 7) การให้ผลตอบแทน (Remuneration) คือ การให้และวิธีการให้ผลประโยชน์ตอบแทน ต้องยุติธรรมและให้ความพอใจแก่ทั้งสองฝ่ายได้ดีที่สุด
- 8) การรวมอำนาจ (Centralization) คือการรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลางเพื่อให้สามารถควบคุม องค์การไว้ได้และมีการกระจายอำนาจตามควรแก่กรณี เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม
- 9) สายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) คือสายการบังคับบัญชาจากระดับสูงสุดลงมายัง ระดับต่ำสุด ซึ่งทำให้มีระเบียบในการส่งทอดข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน แต่ในขณะเดียวกันก็ควร อนุโลมให้มีการติดต่อกันบางอย่างกันเองได้โดยตรงในสายงานระดับเดียวกัน เพื่อลดความล่าช้า จากการส่งทอดงาน

10) ความเป็นระเบียบ (Order) คือ ต้องกำหนดลักษณะและขอบเขตงานในหน่วยงานให้ถูกต้อง ชัดเจน และแสดงถึงความสัมพันธ์กันระหว่างงาน และระหว่างหน่วยงาน โดยอาจแสดงในรูปผังการจัดองค์กร(Organization Chart)

11) ความเสมอภาค (Equity) คือ ผู้บริหารต้องยึดถือความเอื้ออารีและความยุติธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้เกิดความจงรักภักดีและความยุติธรรม

12) ความมั่นคง (Stability of Tenure) คือ ถือหลักการรักษาคนไว้กับองค์กร เพราะการที่คนเข้าออกงานมากเป็นสาเหตุของความลื่นเปลี่ยน และยังแสดงถึงการบริหารงานที่ไม่มีประสิทธิภาพ

13) ความคิดริเริ่ม (Initiative) คือ เปิดโอกาสให้พนักงานได้ใช้ความคิดริเริ่มของตนในการพัฒนางาน ซึ่งจะมีผลทำให้องค์กรเข้มแข็งขึ้น

14) ความสามัคคี (Esprit de Corps) คือ คนแต่ละคนในองค์กรต้องทำงานเป็นกลุ่มที่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน (Team Work)

กระบวนการบริหาร

Guilick และ Urwick (Guilick และ Urwick อ้างในสมพงษ์ เกษมสิน. 2526 : 8-9) ได้สรุปกระบวนการบริหารว่าประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 7 ประการคือ 1) การวางแผน 2) การจัดส่วนราชการหรือองค์กร 3) การจัดบุคคล 4) การอำนวยการ 5) ความร่วมมือประสานงาน 6) การรายงานผลการปฏิบัติ 7) การงบประมาณ อย่างไรก็ตามนักวิชาการบางท่าน เช่น สมยศ นาวิการ (2525 : 11-12) ได้สรุปว่ากระบวนการบริหารประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) การจัดองค์กร 3) การสั่งการ 4) การควบคุม

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 10) สรุปขั้นตอนกระบวนการบริหารไว้ดังนี้คือ

1. การวางแผน (Planning) ซึ่งเกี่ยวข้องกับการคาดการณ์ (Forecasting) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Set Objectives) การพัฒนากลวิธี (Develop Strategies) ในการวางแผนโดยจำแนกแผนออกเป็นโครงการ (Program) กำหนดงบประมาณ (Budget) และแนวปฏิบัติ (Procedure) ตลอดจนการปรับปรุงนโยบาย (Policy) ให้สอดคล้องและทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ หรือกล่าวโดยสรุปก็คือเป็นการเตรียมการขั้นแรกในการที่ปฏิบัติงานนั่นเอง
2. การจัดองค์กร (Organize) เกี่ยวข้องกับการจัดโครงสร้างขององค์กร (Organization Structure) การสร้างขอบเขตของงานและความสัมพันธ์ของงานต่างๆ (Delineate Relationships) การกำหนดตำแหน่งหน้าที่ (Create Position Descriptions) ตลอดจนการกำหนดคุณสมบัติที่ต้อง

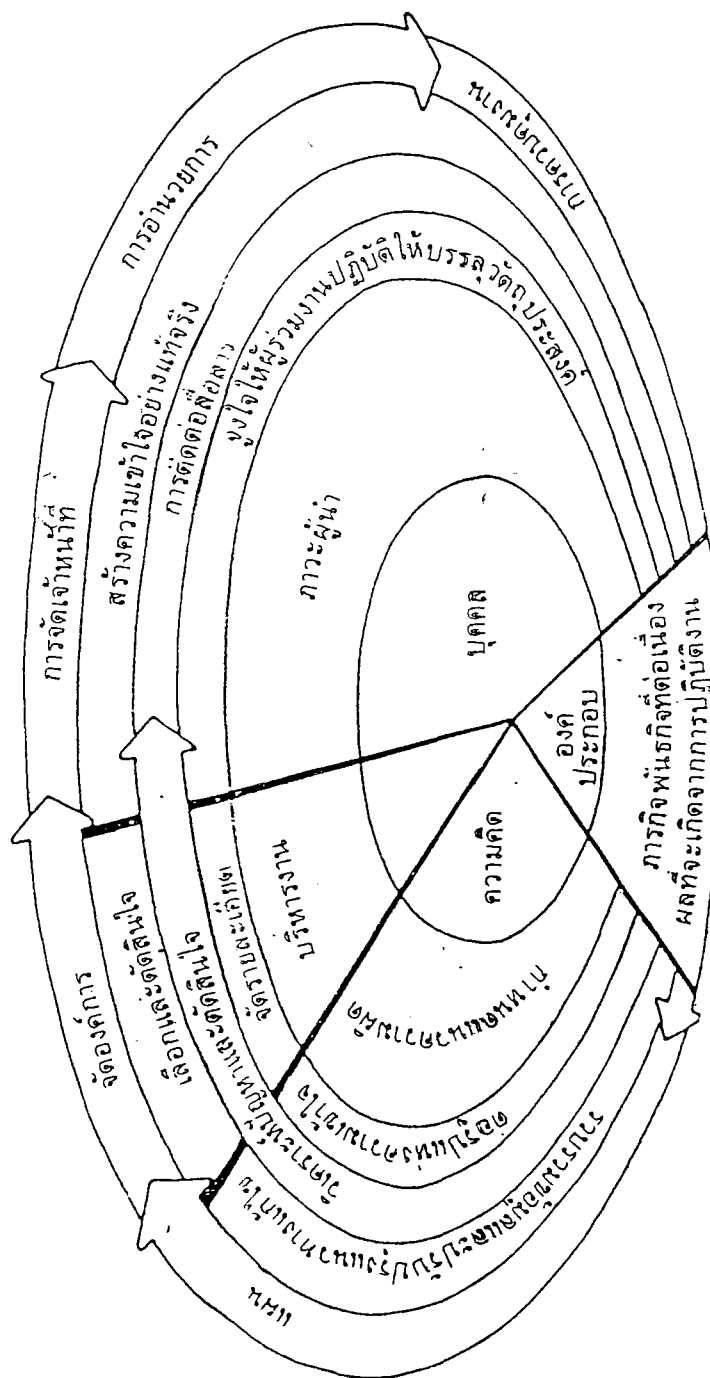
การดำเนินงานนั้นๆ กล่าวโดยสรุป การดำเนินงานขั้นนี้เป็นการจัดงานให้ประสานสอดคล้องเพื่อ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. การจัดเจ้าหน้าที่ (Staff) เป็นขั้นตอนที่เกี่ยวกับการเลือกสรร (Select)

ปฐมนิเทศ(Oreintation) การฝึกอบรม (Training) และการพัฒนาบุคคล (Personnel Development) เพื่อให้บุคคลที่ดำรงตำแหน่งต่างๆ มีความรู้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่มีอยู่ ซึ่งอาจสรุปได้ว่าเป็นขั้นการเลือกสรรบุคคล เพื่อให้ได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งที่กำหนดไว้

4. การอำนวยการ (Direct) การบริหารขั้นนี้เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ (Decision Making) มอบหมายหน้าที่การงาน (Delegation) การจูงใจ (Motivation) การประสานงาน (Coordination) การจัดให้มีส่วนร่วม (Participation) ในการปฏิบัติงาน เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (Change) ไปในทางสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่องค์กร กล่าวได้ว่าเป็นการดำเนินการ เพื่อให้ภารกิจขององค์การบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

5. การควบคุม (Control) ในการควบคุมงานนั้นจะต้องกำหนดระบบการรายงาน (Establish Reporting System) พัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน (Develop Performance Standard) การวัดผลงาน (Measurement Result) ดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่อง (Correct) ทั้งนี้เพื่อให้งานดำเนินไปโดยถูกต้องความมุ่งหมายสำคัญของการควบคุมงานก็คือ ต้องการให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และหากไม่บรรลุวัตถุประสงค์ก็จักได้ทราบอุปสรรคข้อขัดข้องได้ ซึ่งถ้าแบ่งงานเป็นขั้นตอนด้วยแล้วก็เป็นการสะดวกที่จะแก้ไขอุปสรรคที่เกิดขึ้นแต่ต้นมือ (ดังภาพประกอบ 1)

ภาพประกอบ 1 แสดงกระบวนการบริหาร (สมพงษ์ เกษมสัน, 2522)

ทรัพยากรการบริหาร

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 7) กล่าวว่าทรัพยากรการบริหารหรือปัจจัยพื้นฐาน (Administration Resources) ที่ใช้ในการบริหารอันสำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) และวิธีจัดการ (Method) หรือที่เรียกสั้นๆว่า 4M's การที่จัดว่าปัจจัยทั้งสี่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการบริหารเพราะว่า ในการบริหารเกือบทุกประเภท จำเป็นต้องอาศัยคน เงินวัสดุสิ่งของ และวิธีจัดการเป็นองค์ประกอบสำคัญ ไม่ว่าการบริหารนั้นจะเป็นการบริหารราชการหรือการบริหารธุรกิจ ปัจจุบันทรัพยากรการบริหารมีขอบเขตกว้างขวางมากยิ่งขึ้น และได้มีนักวิชาการอธิบายปัจจัยสำคัญอันถือว่าเป็นทรัพยากรการบริหารเพิ่มขึ้นจากปัจจัย 4 ประการ ดังที่ William T. Greenwood ให้ความเห็นว่าทรัพยากรการบริหารควรมีอย่างน้อย 7 ประการคือ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Material) อำนาจหน้าที่ (Authority) เวลา (Time) กำลังใจในการทำงาน(Will) และความสะดวกต่างๆ (Facilities) ทั้งนี้โดยย้าถึงความสำคัญและความจำเป็นของอำนาจหน้าที่และเวลาในการบริหารว่า ในการบริหารงานนั้นไม่ว่าจะเป็นงานของรัฐหรือเอกชน งานจะไม่สามารถดำเนินไปได้ด้วยดี ถ้าหากปราศจากอำนาจหน้าที่ และจะไม่สัมฤทธิ์ผลด้วยดีมีคุณค่า หากมิได้กำหนดเวลาไว้ให้เหมาะสมเพียงพอกับประเภทและลักษณะของงานนั้นๆ

จากแนวคิดของนักวิชาการต่างๆ สรุปได้ว่า การดำเนินงานขององค์กรที่มีประสิทธิภาพนั้น จะต้องประกอบด้วย หลักการบริหาร กระบวนการบริหาร และ ทรัพยากรการบริหาร

ความสำคัญของการวิจัยต่อสถาบันอุดมศึกษา

การวิจัยเป็นภารกิจสำคัญยิ่งประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากการวิจัยเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ต่างๆ ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกและเป็นการค้นคว้าเพื่อแสวงหาสิ่งใหม่ๆ (ธรรมบุญ ฤทธิมณี. 2533 : 9) การวิจัยเป็นภารกิจที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ขึ้น การสอน ทำให้ผู้ศึกษามีความรู้ในวิทยาการของอดีตและปัจจุบัน แต่การวิจัย ทำให้ผู้ศึกษาสามารถขยายขอบเขตของวิทยาการไปในอนาคตได้ (เจริญคันธวงศ์. 2530 : 6) โดยเฉพาะในโลกปัจจุบัน แนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจรวดเร็วมาก ทำให้ความต้องการพึ่งพาตนเองของประเทศในด้านองค์ความรู้ และเทคโนโลยีที่จะรองรับการพัฒนาภาคการผลิตเพิ่มขึ้นตามไปด้วย สถาบันอุดมศึกษาในฐานะแหล่งรวมนักวิชาการระดับสูงจึงจำเป็นต้องมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีโดย เน้นความเป็นเลิศและความสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม(ทบวงมหาวิทยาลัย 2534 : 28)

มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นแหล่งประสิทธิ์ประสาทความรู้ที่มีหน้าที่สนับสนุนวิชาการ และวิชาชีพให้แก่มวลชน โดยมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมีคณาจารย์เป็นแกนสำคัญในการดำเนินงาน ในบรรดาภารกิจดังกล่าว การวิจัยถือได้ว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่จะช่วยเสริมสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ นำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงทั้งในด้านนโยบายการบริหาร และการดำเนินงานอันจะช่วยส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยจะทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้เป็นนักวิชาการที่แท้จริงไม่ได้ ถ้ามหาวิทยาลัยไม่เป็นแหล่งวิชาการที่แท้จริง มหาวิทยาลัยจะต้องทำวิจัยเพื่อบุกเบิกแสวงหาความรู้ที่เหมาะสมจึงจะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ตามความจำเป็นได้ มหาวิทยาลัยจะต้องมีบรรยากาศทางวิชาการที่มีการใช้วิจารณ์ญาณ มีการให้เหตุผลหรือมีวิจัยเป็นวิถีชีวิต จึงจะสามารถผลิตบัณฑิตที่มีปัญญาได้ การผลิตบัณฑิตกับการวิจัยจึงเป็นของคู่กันต้องผสมผสานส่งเสริมซึ่งกันและกัน (จรัส สุวรรณเวลาและคนอื่นๆ. 2529 : 50-51) และดังเช่นที่ ศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี (2530: 36-46) ได้กล่าวไว้ว่า มหาวิทยาลัยใดก็ตามถ้าสอนแต่เนื้อเรื่องไม่มีการวิจัย ไม่มีใครค้นคว้าวิจัย สถานที่นั้นก็เพียงโรงเรียนมัธยม เพราะมหาวิทยาลัยแตกต่างจากโรงเรียนมัธยมตรงที่มีการวิจัย มีวิชาชีพชั้นสูง (Professional) มีกิจกรรมทางการวิจัยทั้งในสวนการเรียนและการสอน รูดอล์ฟ (Rudolp. 1962) ได้กล่าวไว้ว่า งานวิจัยควรเป็นงานสำคัญที่สุดของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาถ้าไม่มีการวิจัยแล้ว ความรู้ที่มีอยู่ย่อมจะไม่เพียงพอและในที่สุดเราก็จะกลายเป็นคนโง่เขลาไปได้

แนวคิดเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยสมัยใหม่ที่เน้นการวิจัยอาจกล่าวได้ว่าเริ่มที่ ประเทศเยอรมันเมื่อ วิลเฮล์ม ฟอน ฮัมโบลด์ท์ (Wilhelm Von Humboldt) ได้ก่อตั้งมหาวิทยาลัยเบอร์ลิน ในปี ค.ศ. 1809 โดยเน้นการศึกษาด้านปรัชญาและวิทยาศาสตร์ การวิจัย การเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา และความเป็นอิสระของอาจารย์และนักศึกษา (วิจิตร ศรีสอาน. 2518 : 10 ; Kerr. 1982 : 11) ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 การวิจัยได้กลายมาเป็นจุดหมายปลายทางในตัวเอง ไม่จำเป็นต้องมีผลการเรียนการสอน กล่าวคือภารกิจด้านการวิจัยมีความสำคัญขึ้นมาเท่าเทียมกับภารกิจด้านการสอนในมหาวิทยาลัย (Perkins. 1973 : 6) ซึ่งสอดคล้องกับ แจสเปอร์ส (Jaspers. 1959 : 53-54) ที่ได้กล่าวถึงการวิจัยว่าเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย การวิจัย มิใช่เป็นเพียงพื้นฐานการฝึกฝนวิชาชีพ เท่านั้น แต่การวิจัยดำรงอยู่เพื่อการวิจัยภายในตัวของมันเอง มหาวิทยาลัยมีความหมายก็ด้วยการวิจัย แนวโน้มที่สำคัญจะเห็นได้ชัดหลังจากสงครามโลกครั้งที่ 2 คือจนถึงทุกวันนี้มหาวิทยาลัยชั้นนำเป็นจำนวนมากถูกจัดประเภทเป็น "มหาวิทยาลัยวิจัย"

(Research University) เช่น ในประเทศสหรัฐอเมริกา และในประเทศญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยหลายแห่งถูกจัดเป็นฐานการวิจัย (Research -Based University) (Bernbaum. 1983 : 780, Clark. 1984 : 267)

นอกจากนี้ วิจิตร ศรีสอาน (2518 : 43) ยังได้กล่าวไว้ว่า สถาบันอุดมศึกษาควรจะต้องส่งเสริมสนับสนุนตลอดจนเป็นผู้นำด้านการวิจัยแก่สังคม หากสถาบันอุดมศึกษาไม่ส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยเป็นพิเศษแล้ว ประเทศชาติก็จะขาดสถาบันที่จะทำหน้าที่พัฒนาผู้นำทางวิชาการให้กับสังคม แม้ในระดับบุคลากรหรืออาจารย์ นักวิชาการทั้งหลาย ต้องถือว่าการวิจัยเป็นหน้าที่ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ต้องกระทำอย่างจริงจัง และเรณู ผลสวัสดิ์และคณะ (2524 : 80) ได้ให้ความสำคัญด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาว่า เป็นภารกิจที่สำคัญด้านหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่และศึกษาข้อมูลช่วยประกอบในการตัดสินใจของนักบริหารในการวางแผนการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ บัวย อึ้งภากรณ์ (2517 : 54) มีความเห็นว่า การวิจัยมีประโยชน์มาก ควรเร้าหรือจูงใจตลอดจนกระตุ้นให้คณาจารย์และประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้และเข้าใจความสำคัญของงานวิจัย เพราะงานวิจัยจะช่วยให้การวินิจฉัยปัญหา การกำหนดนโยบาย การจัดทำโครงการใหญ่ๆ มีโอกาสผิดพลาดได้น้อย และมีทางที่จะบรรลุความสำเร็จได้มาก ทำให้ผู้ปฏิบัติงานได้เลือกวิธีปฏิบัติที่ดีที่สุดโดยเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานพอสมควร เช่นเดียวกับวิจิตร อาวะกุล (2517 : 80) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการวิจัยว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นควบคู่ไปกับการสอนในชั้นอุดมศึกษาเนื่องจากลักษณะสังคมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากมาย มีการคิดค้นวิจัยวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่เพื่อนำมาแก้ไขปัญหาดังๆ ของสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน จึงต้องมีการนำสิ่งที่วิจัยหรือความรู้ใหม่มาสอนเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ โดยเฉพาะการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเร่งรัดพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ อาจารย์จะใช้ตำราหรือคำสอนเดิมสอนซ้ำๆ อยู่เป็นเวลาหลายๆ ปีไม่ได้แล้ว ฉะนั้นจึงต้องมีการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุงไม่โดยทางตรงก็โดยทางอ้อม อาจศึกษาจากผลการค้นคว้าจากที่อื่นแล้วนำมาศึกษาวิจัยว่าจะปรับใช้กับการสอนของเราอย่างไรได้บ้าง การวิจัยเท่านั้นที่จะช่วยให้มีการปรับปรุงการสอนในด้านต่าง ๆ กว้างขวางขึ้นทั้งทางด้านการปฏิบัติ หลักการ ตลอดจนความเป็นจริงในปัจจุบัน ในทำนองเดียวกัน สุพล ทองคลองไทร (2526 : 24-25) กล่าวว่าทั้งงานสอนและงานวิจัยมีส่วนเสริมให้สมบูรณ์ซึ่งกันและกันเมื่อ สิ่งใดขาดหายไปไม่เข้าปัญหาใหม่ ก็เกิดขึ้นกับสังคม สังคมไม่เจริญ หยุดนิ่งอยู่กับที่ วิชาการหมดสิ้น การค้นคว้าใหม่ๆ เพื่อชีวิตประจำวันไม่เกิด

ขึ้น ย่อมแพ้และไม่พยายามที่จะคิดหาวิธีการหรือเทคนิคในทุกๆด้าน นอกจากนี้การวิจัยยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินมาตรฐานและรับรองคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้ เพราะการวิจัยเป็นเครื่องแสดงให้เห็นถึงความสามารถของบุคคลในด้านการบุกเบิก แสวงหาความรู้ และเผยแพร่ความรู้ที่ค้นคว้าวิจัย สถาบันที่มีปริมาณการวิจัยมากและมีคุณภาพดี ย่อมแสดงถึงความสามารถของคนในสังคมอุดมศึกษานั้น (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2530 : 19-20)

นอกจากการวิจัยจะมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับสถาบันอุดมศึกษาแล้ว การวิจัยยังเอื้ออำนวยประโยชน์เป็นอย่างมากในการดำเนินงานต่างๆของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ในการกิจทั้งหมดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ วราภรณ์ บวรศิริ (2526 : 7) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการวิจัยไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อเพิ่มพูนความรู้ในสิ่งที่ยังไม่รู้
2. ช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ
3. ช่วยในการวางนโยบาย และการวางแผนได้ถูกต้อง
4. ช่วยแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานได้ถูกต้อง
5. ช่วยเสริมสร้างสมรรถนะของผู้บริหาร ในการวินิจฉัย สั่งการ และตัดสินใจ
6. ช่วยให้ผู้บริหารและนักปฏิบัติการ สามารถติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน

ของตนเองดีขึ้น

7. ฝึกในการใช้เครื่องมือวิจัยอย่างกว้างขวาง
8. ช่วยให้มีความรู้เพิ่มขึ้น เพื่อทราบข้อเท็จจริง และนำมาพัฒนางาน

ให้ดียิ่งขึ้น

สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม (2533 : บทบรรณาธิการ) ได้สรุปประโยชน์และคุณค่าของการวิจัยว่ามีมากมายดังนี้คือ

1. ให้ความรู้ใหม่
2. ตรวจสอบความทันสมัย ความลุ่มลึก และความกว้างของความรู้เดิม
3. สร้างนวัตกรรม
4. ช่วยเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพในการมองปัญหาของการปฏิบัติงานในประเภทและระดับต่างๆ
5. ชี้แนะทางเลือกต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์

6. เป็นกระจกส่องวิถีชีวิตและผลการปฏิบัติงานขององค์กรและบุคคล
7. เป็นเครื่องมืออันหนึ่งที่ผู้บริหารนักพัฒนา ใช้ในการเสริมสร้างและกำกับ
บรรยากาศในการทำงาน ตลอดจนพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานที่พึงประสงค์
ขององค์กรและของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ความสำคัญของภารกิจด้านการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยนั้น เป็นที่ยอมรับกัน
ในสากลไม่ต้องนำมากล่าวซ้ำอีก แต่อาจชี้ให้เห็นว่าผลที่ได้รับจากการวิจัยนั้นจะมีได้ใน
แง่ใดบ้างดังนี้ (เจลิเยว บุรีภักดี และสมใจ จิตพิทักษ์. 2531 : 26)

1. อาจารย์ที่ทำวิจัยจะมีหลักวิชาทฤษฎีและข้อมูลสำหรับใช้สอนนิสิตนักศึกษา
เพิ่มขึ้นตลอดจนเผยแพร่สู่สังคม
2. หลักวิชาที่ถูกสร้างขึ้นโดยการวิจัยเหล่านั้น เมื่อพิมพ์ขึ้นไว้เป็นเล่มจะช่วยให้
นิสิตนักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ไม่ต้องรอการบรรยายของอาจารย์อย่างเดียว
3. การวิจัยบางเรื่องสามารถนำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาประเทศ
4. อาจารย์ผู้มีผลงานวิจัยย่อมมีความก้าวหน้าทางอาชีพ โดยเฉพาะการเลื่อน
ตำแหน่ง สามารถเลื่อนได้สะดวกถ้ามีผลงานวิจัย
5. สถาบันย่อมได้รับชื่อเสียงและเกียรติภูมิจากผลงานวิจัยของอาจารย์และ
สถาบัน เป็นที่ตระหนักชัดว่าคุณภาพและชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย นอกจากคุณภาพของบัณฑิตที่
เป็นผลผลิตของมหาวิทยาลัยแล้ว ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพและผลผลิตการวิจัยของบุคลากรใน
มหาวิทยาลัยด้วย

จึงอาจกล่าวได้ว่าประโยชน์ของการวิจัย มิใช่เพียงเพื่อทำหน้าที่บุกเบิกแสวงหาความรู้
หรือสร้างทฤษฎีใหม่เท่านั้น แต่ยังมีผลต่อการนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงระบบบริหารต่างๆ
ซึ่งจะส่งผลถึงการส่งเสริมปรับปรุงระบบบริหารต่างๆอีกด้วย

สภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา

การวิจัยในประเทศไทยมีการดำเนินงานมาแล้วในอดีตไม่ต่ำกว่า 20-25 ปี โดยในระยะแรกมี
ลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน โดยหน่วยงานทางวิชาการที่ควบคู่กับ
หน่วยปฏิบัติ ซึ่งมีหน้าที่ค้นคว้าหาความรู้ทั้งจากที่นำเข้ามาจากต่างประเทศและที่ต้องค้นคว้าวิจัย
ขึ้นเอง บางแห่งเกิดเป็นศูนย์ที่ทำหน้าที่วิจัยโดยตรง ต่อมาจึงได้พัฒนาสถานะของหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมี
มากขึ้น การวิจัยจึงถูกจัดกระทำในรูปลักษณะต่าง ๆ กัน โดยนักวิชาการของหน่วยงานทั้งภาครัฐ
และเอกชน (สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. 2532 : 4) ต่อมารัฐบาลตระหนัก

ถึงความสำคัญของการศึกษาค้นคว้าวิจัยในระดับอุดมศึกษา จึงได้กำหนดแนวนโยบายการศึกษาของรัฐบาลไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2520 และแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 พุทธศักราช 2525-2529 ซึ่งทุกแผนได้เน้นให้มีการส่งเสริมและพัฒนาการวิจัยให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งให้มีการวิจัยที่มีคุณภาพ โดยการปรับปรุงให้มีกลไกในอันที่จะช่วยส่งเสริมและจัดการให้มีการดำเนินงานวิจัยที่เข้มแข็ง (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2523 : 4-23) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2, 3 และ 4 ซึ่งได้ระบุว่า รัฐบาลจะสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการวิจัยในระดับอุดมศึกษา และในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ได้ระบุวัตถุประสงค์และแนวนโยบายของแผนไว้ว่า "มุ่งให้สถาบันอุดมศึกษาดำเนินการผลิตบัณฑิตวิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2529 : 33) อีกทั้งแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535 ยังได้ระบุแนวนโยบายการศึกษาที่จะส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษาและองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเนื้อหาสาระ กระบวนการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2535 : 19) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายหลักของแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 7 (2535-2539) ในด้านการวิจัยที่ว่า จะส่งเสริมการบูรณาการการวิจัยกับการเรียนการสอนเพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการ สรรค์สร้างนวัตกรรมและการถ่ายทอดเทคโนโลยี สร้างหน่วยวิจัยให้เป็นหน่วยพื้นฐานทางวิชาการให้มีห้องปฏิบัติการเฉพาะ รวมทั้งอุทยานวิทยาศาสตร์และอุตสาหกรรม (Science and Industries Park) และควรเน้นการวิจัยพื้นฐานเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านสังคมศาสตร์และมานุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์ชีวภาพ กายภาพ และวิทยาศาสตร์การเกษตร ทางด้านการวิจัยประยุกต์ ควรมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร ปิโตรเคมี และเทคโนโลยีการใช้ทรัพยากร (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2534 : 18) และในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (2540-2544) นั้นยังมีนโยบายส่งเสริมการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้และเครือข่ายการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2539 : 13)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530 : 21-22) ได้สรุปสภาพของการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทยโดยแบ่งตามประเภทขององค์กรได้เป็น 3 ประเภท คือ 1) หน่วยงานที่รับผิดชอบทางการวิจัยของกระทรวงศึกษาธิการ 2) หน่วยงานวิจัยภายใต้สถาบันอุดมศึกษา 3) หน่วยงานสำคัญที่อยู่ระหว่างองค์กร 2 ประเภทที่กล่าวแล้ว เช่น สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ เป็นต้น สำหรับการวิจัยในสถาบันระดับอุดมศึกษานั้น จะมีความแตกต่างกันไปบ้างตามกลไก

การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา เช่นมีการศึกษาวิจัยเพื่อสร้างองค์แห่งความรู้ในศาสตร์สาขานั้นๆ หรือการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนโดยบุคลากรที่เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา มีการวิจัย ที่เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกของนิสิตนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา นอกจากนี้ ยังมีการวิจัยในลักษณะวิจัยสถาบันโดยหน่วยงานที่ทำหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอนหรือการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อการบริหาร การตัดสินใจสั่งการ การพัฒนาองค์กรของแต่ละสถาบันอีกด้วย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2536 : 27-29) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย และพบว่าการศึกษาทางการศึกษามีแนวโน้มที่จะมีการเปลี่ยนแปลงด้วยเหตุผลว่า ในอนาคตนโยบายต่าง ๆ ของรัฐบาลจะต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมตลอดจนถึงระบบการศึกษา ทั้งในด้านโครงสร้างของระบบ นโยบายและเนื้อหา ตลอดจนเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งต้องเข้าถึงกลุ่มคนทุกระดับ ทุกท้องถิ่นมากขึ้น อันจะส่งผลกระทบทำให้สภาพการวิจัยทางการศึกษาเปลี่ยนแปลงไปด้วย การเปลี่ยนแปลงที่กลุ่มผู้บริหารคาดว่าจะเกิดขึ้นในวงการวิจัยทางการศึกษานั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในทางบวก ดังนี้คือ

1. ในด้านปริมาณ หน่วยงานทางการศึกษาน่าจะผลิตงานวิจัยได้มากขึ้น เพราะนักวิจัยจะมีความพร้อมมากขึ้น ประกอบกับกระบวนการทำวิจัยที่จะสะดวกรวดเร็วและคล่องตัวขึ้น นอกจากนี้ เนื้อหาในการเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการที่จำเป็นต้องเสนอผลงานทางวิชาการด้วยนั้น ทำให้บุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ว่าจะเป็นนักวิชาการในกรม กองต่าง ๆ และในสถานศึกษาทุกระดับ ต้องพยายามทำวิจัยเพื่อเป็นผลงานทางวิชาการเพิ่มมากขึ้น

2. ในด้านเนื้อหาของการวิจัยการศึกษาจะต้องมีการเชื่อมโยงกับศาสตร์อื่น ๆ เช่น เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ สาธารณสุข และจิตวิทยาเป็นต้น จะต้องคำนึงตัวแปรหรือปัจจัยอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือระบบการศึกษา แต่มีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต่อการพัฒนาการศึกษา จุดเน้นน่าจะเกี่ยวกับการเตรียมคนและชุมชนเพื่อเข้าสู่สังคมใหม่ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและความจำเป็น ในการพัฒนาประเทศ ตลอดจนก้าวทันความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากนี้การวิจัยการศึกษาจะเน้นเรื่องการสร้างองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งให้ความสำคัญกับการรับและการนำความรู้เข้ามาจากต่างประเทศเพียงอย่างเดียว

3. ในด้านระบบการทำงานวิจัยจะมีมาตรฐานและคล่องตัวขึ้น เพราะจะมีการปรับปรุงระเบียบราชการ ระเบียบการเงินต่าง ๆ ให้รัดกุมและทันสมัยยิ่งขึ้น เพื่อเหมาะสมกับสภาพ

สังคมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมีผลให้ขั้นตอนการทำวิจัยจะรวดเร็วและกระตือรือร้นมากขึ้น

4. ด้านวิธีการวิจัย การวิจัยเชิงปริมาณจะยังคงมีบทบาทอยู่ เพราะสามารถสื่อความหมายและตอบคำถามสนองความต้องการของผู้บริหารได้ แต่มีแนวโน้มว่าการวิจัยทางการศึกษาจะมุ่งเน้นการวิจัยเชิงคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะแหล่งทุนต่างประเทศซึ่งเจ้าของทุนมักจะให้ทุนแบบกำหนดหัวข้อและสนับสนุนการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อได้ข้อมูลระดับลึก นอกจากนี้การวิจัยทางการศึกษาน่าจะเป็นสหวิทยาการมากขึ้น ทั้งในด้านเทคนิควิธีและเนื้อหา แนวโน้มการวิจัยการศึกษาจะเน้นในเรื่องการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้มีการแก้ปัญหาและพัฒนาในทางปฏิบัติจริงอย่างครบวงจร การวิจัยเชิงนโยบายและการวิจัยเชิงวิเคราะห์คาดคะเนอนาคต ก็จะมีบทบาทมากกว่าการวิจัยเชิงสำรวจ

5. ในด้านทุนอุดหนุน ในอนาคตงบประมาณสนับสนุนการวิจัยน่าจะเพิ่มขึ้นจากในปัจจุบัน คือ ร้อยละ 3 เป็น ร้อยละ 10 ของงบประมาณทางการศึกษาทั้งหมด และมีการปรับปรุงระเบียบ การใช้จ่ายเงินให้คล่องตัวขึ้น นักวิจัยมีทางเลือกที่จะแสวงหาทุนจากแหล่งอื่น ๆ นอกเหนือจากงบประมาณของหน่วยงานต้นสังกัด เพราะคาดว่าในอนาคตจะมีทุนอุดหนุนการวิจัยหลายฝ่าย ทั้งจากหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ บริษัทเอกชนใหญ่ ๆ มูลนิธิต่าง ๆ และจากแหล่งทุนต่างประเทศ

6. ในด้านคุณภาพงานวิจัย มีแนวโน้มว่าการวิจัยทางการศึกษาจะมีการพัฒนาคุณภาพดีขึ้น ทั้งนี้เพราะบุคลากรรุ่นใหม่จะมีระดับการศึกษาสูงขึ้น ได้เรียนรู้และเข้าใจกระบวนการทำวิจัยตั้งแต่ขั้นตอนในการคิดวางแผน การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล อานงานวิจัยเป็น และสามารถใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยได้มากขึ้น นักวิชาการและนักวิจัยทางการศึกษาจะสร้างสมประสบการณ์ในการทำวิจัยมากขึ้น

7. ด้านการเผยแพร่ ในอนาคตจะมีแหล่งที่เป็นคลังรวบรวมข้อมูลและผลงานวิจัยทางการศึกษาระดับชาติเป็นเหมือนห้องสมุดการวิจัยทางการศึกษา และทำหน้าที่เป็นศูนย์ที่จะให้บริการส่งข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ เผยแพร่ไปยังสมาชิกและผู้สนใจ โดยส่งผ่านเครือข่ายซึ่งอาจจะเป็นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ซึ่งทำให้นักวิจัยสะดวกที่จะติดต่อสื่อสาร ติดตามความก้าวหน้าในวงการ อันจะทำให้สามารถพัฒนางานและตนเองได้มากขึ้น

8. การนำผลการวิจัยไปใช้ การวิจัยทางการศึกษาจะมีบทบาทสำคัญในการวางแผนและกำหนดทิศทางการดำเนินงานในอนาคตมากขึ้น

สภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษานั้น อาจกล่าวได้ว่านับตั้งแต่ปี 2510 จากการสัมมนา มหาวิทยาลัย ครั้งที่ 2 ณ สถานพักฟื้นสรวงคณิवास จังหวัดสมุทรปราการจนถึงปัจจุบันใน พบว่า มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ยังประสบกับอุปสรรคของการทำวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ ระเบียบทางราชการ และงบประมาณหรือเงินทุนในการวิจัยไม่เพียงพอ (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2525 : 212-218) และโดยทั่วไปสังคมทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยยังให้ความสำคัญในแง่การสนับสนุนยังไม่เพียงพอ และบุคคลภายในมหาวิทยาลัยก็ได้ประกอบภารกิจด้านนี้อย่างจริงจัง เมื่อเทียบกับงานด้านการเรียนการสอน (สุธรรม อารีกุล. 2517 : 63-64) ซึ่งสอดคล้องกับจรรยา สุวรรณทัต (2518 : 84-87) ที่ได้ให้ทัศนะว่าการวิจัยยังไม่เป็นที่ยอมรับและให้ความเชื่อถือในการนำไปใช้ ผู้วิจัยหรือสถาบันการวิจัยต่างๆ ก็ทำการวิจัยกันไป ผู้ปฏิบัติหรือผู้ใช้ก็ยังคงปฏิบัติและใช้ความคิดดั้งเดิมของตน ขาดการประสานงาน ขาดความเข้าใจระหว่างกันในหมู่ผู้วิจัยกับผู้ปฏิบัติและระบบการเงินไม่จูงใจให้ทำงานวิจัยเป็นหลัก และสิปปนนท์ เกตุทัต (2518 : 80) ได้กล่าวถึงอุปสรรคของการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาคือ การขาดแคลน ผลงานวิจัย เนื่องจากอาจารย์ที่มีความสามารถในการวิจัยมีน้อย ระบบบริหารสถาบันอุดมศึกษาไม่เอื้ออำนวยให้การวิจัยรุดหน้าไปได้ เพราะนักวิจัยจะต้องเสียเวลาดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ของระเบียบปฏิบัติทางราชการ ที่ใช้เป็นมาตรฐานในหน่วยงานทั่วราชอาณาจักร และงานวิจัยส่วนมากก็รู้กันอยู่เฉพาะในกลุ่มของผู้ทำวิจัยเท่านั้น ยังไม่ได้นำผลไปสู่การปฏิบัติ (โกวิท ประวาลพุกษ์. 2524 : 89) ในการสัมมนาเรื่อง “บทบาทของมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า” จัดขึ้นโดย กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ถึง 2 ธันวาคม 2527 ณ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี พบว่า ปัญหาในการทำวิจัยว่ามีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ลักษณะงานวิจัย ลำดับความสำคัญไม่เด่นชัดไม่สามารถนำผลไปใช้ได้เพราะไม่ครบวงจร บุคลากรที่ทำงานวิจัยขาดความสามารถ การวิจัยขาดความต่อเนื่องและขาดการสนับสนุน แหล่งทุนไม่เพียงพอ กฎระเบียบมากเกินไป ขาดการประสานงานขององค์กรที่เกี่ยวข้อง ขาดการเผยแพร่ผลงาน ขาดคลังข้อมูล และขาดการยอมรับความสำคัญของงานวิจัยที่มีต่อการพัฒนาประเทศ (ทบทวมหาวิทยาลัย. 2527 : 194-196) และในด้านการวิจัยพบว่า มีปัญหาทางด้านหน่วยงานอยู่มาก กล่าวคือ การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษายังมีปัญหาในทุกขั้นตอนของทั้งระบบ ตั้งแต่การขาดนโยบายและแผนปฏิบัติที่ชัดเจน ปัญหาการบริหารงานวิจัย การขาดงบประมาณและทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสม การขาดนักวิจัยที่มีคุณภาพ ปัญหาด้านความร่วมมือและประสานการวิจัย ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนขาดกลไกการติดตามและควบคุมคุณภาพของงานวิจัย (ประสาร มาลากุล ณ อยุธยาและคณะ. 2532 : 150) แต่หากมีความต้องการของผู้บริหารเป็น

นโยบายหรือคำสั่งชัดเจน มีการจัดกำลังบุคลากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ส่งเสริม ก็มีการทำวิจัยและผลงานวิจัยเพิ่มขึ้นตามสัดส่วนในขอบเขตทรัพยากรจำกัดของทางราชการ หากได้มีเงินสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงานภายนอก การวิจัยก็ทำได้มากและคล่องตัวขึ้น (พิทยา สายหู สุภางศ์ จันทวานิชและอุทุมพร ทองอุไทย. 2526 : 23-24)

ทบวงมหาวิทยาลัยได้ศึกษาเรื่องบทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ พบว่า การดำเนินงานด้านการวิจัยมีปัญหาอยู่มากในทุกขั้นตอนของทั้งระบบ ตั้งแต่การขาดนโยบายและแผนปฏิบัติงานที่ชัดเจนในระดับสถาบัน ปัญหาการวิจัย การขาดงบประมาณ และทรัพยากรสนับสนุนที่เพียงพอและเหมาะสม การขาดนักวิจัยที่มีคุณภาพ ปัญหาด้านความร่วมมือประสานงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนการขาดกลไกการติดตามผลและควบคุมคุณภาพของการวิจัย (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2530 : บทคัดย่อ)

เจลิยว บุรีภักดี และสมใจ จิตพิทักษ์ (2531: 22-23) กล่าวว่า แม้งานวิจัยเป็นงานหลักอย่างหนึ่ง ซึ่งได้กำหนดขึ้นไว้เป็นภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยและได้ระบุไว้ในวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยอย่างเด่นชัดและทุกฝ่ายเห็นพ้องต้องกันถึงความสำคัญของการวิจัย เพราะบรรดามวลความรู้และหลักวิชาที่จะใช้สอนก็ดี หรือเผยแพร่สู่สังคมก็ดีล้วนได้มาจากการวิจัย อีกทั้งมหาวิทยาลัยมีความพร้อมพร้อมในการวิจัย ยกที่สถาบันอื่นจะมีได้เหมือน ความพร้อมพร้อมเหล่านี้ได้แก่

1. มหาวิทยาลัยในฐานะที่เป็นผู้นำและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นแหล่งรวมแห่งนักวิชาการซึ่งสามารถที่จะทำการวิจัยในด้านใดก็ได้ที่เป็นความต้องการของสังคม
2. มหาวิทยาลัยมีเสรีภาพทางวิชาการ สามารถหันเหการวิจัยไปในแนวใดก็ได้ตามที่มหาวิทยาลัยต้องการในขณะที่สถาบันอื่นต้องอยู่ในกรอบแห่งภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเฉพาะเท่านั้น
3. ผู้สำเร็จจากมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จะไปปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน มหาวิทยาลัยมีโอกาสที่จะขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ ได้ง่าย ซึ่งความร่วมมือนี้เป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการวิจัย
4. มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ได้รับความนับถือและยกย่องจากมวลชนแทบทุกระดับชั้น ฉะนั้นการที่จะเข้าถึงมวลชนย่อมทำได้ง่ายกว่าสถาบันอื่น

จากการสัมมนาเรื่องทิศทางการพัฒนาสถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 17 มิถุนายน 2536 ได้มีข้อสรุปผลการสัมมนาจากการประชุมกลุ่มย่อยซึ่งชี้ให้เห็นถึง

สภาพปัญหาของสถาบันวิจัยดังนี้ (คณะกรรมการพิจารณาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดโครงสร้างสถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. 2536 : 3)

1. ปัญหาการบริหารงานบุคคล เช่นอัตรากำลังไม่เพียงพอ บุคลากรขาดประสิทธิภาพ ความไม่ทัดเทียมกันของนักวิจัยกับอาจารย์

2. มหาวิทยาลัยบางแห่งมีสถาบันวิจัยมากเกินไป ทำให้เกิดความซ้ำซ้อนและมหาวิทยาลัยบางแห่งไม่มีหน่วยงานวิจัย ทำให้ขาดการประสานงาน

3. ความไม่คล่องตัวจากระบบราชการ

กล่าวโดยสรุป นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510 เป็นต้นมา สภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่นสถาบันอุดมศึกษามีนโยบายด้านการวิจัยไม่ชัดเจน การดำเนินงานด้านการวิจัยไม่สะดวก ติดขัดด้วยระบบราชการ หน่วยงานภายนอกสถาบันอุดมศึกษายังให้ความสำคัญด้านการวิจัยน้อย ทำให้ขาดงบประมาณสนับสนุน อีกทั้งขาดการประสานความเข้าใจระหว่างผู้วิจัยกับผู้นำผลการวิจัยไปใช้ ขาดแคลนนักวิจัย และที่สำคัญก็คือ ขาดกลไกการติดตามผลและมาตรฐานการควบคุมคุณภาพงานวิจัย

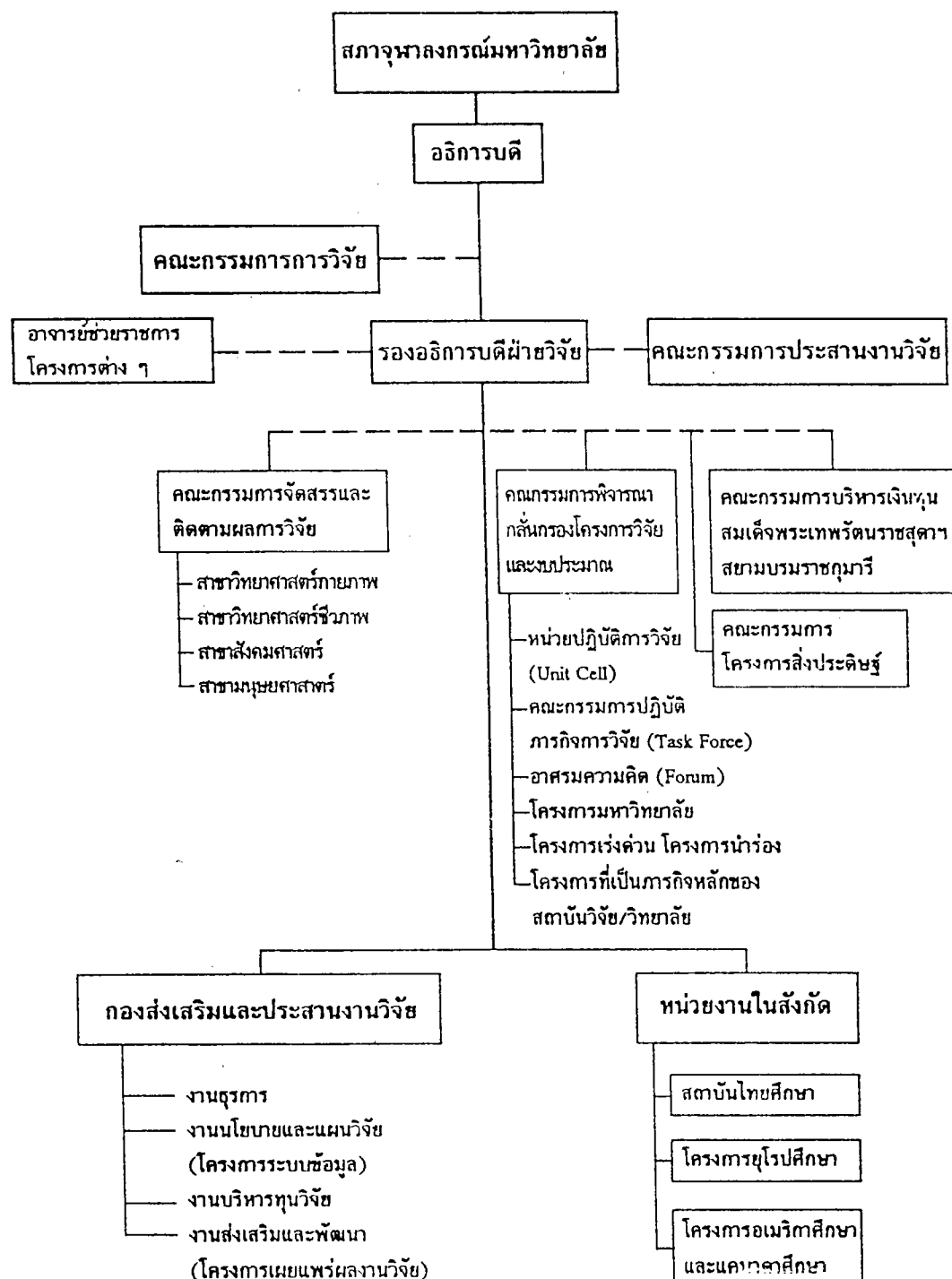
สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เนื่องจากการวิจัยนำไปสู่การบุกเบิกแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าต่อชีวิตและสังคม โดยที่บุคลากร ของมหาวิทยาลัยจะได้เพิ่มพูนสติปัญญาและสามารถถ่ายทอดความรู้ ตลอดจนนำความรู้นั้นไปประยุกต์ให้เป็นประโยชน์ตรง ตามความต้องการของสังคม การวิจัยจึงเป็นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยที่สำคัญยิ่งอย่างหนึ่ง ไม่น้อยไปกว่างานสอน งานกิจการนิสิต งานบริการ หรืองานบริการวิชาการต่อสังคม ซึ่งเป็นหน้าที่อื่นๆ ของมหาวิทยาลัย จึงถือว่าการวิจัยเป็นหน้าที่หลักอย่างหนึ่งของบุคลากรในมหาวิทยาลัยและจะดำเนินการให้บุคลากรผู้สนใจทำการวิจัย ทั้งที่เป็นเอกเทศหรือหมู่คณะ ได้มีโอกาสเลือกหัวข้อเรื่องที่จะทำการวิจัยและแสวงหาทุนต่างๆ มาสนับสนุนการวิจัย มหาวิทยาลัยจะดำเนินการให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ด้วยการจัดสรรสถานที่ อุปกรณ์การวิจัย ทุนวิจัย และทรัพยากรอื่นๆ ให้แก่โครงการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อการศึกษา และต่อส่วนรวมให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และพร้อมที่จะร่วมมือกับสถาบันการศึกษา วิจัย และหน่วยงานอื่น ๆ ในการวิจัยเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยทัดเทียมกับการผลิตบัณฑิต ดังจะเห็นได้จากแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ฉบับที่ 5 ซึ่งได้กำหนดนโยบายด้านการวิจัยให้สถาบันวิจัยมีภารกิจหลักในการวิจัยประยุกต์แบบสหสาขาวิชา ที่จะช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคม และกำหนดให้คณะและภาควิชา ต้องกำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยตาม

สาขาของตน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2523 : 7) และในแผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะที่ 6 ในส่วนของแผนงานวิจัยระดับอุดมศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2528 : 33-35) ได้กำหนดนโยบายที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยเช่นเดียวกัน กล่าวคือให้ความสำคัญของการวิจัยทัดเทียมกับการผลิตบัณฑิต โดยดำเนินการสนับสนุนการวิจัยมากขึ้นและเน้นให้การวิจัยสอดคล้องและส่งเสริมการเรียนการสอน กำหนดให้แนวทางวิจัยเน้นในด้านพลังงาน อาหาร วัสดุ อุตสาหกรรม ด้านที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชนและเข้าใจสังคมได้ดียิ่งขึ้น ขยายหน่วยงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คำนึงถึงความจำเป็นของสังคม และการสร้างความสัมพันธ์กับกิจกรรมบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ให้สถาบันวิจัยมีภารกิจหลักในการวิจัยแบบสหสาขาวิชา ที่จะช่วยแก้ปัญหาและสนองความต้องการของสังคมโดยเน้นความก้าวหน้าทางวิชาการและเพื่อเป็นพื้นฐานในการนำไปประยุกต์แก้ไขปัญหาและการวิจัยแนวสหสาขาวิชาต่อไป

องค์กรที่รับผิดชอบดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา โดยทั่วไปดำเนินการในรูปของสถาบันฯ (Institute) ศูนย์ (Center) หรือหน่วยงานเฉพาะ (Office) ที่มีการดำเนินงานโดยอิสระในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานการวิจัยในสาขาวิชาต่างๆ ตามความพร้อมของสถาบัน องค์กรการวิจัยในมหาวิทยาลัยต่างดำเนินการทั้งการวิจัยภายในสถาบัน ระหว่างสถาบัน และระหว่างสถาบันกับชุมชน โดยการสนับสนุนทรัพยากรต่างๆ จากมหาวิทยาลัย (Ministry of University Affairs, Thailand. 1990 : 23)

องค์กรการวิจัยในมหาวิทยาลัยต่างๆ อันได้แก่ สถาบันวิจัย หรือ ศูนย์วิจัย ในสาขาวิชาต่างๆ มีลักษณะโครงสร้างองค์กรหลักแบบองค์กรตามหน้าที่ที่รับผิดชอบ (Functional Organization) เพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัยโดยฝ่ายวิจัยของสถาบันดำเนินการโดยใช้ทรัพยากรและผู้เชี่ยวชาญจากสาขาต่างๆ มาร่วมดำเนินการโดยอิสระ โครงสร้างการบริหารงานวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดดำเนินการดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงโครงสร้างการบริหารงานวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระดับมหาวิทยาลัย มีประกอบด้วยดังนี้

1. คณะกรรมการวิจัย ทำหน้าที่เป็นผู้ชี้แนะและวางแผนนโยบายการวิจัย รวมทั้งดูแลกำกับการวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยดำเนินการในด้านต่างๆ คือ

1.1 พิจารณากำหนดและทบทวนนโยบายและวัตถุประสงค์ของการวิจัยของมหาวิทยาลัยในระยะต่างๆ

1.2 พิจารณากำหนดวิธีและแผนการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการวิจัย

1.3 พิจารณาระเบียบและหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่จะเป็เครื่องมือในการบริหารงานวิจัย

1.4 ควบคุม ประเมินผล และติดตามผลการดำเนินงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

2. ฝ่ายวิจัย ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการบริหารงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยมีหน่วยงานในสังกัดเช่น กองส่งเสริมและประสานงานวิจัย สถาบันไทยศึกษา โครงการยุโรปศึกษา โครงการอเมริกาศึกษาและแคนาดาศึกษา เป็นต้น

2.1 กองส่งเสริมและประสานงานวิจัย ดำเนินงานด้านธุรการ งานนโยบายและแผนการวิจัย (โครงการระบบข้อมูล) งานบริหารทุนวิจัย และงานส่งเสริมและพัฒนาโดยโครงการเผยแพร่ผลงานวิจัย

2.2. โครงการอเมริกาศึกษา จัดตั้งขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2519 โดยดำริของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและได้รับความสนับสนุนจากสำนักข่าวสารอเมริกัน (USIS) มีนโยบายที่จะศึกษาเกี่ยวกับการต่างประเทศเพื่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศที่สำคัญในโลกโดยเฉพาะประเทศจากสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ยังมีนโยบายที่จะนำวิทยาการและวิธีการศึกษาวิจัยศาสตร์ต่างๆ จากสหรัฐอเมริกามาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและการให้บริการทางวิชาการสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โครงการนี้ขึ้นอยู่กัฝ่ายวิจัย และประสานงานอย่างใกล้ชิดกับคณะรัฐศาสตร์

2.3 โครงการแคนาดาศึกษาได้จัดตั้งในปีพ.ศ. 2525 เพื่อเป็นหน่วยงานทางวิชาการเพื่อศึกษาถึงประเทศแคนาดาและประชาชนชาวแคนาดาในแง่มุมต่างๆ เพื่อเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยกับประเทศแคนาดา

2.4. โครงการยุโรปศึกษา ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2535 ในฐานะเป็น โครงการมหาวิทยาลัย (University Programme) มีคณะต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเกี่ยวข้อง 4 คณะ

คือคณะนิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์และคณะอักษรศาสตร์ และทุนจากคณะกรรมการของสหภาพยุโรป โครงการยุโรปศึกษา มีความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบัน 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยทูปิงเงน ประเทศเยอรมนี มหาวิทยาลัยโรเบิร์ต ชูมาน เมืองสตราสบูร์ก ประเทศฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยลุยจิบอดิโน เมืองมิลาน ประเทศอิตาลี และศูนย์เอกสารสหภาพยุโรป

2.5. สถาบันไทยศึกษา ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี 2518 เพื่อเป็นแหล่งความรู้ความเชี่ยวชาญด้านไทยศึกษา ทำหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับประเทศไทยในด้านต่างๆ โดยเน้นการศึกษาวิจัยเรื่อง “ชีวิตไทย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต” อันก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องพื้นฐานความเป็นมา ลักษณะและการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวิถีชีวิต ตลอดจนความหมายและคุณค่าของสมบัติวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย ผลงานของสถาบันไทยศึกษา มุ่งประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม สนองตอบความต้องการของสังคมและการพัฒนาประเทศ

3. คณะกรรมการประสานงานงานวิจัย มีหน้าที่ประสานงานวิจัยในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของมหาวิทยาลัยและงานอื่นๆ ที่เห็นสมควร เพื่อให้การดำเนินงานในส่วนของการประสานงานวิจัยของฝ่ายวิจัยจุฬาฯ กับคณะต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในมหาวิทยาลัย คณะกรรมการนี้จึงทำหน้าที่เป็นตัวจักรให้กิจการด้านการวิจัยในส่วนต่างๆ ภายในได้ทำงานสอดคล้องกันตามนโยบาย วัตถุประสงค์ และแผนงานที่ได้กำหนดไว้

4. คณะกรรมการจัดสรรและติดตามผลทุนอุดหนุนการวิจัย ทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรทุนอุดหนุนการวิจัย และติดตามผลการวิจัย พิจารณารับรองรายงานความก้าวหน้าและรายงานฉบับสมบูรณ์ของโครงการวิจัยที่ได้รับเงินอุดหนุนจากทุนดังกล่าว

5. คณะกรรมการพิจารณากลับกรองโครงการวิจัยและงบประมาณ ทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรทุนและติดตามผลการวิจัยของหน่วยงานและโครงการต่างๆ ดังนี้ คือ

5.1 หน่วยปฏิบัติการวิจัย เป็นกลไกเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยในเรื่องเฉพาะต่างๆ โดยการรวมกลุ่มนักวิจัยที่มีความสามารถพิเศษ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 คณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัยเป็นกลไกหนึ่งที่มหาวิทยาลัยใช้เพื่อให้เกิดการรวมกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศเฉพาะด้าน และยุติได้เมื่อหมดปัญหาที่กำหนดขึ้นไว้ตั้งแต่ต้น หรือเปลี่ยนรูปแบบของการบริหารเป็นอย่างอื่น

5.3 อาศรมความคิด/อาศรม เสวนา เป็นกลไกเพื่อสนับสนุนงานวิจัยของคณาจารย์และนักวิจัยที่สนใจศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาเดียวกันหรือศึกษาเรื่องที่ใกล้เคียงกันในรูปสหสาขาวิชา อาศรมความคิดช่วยให้นักวิชาการในศาสตร์ต่างๆ มีโอกาสรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้กัน โดย

การเสนอผลงานวิจัยและมีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ อาศัยความคิดเป็นกลไกที่ใช้ได้กับทุกสาขาวิชาก่อให้เกิดผลงานทางวิชาการต่อไป (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538 : 57)

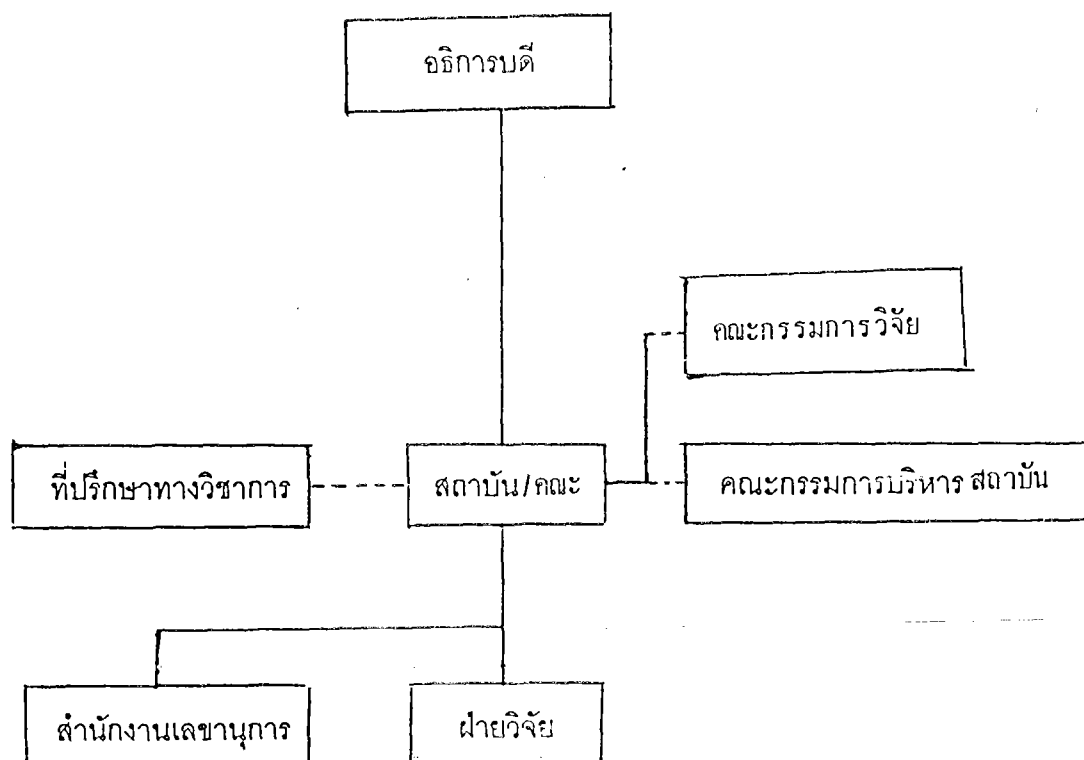
6. คณะกรรมการบริหารเงินทุนสมเด็จพระรัตนราชสุดา สยามบรมราชกุมารี ทำหน้าที่พิจารณาจัดสรรทุนและติดตามผลการวิจัย ทุนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมบุกเบิก แสวงหาทำนุบำรุงและถ่ายทอดความรู้อันเนื่องด้วยอารยธรรมของชนชาวไทย

โครงสร้างการบริหารงานวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับคณะและสถาบัน เป็นการดำเนินการโดยรูปคณะกรรมการวิจัย ในบางคณะ ประธานกรรมการวิจัยคณะมีฐานะเป็นรองคณบดีฝ่ายวิจัยด้วย และประธานกรรมการวิจัยคณะ หรือรองคณบดีฝ่ายวิจัยจะเป็นผู้แทนในคณะกรรมการประสานงานวิจัยของมหาวิทยาลัย

คณะกรรมการวิจัยคณะ มีหน้าที่ดังนี้

1. จัดทำนโยบายและแผนงานวิจัยของคณะ
2. ประสานงานการวิจัยภายในคณะและภายนอกคณะ
3. จัดสรรทุนวิจัยและทรัพยากรอื่นๆ ที่เป็นส่วนรวมของคณะ ตลอดจนติดตามผล
4. จัดกิจกรรมส่งเสริมการวิจัยและสร้างบรรยากาศการวิจัย

โครงสร้างการบริหารงานวิจัยในระดับคณะ/สถาบันฯ แสดงในภาพประกอบ 3 ดังนี้

ในบางคณะ ได้มีการจัดองค์กรภายในคณะเพื่อบริหารงานวิจัยโดยเฉพาะ เช่น สถาบันวิจัยและพัฒนาในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ฝ่ายวิจัยในคณะครุศาสตร์ เป็นต้น บางคณะมีหน่วยงานเพื่อการวิจัยและวิชาการเฉพาะเรื่อง มีฐานะต่างๆ กัน เช่น สถานศึกษาและวิจัยรัฐวิสาหกิจ ในคณะรัฐศาสตร์มีฐานะเทียบเท่าภาควิชา สถาบันศึกษาความมั่นคงและนานาชาติ ในคณะรัฐศาสตร์ เป็นหน่วยงานภายในคณะตั้งขึ้นโดยอนุมัติของสภามหาวิทยาลัย เป็นต้น

การดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อุทุมพร ทองอุไทย (2523 : 15-16) ได้กล่าวว่า สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นองค์กรเพื่อการวิจัยในลักษณะสหสาขาวิชาหน่วยงานอิสระและถาวร มีฐานะเทียบเท่าคณะ ตั้งโดยพระราชกฤษฎีกา มีผู้อำนวยการเป็นผู้รับผิดชอบ และมีคณะกรรมการสถาบันเป็นที่ปรึกษา สถาบันมีความคล่องตัวในการวางแผนนโยบายและแผนงานตามขอบเขตของสถาบัน มีอาจารย์ นักวิจัย ที่มีอยู่ในคณะ ภาควิชาต่างๆ เข้ามาทำงานวิจัยในโครงการของสถาบัน สถาบันสร้างบุคลากรเสริมการวิจัยและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้ รวมทั้งเสริมความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยด้วย ส่วนการกำหนดปัญหานั้นจะต้องเป็นปัญหาสังคม ที่ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายสาขาวิชา ที่มีลักษณะคาบเกี่ยวกัน เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อจะได้ผลการวิจัยในการช่วยแก้ปัญหาและวางแผนทางในการพัฒนาประเทศ นอกจากประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการแก้ปัญหาแล้ว สถาบันวิจัยยังเป็นองค์กรที่มีหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการวิจัย และเป็นเครื่องมือในการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการด้วย สถาบันวิจัยจะทำหน้าที่ดำเนินการวิจัยในสาขาวิชาสถาบันนั้น ทำการเผยแพร่ความรู้ที่ได้มาจากการวิจัยและฝึกอบรมบุคลากร งานวิจัยที่ทำโดยสถาบันวิจัยเป็นงานที่คาบเกี่ยวกันหลายสาขาวิชา งานของสถาบันวิจัยต้องเป็นงานวิจัยมากกว่างานสอน และเผยแพร่ผลงานวิจัยที่ได้ทำขึ้นมา ทั้งยังมีหน้าที่ช่วยเหลือหรือให้บริการแก่บุคลากรทางวิชาการต่างๆ ในคณะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยอีกด้วย

การบริหาร

การบริหารงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ควรมีองค์กรสำหรับการบริหารงานวิจัยโดยเฉพาะองค์กรบริหารงานวิจัยนั้น จรัส สุวรรณเวลา (2534 : 89-93) กล่าวว่า ประกอบด้วย องค์กรที่สำคัญตามลำดับเริ่มจากองค์กรกลางของสถาบัน องค์กรตามสาขาวิชา และขอบเขตการดำเนินงานของสถาบันวิจัยมีดังนี้ (อุทุมพร ทองอุไทย. 2523 : 15-16)

1. ทำงานวิจัยในปัญหาเฉพาะเรื่อง ที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และได้ผลการวิจัยเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ

1. ทำงานวิจัยในปัญหาเฉพาะเรื่อง ที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชาติ และได้ผลการวิจัยเป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาประเทศ
 2. ปัญหาที่สถาบันกำหนดขึ้นมาวิจัยตาม ข้อ 1. จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือทางวิชาการที่มีลักษณะคาบเกี่ยวหลายสาขาวิชาเป็นหลักในการพิจารณา เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และเพื่อจะได้ใช้ผลของการวิจัยในการช่วยแก้ปัญหาทางแนวทางในการพัฒนาประเทศ
 3. จะต้องยึดเอาการวิจัยเป็นหน้าที่หลัก ส่วนการสอนและการบริการ ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากหน้าที่การวิจัยมีความสำคัญรองลงมา
 4. สถาบันวิจัยจะแสวงหาการสนับสนุนทางการเงินจากองค์กรต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ
 5. สถาบันวิจัยจะช่วยสนับสนุนการวิจัยของบุคลากรทางวิชาการและนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งจะเป็นการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก ให้มีคุณภาพทางวิชาการสูงขึ้น
- ปัจจุบันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีสถาบันวิจัยทั้งสิ้น 11 สถาบัน การแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันต่างๆ ขึ้นอยู่กับลักษณะงานของแต่ละสถาบันฯ ทั้งนี้การแบ่งส่วนงานจะต้องคำนึงถึงความคล่องตัวให้มากที่สุด ซึ่งแต่ละสถาบันมีขอบเขตของงานวิจัยแตกต่างกันไป รายละเอียดดังนี้

1. สถาบันประชากรศาสตร์ (สถาบันประชากรศาสตร์.2540 :1-35) เป็นหน่วยงานวิจัยแห่งแรกที่ตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อทำงานวิจัยด้านภาวะประชากรและปัญหาที่เกี่ยวข้องภายในขอบเขตตามหลักสากล และหลักการทางประชากรศาสตร์ทั้งในฐานะสาขาวิชาเฉพาะและสหสาขาวิชา โดยเฉพาะลักษณะที่คาบเกี่ยวหลายสาขาวิชา มีรูปแบบโครงสร้างการบริหาร โดยมีคณะกรรมการอำนวยการเป็นผู้กำหนดนโยบาย และคณะกรรมการบริหารทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้อำนวยการในการบริหาร สถาบันฯ มีหน้าที่หลัก 3 ประการคือ การวิจัย การสอน การบริการวิชาการและเผยแพร่ความรู้แก่สาธารณชน สถาบันประชากรศาสตร์มีการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ ดังนี้

1.1 สำนักงานเลขานุการสถาบัน รับผิดชอบงานทั้งหมด 4 งานด้วยกันได้แก่ 1) งานบริหารและธุรการ โดยมีหน่วยสารบรรณ หน่วยการเจ้าหน้าที่ หน่วยอาคารสถานที่และยานพาหนะ หน่วยงานบริการพิมพ์ดีดและผลิตเอกสารสิ่งพิมพ์ 2) งานคลังและพัสดุ โดยมีหน่วยการเงินและบัญชี หน่วยพัสดุ 3) งานสนับสนุนการวิจัยและการบริการงานวิชาการ โดยมีหน่วยประชาสัมพันธ์ และหน่วยโสตทัศนูปกรณ์รับผิดชอบ 4) งานนโยบายและแผน

1.2 ฝ่ายวิจัย ประกอบด้วยงานจัดเก็บข้อมูลสถิติ งานประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ และงานคลังข้อมูลสถิติ

1.3 ฝ่ายวิชาการ ประกอบด้วยงานสอน งานผลิตเอกสารทางวิชาการ และงาน

ฝึกอบรม

1.4 ฝ่ายบริการวิชาการ ประกอบด้วยงานเอกสารสิ่งพิมพ์ งานเผยแพร่เอกสาร สิ่งพิมพ์ งานคลังข้อมูลสารนิเทศ และงานพัฒนาข่ายงานสารนิเทศ

2. สถาบันวิจัยสังคม (สถาบันวิจัยสังคม.2540 : 1-30) ตั้งขึ้นในคณะรัฐศาสตร์ ใน พ.ศ. 2510 และปรับเปลี่ยนสถานภาพเป็นสถาบันอิสระในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2517 จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์กลางที่ให้บริการ การร่วมมือ ประสานงาน ส่งเสริม และดำเนินการศึกษาวิจัยสภาพสังคมไทยโดยดำเนินการวิจัยในหัวข้อที่มีหลายสาขาวิชาจากต่างคณะคาบเกี่ยวกัน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นประโยชน์พัฒนาความรู้ การทำงานวิจัย และการถ่ายทอดวิชาการของคณาจารย์และเป็นประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาและส่งเสริม การพัฒนาของประเทศ ตลอดจนเพื่อนำผลไปประยุกต์พัฒนาประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม สถาบันวิจัยสังคมได้แบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ ดังนี้

2.1 ฝ่ายบริหาร รับผิดชอบการบริหารและธุรการ ด้านงานสารบรรณ งานบริหาร บุคคล งานการเงินและบัญชี งานพัสดุ/อาคารสถานที่ งานประชุม/สัมมนา งานผลิตเอกสาร งานจำหน่ายและเผยแพร่ เป็นต้น

2.2 ฝ่ายวิจัย ดำเนินการวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดย ศึกษาเน้นหนักในสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

2.3 ฝ่ายบริการวิชาการ ทำหน้าที่ประสานและส่งเสริมการวิจัยให้ดำเนินไปโดย สะดวกและมีประสิทธิภาพ พัฒนาระบบการจัดเก็บ และให้บริการเอกสาร สถิติและข้อมูลพื้นฐาน ทางสังคม เพื่อใช้ในการวิจัย และให้บริการแก่คณาจารย์ทั่วไปของมหาวิทยาลัย

3. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์. 2540 : 1-30) การวิจัยด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนา ประเทศ และความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับมหาวิทยาลัยเป็นอย่างยิ่ง ฉะนั้นเพื่อการศึกษาและ วิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้ดำเนินไปด้วยดี จึงได้มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ ขึ้นในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2517 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์ กลางการร่วมมือประสานงาน ส่งเสริมและดำเนินการค้นคว้าวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ สุขภาพ อนามัย สาธารณสุข และวิชาการสาขาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทุกสาขาของมหาวิทยาลัย โดยเน้น การวิจัยสหสาขาวิชาเกี่ยวกับปัญหาทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ สุขภาพอนามัย และสาธารณสุข ของประเทศไทย และประเทศในภูมิภาคเดียวกันที่มีปัญหาค้นคว้าคลึงกันทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนาประเทศและเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการสถาบันฯ มีคณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันฯ ทำหน้าที่วางนโยบายหลัก ซึ่งอยู่ในขอบเขตและกรอบนโยบายรวมของมหาวิทยาลัย พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันฯ อื่นๆ ทั้งยังมีคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ทำหน้าที่พิจารณาให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ความเห็นชอบในการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์แบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ ดังนี้

3.1 สำนักงานเลขานุการสถาบันฯ รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป ประสานงานบริหารส่วนกลางกับการบริหารโครงการวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัย ประสานงานส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย งานพัฒนาบุคลากรและการดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานของสถาบันฯ

3.2 ฝ่ายเวชศาสตร์ประชากร สถาบันฯ ร่วมมือกับคณะแพทยศาสตร์ดำเนินงานวิจัยทางชีววิทยาและระบบสืบพันธุ์ ต่อมาได้ขยายงานมาทางด้านเวชศาสตร์ประชากร

3.3 ฝ่ายศูนย์วิจัยยาเสพติด สถาบันฯ ได้เริ่มการวิจัยด้านยาเสพติดมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 โดยได้รับความสนับสนุนจากองค์การต่างประเทศในการดำเนินงานร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการวางแผนและแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศ

3.4 ฝ่ายศูนย์วิจัยมาลาเรีย สถาบันฯ ได้เริ่มโครงการวิจัยมาลาเรียทางพันธุกรรม โดยได้รับความสนับสนุนจากองค์การอนามัยโลกอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ องค์การอนามัยโลกจึงเสนอให้ฝ่ายศูนย์วิจัยมาลาเรียเป็นศูนย์ร่วมองค์การอนามัยโลก และต่อมาได้รับอนุมัติให้เป็นหน่วยปฏิบัติการวิจัยมาลาเรียของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ศูนย์วิจัยมาลาเรีย ยังได้ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาเทคนิคการวินิจฉัยโรคมาลาเรียที่มีความไวด้วย

3.5 ฝ่ายวิจัยระบบสาธารณสุข ฝ่ายนี้ทำหน้าที่ศึกษาสภาพของงานระบบสาธารณสุข และวิเคราะห์ปัญหาการใช้บริการสาธารณสุขแก่ชุมชนโดยเฉพาะชุมชนในท้องถิ่นชนบท อบรมการให้บริการสาธารณสุขมูลฐานในรูปแบบสหสาขาวิชา ตลอดจนศึกษาปัญหาและสุขภาพของคนที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม

3.6 ฝ่ายบริการวิชาการ ทำหน้าที่จัดอบรม สัมมนาและประชุมเชิงปฏิบัติการให้กับอาจารย์นักวิจัย และบุคลากรสาธารณสุข ทั้งในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภายนอกเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยทางวิทยาศาสตร์การแพทย์ การวิจัยทางคลินิก และวิจัยระบบสาธารณสุข ให้คำแนะนำและปรึกษาด้านวิเคราะห์ข้อมูล รวมทั้งการพิมพ์เผยแพร่เอกสารการวิจัย วารสารการวิจัย อบรมเทคนิคและให้บริการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการแก่โครงการทั้งภายใน และภายนอกมหาวิทยาลัย

4. สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม (สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. 2540 :1-30) จัดตั้ง
ขึ้นเมื่อวันที่ 5 ตุลาคม 2517 ทั้งนี้โดยเหตุผลที่การวิจัยด้านสภาวะแวดล้อมมีความสำคัญและ
จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศและความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับมหาวิทยาลัยโดยมีวัตถุประสงค์คือ

4.1 เพื่อเป็นศูนย์กลางของการดำเนินการและประสานงานในการศึกษาค้นคว้าและวิจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อม ตลอดจนสภาวะแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม

4.2 เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการในอันที่จะนำไปสู่การวางแผนพัฒนาป้องกันและแก้ไข ตลอดจนการอนุรักษ์สภาวะแวดล้อมและสวัสดิการของมนุษย์ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม

4.3 เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม อันจะช่วยส่งเสริมให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม แบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ ดังนี้

สำนักงานเลขานุการสถาบัน ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานบริหารทั่วไป แบ่งงานออกเป็นส่วนต่างๆ 5 งาน ได้แก่ งานสารบรรณ งานการเงินและบัญชี งานการเจ้าหน้าที่ งานพัสดุ งานอาคารสถานที่และยานยนต์

ฝ่ายวิจัย ดำเนินการในการให้การศึกษา ค้นคว้าและวิจัยเกี่ยวกับสภาวะแวดล้อม โดยเน้นการดำเนินงานในรูปแบบของสหสาขาวิชาเพื่อสนองความต้องการของสังคม ดำเนินการในการให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนและร่วมมือประสานงานในการดำเนินงานด้านสภาวะแวดล้อมกับหน่วยงานและบุคคลทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ฝ่ายบริการวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบดังต่อไปนี้

1) ดำเนินงานให้การศึกษาในระบบแก่นิสิตระดับปริญญาตรีของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยร่วมมือกับคณะนิติศาสตร์ และโครงการศึกษาทั่วไป

2) ดำเนินงานจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรมทั้งระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งจัดการบรรยายพิเศษเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจในเรื่องสภาวะแวดล้อมให้กับบุคคลภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

ศูนย์นศศึกษา ดำเนินงานภายใต้การบริหารและรับผิดชอบผู้อำนวยการสถาบันฯ คณะกรรมการที่ปรึกษาและคณะกรรมการศูนย์นศศึกษา ซึ่งศูนย์นี้จะทำหน้าที่วางนโยบายเพื่อ

เสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาของเมือง โดยเฉพาะกรุงเทพมหานคร รวมทั้งเมืองอื่นๆที่มีลักษณะคล้ายกับกรุงเทพมหานครหรือเมืองที่กำลังขยายตัวอย่างรวดเร็ว

5. สถาบันเอเชียศึกษา (สถาบันเอเชียศึกษา. 2540 : 1-32) จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อส่งเสริมเผยแพร่และเพิ่มพูนความรู้เกี่ยวกับประเทศในเอเชีย
2. เพื่อเป็นศูนย์กลางของการดำเนินงานประสานงานในการศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์และวิจัยเกี่ยวกับเอเชียศึกษา
3. เพื่อใช้ความรู้ดังกล่าวในการวางแผน นโยบาย หรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกัน
4. เพื่อให้บริการทางวิชาการแก่สังคม

สถาบันเอเชียศึกษา แบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ ดังนี้

5.1 สำนักงานเลขานุการสถาบัน ทำหน้าที่งานการเงินและบัญชี งานพัสดุและอาคารสถานที่ งานธุรการและงานสารบรรณ งานบันทึกข้อมูล งานสำนักงาน งานประชาสัมพันธ์ งานยานยนต์ งานบุคคล และงานวิเคราะห์แผนและนโยบาย

5.2 ศูนย์บริการวิชาการ รับผิดชอบงานจัดประชุม สัมมนา อภิปรายและปาฐกถา งานอบรม งานสิ่งพิมพ์และเผยแพร่ งานวิเทศสัมพันธ์ งานแลกเปลี่ยนนักวิชาการ(Academic Exchanges) งานหาทุนและบริหารทุน

5.3 สำนักวิจัยและพัฒนาเอเชียศึกษา รับผิดชอบงานวิจัยพื้นฐาน งานวิจัยนโยบาย งานวิจัยประยุกต์ งานส่งเสริมคุณภาพการวิจัย งานส่งเสริมการวิจัยของนิสิตนักศึกษา และศูนย์พัฒนาทรัพยากรมนุษย์

5.4 ศูนย์ข้อมูลเอเชีย รับผิดชอบงานคลังข้อมูลเอเชีย (Asian Data Bank) ศูนย์เอกสารเอเชีย (Asian Documentation Center) และศูนย์ข้อมูลผู้ลี้ภัยอินโดจีน (Indochinese Refugee Information Center IRIC)

5.5 ฝ่ายอนุภูมิภาคการศึกษา รับผิดชอบโครงการญี่ปุ่นศึกษา โครงการจีนศึกษา โครงการเอเชียศึกษา โครงการอินโดจีนศึกษา โครงการพม่าศึกษา โครงการเอเชียใต้ศึกษา โครงการตะวันออกกลางศึกษา โครงการเอเชียแปซิฟิก และโครงการสมุทรศึกษา (Ocean Studies)

5.6 ฝ่ายโสตทัศนวัสดุศึกษา รับผิดชอบงานวิจัยโสตทัศนวัสดุ งานผลิต งานเผยแพร่

5.7 ฝ่ายโครงการพิเศษ รับผิดชอบโครงการความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ

(International Understanding Program IUP) และโครงการเครือข่ายแม่น้ำโขง (Makong Development Research Network MDRN)

6. สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์ (สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์.2540 : 1-3) จัดตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการด้านเทคโนโลยีชีวภาพ เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2529 จัดตั้งโดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. ดำเนินการวิจัย โดยเป็นแหล่งระดมนักวิจัยในสาขาต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์ มาร่วมกันวิจัยเพื่อนำไปแก้ปัญหาพัฒนาและสร้างเทคโนโลยีเพื่ออุตสาหกรรมขึ้นภายในประเทศ
2. ดำเนินการสอนโดยเสริมการผลิตบัณฑิตในระดับสูงกว่าปริญญาตรีในสาขาเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์ เพื่อสร้างบุคลากรที่มีประสิทธิภาพทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพให้กับประเทศ
3. ให้บริการวิชาการทางด้านเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์
4. เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูลและเอกสารเกี่ยวกับงานวิจัยทางสาขาเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์มีโครงสร้างการบริหาร โดยมีคณะกรรมการอำนวยการสถาบันฯ เป็นผู้วางนโยบายหลักของสถาบันฯ ซึ่งอยู่ในขอบเขตและกรอบนโยบายของมหาวิทยาลัย ติดตามผลการดำเนินงานของสถาบันฯ ตลอดจนพิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานในแต่ละปี และมีคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ทำหน้าที่เป็นกรรมการดำเนินการสถาบันฯ และได้แบ่งส่วนราชการดังนี้

- 1) สำนักงานเลขานุการ
- 2) ฝ่ายเสริมและบริการวิชาการ
- 3) ฝ่ายวิจัย-พัฒนา และบัณฑิตศึกษา เทคโนโลยีชีวภาพทางอุตสาหกรรม
- 4) ฝ่ายวิจัย-พัฒนา และบัณฑิตศึกษา ทางวิศวกรรมพันธุศาสตร์
- 5) ฝ่ายวิจัย-พัฒนา และบัณฑิตศึกษา เทคโนโลยีชีวภาพทางพืช
- 6) ฝ่ายวิจัย-พัฒนา และบัณฑิตศึกษา ทางวิศวกรรมกระบวนการ
- 7) ฝ่ายวิจัย-พัฒนา และบัณฑิตศึกษา เทคโนโลยีชีวภาพทางการแพทย์

7. สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ (สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ.2540 : 2-5)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของทรัพยากรทางน้ำ ว่ามีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ

และการพัฒนาประเทศมาเป็นเวลาช้านาน ได้จัดตั้งโครงการสถานีวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเล และ ศูนย์ฝึกนิสิตขึ้นที่เกาะสีชังในปี พ.ศ. 2522 และได้ปรับเปลี่ยนสถานเป็นสถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ เมื่อวันที่ 26 เมษายน 2534 โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อเป็นองค์กรในการพิจารณากำหนดแนวทางการวิจัยในด้านทรัพยากรทางน้ำและเป็นแกนนำในการวิจัยและประสานงานในด้านนี้
 2. เพื่อเป็นสถานศึกษา ค้นคว้า วิจัยและพัฒนาในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรทางน้ำ เทคโนโลยีชีวภาพทางน้ำ วาริชกรรมการเพาะเลี้ยง สมุทรศาสตร์ชายฝั่งและการประมง ที่นำไปสู่การจัดการทรัพยากรทางน้ำที่มีประสิทธิภาพ
 3. เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลและสารสนเทศทรัพยากรทางน้ำ
 4. เพื่อเป็นหน่วยปฏิบัติการตรวจเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำ และสมุทรศาสตร์ชายฝั่ง
 5. เพื่อให้บริการทางวิชาการในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรทางน้ำ เทคโนโลยีชีวภาพทางน้ำ วาริชกรรมการเพาะเลี้ยง สมุทรศาสตร์ชายฝั่งและการประมง
 6. เพื่อเป็นศูนย์ฝึกและปฏิบัติงานวิจัยของนิสิตในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางน้ำ
 7. เพื่อให้การสนับสนุนและร่วมมือทางวิชาการเกี่ยวกับทรัพยากรทางน้ำแก่หน่วยงานในกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ ในภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน
- สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ จัดแบ่งส่วนราชการภายในดังนี้
- 7.1 สำนักงานเลขานุการ รับผิดชอบงานบริหารและธุรการ งานคลังและพัสดุ งานนโยบายและแผน งานส่งเสริมการวิจัยและบริการวิชาการ และสถานีวิจัยวิทยาศาสตร์ทางทะเลและศูนย์ฝึกนิสิตเกาะสีชัง
 - 7.2 ฝ่ายวิจัย รับผิดชอบงานอนุรักษ์ทรัพยากรทางน้ำ งานวาริชกรรมการเพาะเลี้ยงงานวิจัยทรัพยากรประมง งานสมุทรศาสตร์ชายฝั่งและการตรวจเฝ้าระวังมลพิษทางน้ำ
 - 7.3 ฝ่ายบริการวิชาการ รับผิดชอบศูนย์ข้อมูลและสารนิเทศทรัพยากรทางน้ำ งานฝึกอบรมและประชุมวิชาการ งานนิเทศสัมพันธ์ และงานเผยแพร่และบริการวิชาการ
8. สถาบันวิจัยพลังงาน (สถาบันวิจัยพลังงาน. 2540 : 1-3) จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อทำหน้าที่กำหนดแนวทางการวิจัยพลังงานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนพัฒนาพลังงานของประเทศ

2. เพื่อดำเนินการวิจัยและพัฒนาพลังงาน เน้นความลึกในสาขาวิชา และความเชื่อมโยงระหว่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เศรษฐศาสตร์ การศึกษา สิ่งแวดล้อม และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง และการนำไปใช้ประโยชน์

3. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการเรียนการสอนในหลักสูตรด้านพลังงาน ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยเฉพาะในระดับบัณฑิตศึกษา

4. เพื่อเป็นสถาบันรับและถ่ายทอดความรู้ด้านพลังงานจากต่างประเทศ มาสู่ ประเทศไทย สะสมความรู้จากการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่ความรู้และผลงานวิจัย ด้วยการจัดการอบรม สัมมนา ให้คำปรึกษา และบริการวิชาการ แก่หน่วยงานของรัฐและเอกชน

5. เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลพลังงาน รวบรวม ติดตาม จัดเก็บ วิเคราะห์ และเผยแพร่ข้อมูลพลังงาน เพื่อประโยชน์ในด้านการวิจัย การอบรม การให้บริการวิชาการ และการมีส่วนร่วมในด้านการวางนโยบาย และการจัดทำแผนพัฒนาพลังงานของประเทศ

สถาบันวิจัยพลังงาน ได้แบ่งส่วนราชการภายในดังนี้

8.1 สำนักงานเลขานุการ รับผิดชอบงานสารบรรณและการเจ้าหน้าที่ งานการคลัง และพัสดุ และงานผลิตเอกสารและบริการวิชาการ

8.2 ฝ่ายวิจัยพลังงาน ทำหน้าที่ ดำเนินงานวิจัยทางด้านพลังงานในด้านเทคโนโลยี พลังงาน ระบบพลังงาน การอนุรักษ์พลังงานและเศรษฐศาสตร์พลังงาน

8.3 ฝ่ายบริการวิชาการ ทำหน้าที่ดำเนินการจัดฝึกอบรม สัมมนา ทั้งการอบรมระดับนานาชาติ อบรมระยะสั้นและการบริการการสอน ทำเอกสารเผยแพร่

8.4 ฝ่ายข้อมูลพลังงาน ดำเนินงานในรูปแบบของศูนย์ข้อมูลและข่าวสารพลังงาน และจัดทำจุลสาร “สารพลังงาน” เพื่อเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถาบันฯ ตลอดจนความรู้ด้านพลังงานต่างๆโดยทั่วไป

9. สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ (สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ. 2540 : 1-5) ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4 (2525-2529) ได้มีการวางแผนการใช้การพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อปรับปรุงโครงสร้างและเพิ่มประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ โดยมุ่งที่จะให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์ในทางเศรษฐกิจจากทรัพยากรประเภทแร่ และวัตถุดิบอื่นให้มากที่สุด และได้ระบุอย่างเด่นชัดว่า “จัดให้มีสถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ” ขึ้นในประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้เล็งเห็นความสำคัญดังกล่าวจึงได้จัดตั้งสถาบันวิจัยโลหะและวัสดุขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 13 พฤศจิกายน 2529 เพื่อเป็นหน่วยงานวิจัยและพัฒนาที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนากรรมวิธี

เหมาะสมในการแปรรูป และวัตถุดิบอื่นๆ ให้เป็นวัสดุสำเร็จรูป ในรูปหรือกึ่งสำเร็จรูปของโลหะ เซรามิกส์ พอลิเมอร์และวัสดุเส้นใย เพื่อเพิ่มมูลค่าทรัพยากรในประเทศ การวิจัยและพัฒนา ดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงผลสำเร็จจากทรัพยากรธรรมชาติที่สามารถนำไปใช้เป็นวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้ได้กับสภาพแวดล้อมของประเทศตลอดจนพัฒนาวัสดุและผลิตภัณฑ์ที่ส่งออก นอกจากนี้การวิจัยยังครอบคลุมถึงผลพลอยได้ หรือของเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมนำมาพัฒนาเป็นวัสดุ หรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถใช้งานได้

นอกจากจะทำการศึกษาและพัฒนาด้วยตนเองแล้ว สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ ยังร่วมมือกับโรงงานอุตสาหกรรมและภาคเอกชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการให้คำปรึกษา และการแก้ปัญหา ด้านวิศวกรรมในโรงงาน พร้อมทั้งคำแนะนำการเลือกวัสดุอุตสาหกรรม จากทรัพยากรทางธรรมชาติในประเทศให้ได้ผลทางเศรษฐกิจอย่างสมบูรณ์ สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุได้แบ่งส่วนราชการ ภายในสถาบันฯ ดังนี้

9.1 สำนักงานเลขานุการ

9.2 ฝ่ายโลหกรรม

9.3 ฝ่ายวัสดุเซรามิก

9.4 ฝ่ายวัสดุพอลิเมอร์

10. สถาบันพณิชยนาวิ (สถาบันพณิชยนาวิ.2540 : 1-25) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2522 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เป็นศูนย์พัฒนากำลังคนและวิชาการสาขาพณิชยนาวิ เพื่อยกระดับความรู้และความสามารถของบุคลากรซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบันตลอดจนสนับสนุนการแลกเปลี่ยนความรู้กับนานาชาติ โดยความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ

2. ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีด้านพณิชยนาวิ โดยประสานงานกับคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะเศรษฐศาสตร์และส่งเสริมการผลิตมหบัณฑิตในสหสาขาวิชาด้านพณิชยนาวิ โดยดำเนินงานให้สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนของแผนพัฒนาระบบการขนส่งทางน้ำ และการธุรกิจพณิชยนาวิของประเทศ

3. วิจัยเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาในการประกอบธุรกิจพณิชยนาวิ การพัฒนาระบบการขนส่งทางทะเล พัฒนาการซ่อมและต่อเรือ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมไทย

4. เป็นศูนย์วิชาการในการรวบรวมข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับการพาณิชย์ ศูนย์ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการออกแบบเรือ ช่อมและต่อเรือ ศูนย์รวบรวมข้อมูลด้านกฎหมายทางทะเลของประเทศไทยและกฎหมายระหว่างประเทศ

สถาบันพาณิชย์นาวี มีการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ ดังนี้

10.1 สำนักงานเลขานุการ รับผิดชอบด้านธุรการ การเงิน บุคลากร วิเทศสัมพันธ์ และประชาสัมพันธ์

10.2 ฝ่ายวิจัย ทำหน้าที่ส่งเสริมและทำการวิจัย ประสานงานกับคณะ/สถาบัน จัดหาแหล่งความช่วยเหลือ เพื่อสนับสนุนงานวิจัย งานวิจัยของสถาบันฯ ประกอบด้วยสาขาต่างๆ ดังนี้

- ธุรกิจพาณิชย์นาวี
- กฎหมายพาณิชย์นาวี
- วิศวกรรมทางเรือและการออกแบบเรือ
- เศรษฐศาสตร์การขนส่ง

10.3 ฝ่ายส่งเสริมการศึกษาและอบรม ทำหน้าที่จัดอบรม/สัมมนาให้แก่บุคลากรที่ทำงานอยู่แล้วทั้งในประเทศและในภูมิภาคเอเชีย ประสานงานกับคณะที่เกี่ยวข้องในการผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาตรีและสูงกว่าระดับปริญญาตรี ผลิตตำราและเอกสารเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน การอบรมและการเผยแพร่ให้แก่บุคลากรที่สนใจทั่วไป และรับผิดชอบงานด้านพัฒนาคณาจารย์

10.4 ฝ่ายข้อมูลและสถิติ ทำหน้าที่ด้านวิทยบริการและห้องสมุด รวบรวมข้อมูลและสถิติทางพาณิชย์นาวี แลกเปลี่ยนข้อมูลกับศูนย์พาณิชย์นาวีในต่างประเทศ และทำการเผยแพร่ข้อมูลให้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

11. สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท (สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท.2540 : 2-3) ได้มีพระราชกฤษฎีกา จัดตั้งสถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยขึ้น เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2534 เพื่อทำหน้าที่ศึกษาวิจัย ให้บริการทางวิชาการ และพัฒนาเทคโนโลยีพื้นฐานในการพัฒนาชนบทด้วยเหตุผลที่ว่า การพัฒนาชนบทมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบทได้มีการแบ่งส่วนราชการภายใน ดังนี้

11.1 สำนักงานเลขานุการ

11.2 ฝ่ายข้อมูลพัฒนาชนบท

11.3 ฝ่ายทดลองการพัฒนาชนบท

11.4 ฝ่ายวิจัยเพื่อพัฒนาชนบท

11.5 ฝ่ายส่งเสริม เผยแพร่ และประสานงาน

การบริหารงานภายในสถาบันวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อการบริหารงานภายในสถาบันวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัย ได้พิจารณาแต่งตั้งให้มีกรรมการสถาบัน จำนวน 2 ชุด

1. กรรมการอำนวยการ มีอธิการบดีเป็นประธานกรรมการ และรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย เป็นรองประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งเป็นกรรมการ และมีผู้อำนวยการสถาบันวิจัยเป็น กรรมการและเลขานุการ กรรมการชุดนี้ไม่จำเป็นต้องมีการประชุมบ่อยครั้ง แต่เป็นผู้วางนโยบาย หลักของสถาบัน ซึ่งอยู่ในขอบเขตและกรอบนโยบายรวมของมหาวิทยาลัย ติดตามผลการดำเนินงานสถาบันตลอดจนพิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานและแผนการเงินในแต่ละปี โดยมีผู้อำนวยการสถาบันเป็นผู้จัดทำรายงานประจำปี สำหรับผู้บริหารและรายงานการเงินของสถาบัน เสนอต่อ กรรมการอำนวยการ

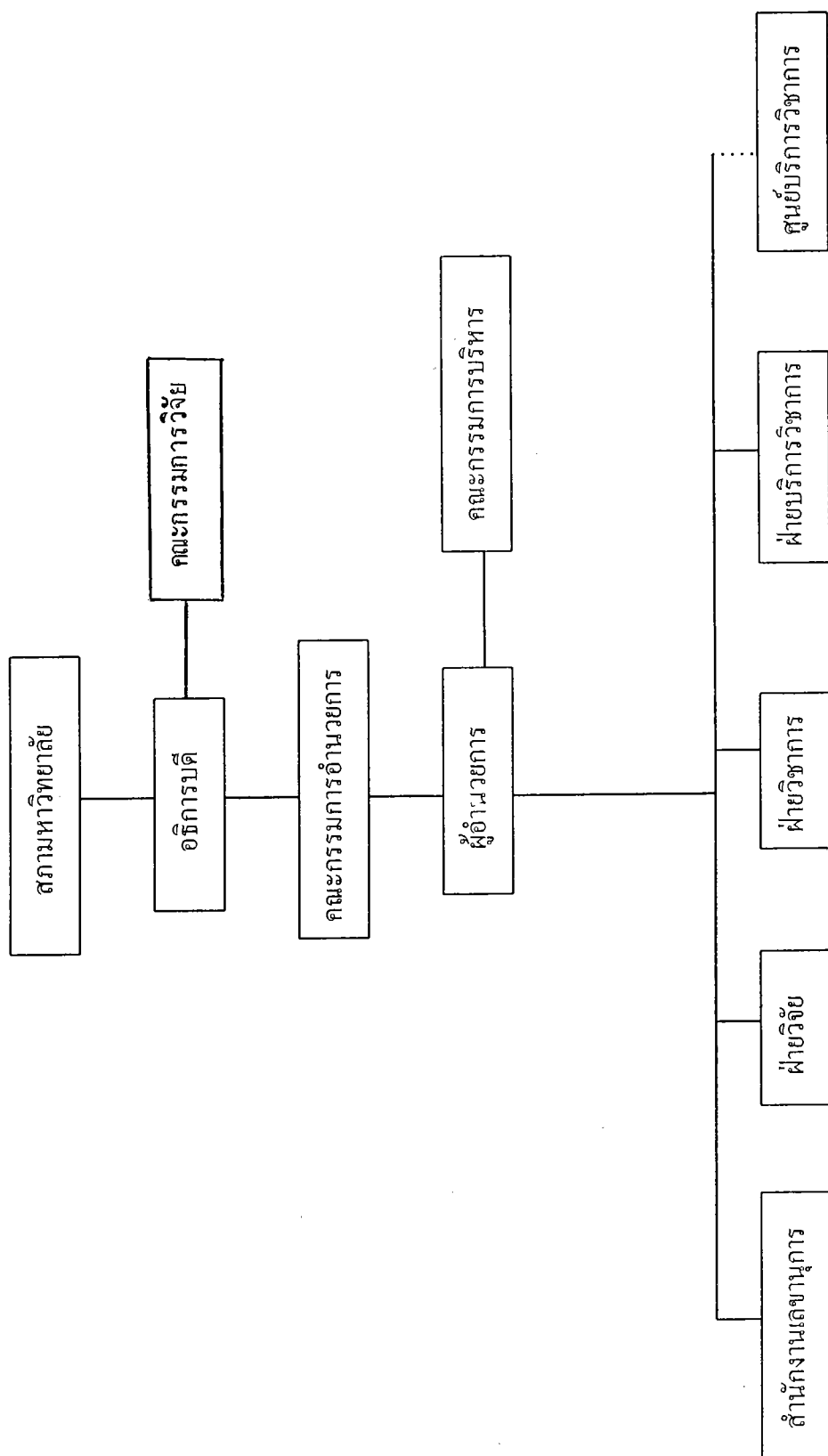
2. กรรมการบริหารสถาบัน มีผู้อำนวยการสถาบันเป็นประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นกรรมการดำเนินการของสถาบัน

กล่าวโดยสรุปการบริหารภายในของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ละ สถาบันมีการแบ่งส่วนราชการภายในแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับลักษณะงานของแต่ละสถาบันฯ แต่ เกือบทุกสถาบันฯจะมีฝ่ายต่างๆ ดังนี้

1. สำนักเลขานุการ
2. ฝ่ายวิจัย
3. ฝ่ายวิชาการ
4. ฝ่ายบริการวิชาการ หรือศูนย์บริการวิชาการ เป็นต้น

ทั้งนี้การแบ่งส่วนงานจะต้องคำนึงถึงความคล่องตัวให้มากที่สุด ซึ่งแต่ละสถาบันมี

ขอบเขตของงานวิจัยแตกต่างกันไป ดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แผนภูมิโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บุคลากร

การบริหารงานที่ดีจะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างแต่องค์ประกอบประเภทหนึ่งที่นักวิชาการทุกคนต้องยอมรับและเชื่อแน่ว่ามีความสำคัญยิ่งยวดก็คือ “คน” ถ้าพิจารณาโดยละเอียดแล้วจะเห็นว่าคนที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งมีประสบการณ์เหมาะสมแก่ตำแหน่งตามถนัดในทุกระดับชั้นเท่านั้นที่สามารถทำให้กิจกรรมต่างๆ บรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพเพราะหากมีจำนวนคนพอสมควร มีความรู้ความชำนาญเหมาะสมแก่หน้าที่การงานและมีการจัดการที่ดีแล้ว โอกาสที่จะทำให้งานบังเกิดผลดีและทุนค่าใช้จ่ายย่อมมีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงราชการ ซึ่งขอบเขตการปฏิบัติงานมีความกว้างขวางมาก (สมพงษ์ เกษมสิน, 2511 : 506) ดังที่ สมาน รังสียกฤษฎี และสุธี สุทธิสมบุญ (2530 : 32) กล่าวว่า เป็นที่ยอมรับกันว่า “คน” เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการบริหารเพราะคนเป็นผู้ที่ใช้ปัจจัยในการบริหารอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุ สิ่งของ และวิธีการปฏิบัติงาน ดังนั้นหากองค์การใดสามารถหาคนดีมีความรู้ความสามารถเข้าปฏิบัติงานและสามารถรักษาผู้มีความรู้ ความสามารถให้อยู่ปฏิบัติงานในองค์การนั้นให้นานๆ ได้ ก็เป็นที่แน่ใจได้ว่า การบริหารงานในองค์การนั้นจะต้องเจริญก้าวหน้า สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ วิลาศ สิงหวิสัย และวิจิตร ศรีสอาน (2534 : 570) ที่กล่าวว่าในการบริหารงาน “บุคคล” ถือว่าเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญยิ่งเพราะการบริหารงานของหน่วยงานจะบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับบุคคลซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานนั้น

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้รวบรวมจำนวนบุคลากรทางการวิจัยของประเทศไทยไว้เมื่อปี พ.ศ. 2534 พบว่า มีนักวิจัยทั้งที่ทำงานวิจัยเต็มเวลาและที่ทำงานบางเวลารวม 9,752 คน นักวิจัยเหล่านี้ ร้อยละ 51 อยู่ในสถาบันอุดมศึกษา ร้อยละ 43 อยู่ในหน่วยงานของรัฐบาล นอกนั้นอยู่ในรัฐวิสาหกิจ ธุรกิจเอกชน และองค์กรเอกชนที่ไม่ค้ากำไร และหากรวมจำนวนบุคลากรสนับสนุนอื่นๆ ด้วย มีจำนวนบุคลากรทางการวิจัย 15,721 คน (สุกัญญา ชีระภรณ์เลิศ อ้างใน วิจารย์ พานิช, 2536 : 79)

พัฒนา ภาวนันท์ และคณะ (2535 : 10 -12) ได้ศึกษาวิวัฒนาการและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2523 - 2533 และได้แบ่งผู้รับผิดชอบโดยตรงกับงานวิจัยออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. อาจารย์ประจำ คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยเป็นประชากรผู้วิจัยที่สามารถผนวกองค์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการวิจัย ไปสืบทอดทางการเรียนการสอนในการผลิตบัณฑิตได้โดยตรงในทันที และสามารถสร้างความต่อเนื่องในการวิจัยได้สูง

2. นักวิจัยในสถาบันวิจัย รับผิดชอบในการดำเนินงานวิจัยของสถาบัน ศูนย์ และโครงการวิจัยมหาวิทยาลัย สามารถปฏิบัติงานการวิจัยที่ต่อเนื่องในปัญหาสำคัญกำหนดโดยองค์กร อาศัยระบบและความชำนาญ ความสามารถที่สะสมมาโดยตลอดภายในองค์กร เพื่อผลิตงานการวิจัยที่เป้าหมายชัดเจนได้อย่างมีคุณภาพ

3. บุคลากรช่วยงานวิจัย เป็นจักรกลส่วนสำคัญที่จะช่วยเสริมและปฏิบัติการให้โครงสร้างรองรับเป็นไปเพื่อสนับสนุนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

4. นิสิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งนิสิตบัณฑิตศึกษา เป็นประชากรที่มีศักยภาพสูงมากในการร่วมสร้างงานวิจัยให้กับมหาวิทยาลัย สามารถรับประสบการณ์ได้โดยตรงจากการเข้าร่วมกลุ่มวิจัย

สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนักวิจัยในสถาบันวิจัย ทั้ง 11 แห่ง จำนวนทั้งสิ้น 69 คน ดังแสดงในตารางที่ 3

ตาราง 3 จำนวนบุคลากรของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชื่อสถาบัน	นักวิจัย	เจ้าหน้าที่วิจัย	เจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนการวิจัย	อาจารย์	นักวิทยาศาสตร์
สถาบันประชากรศาสตร์	2	5	31	15	-
สถาบันวิจัยสังคม	11	1	16	-	-
สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	11	1	17	3	1
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	17	10	27	-	-
สถาบันเอเชียศึกษา	11	3	7	-	-
สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์	5	2	14	-	-
สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ	5	2	1	-	-
สถาบันวิจัยพลังงาน	-	5	15	-	-
สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ	5	5	11	-	-
สถาบันพณิชยนาวิ	1	-	9	-	-
สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท	1	1	5	-	-
รวม	69	35	153	18	1

งบประมาณ

สำหรับองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของสภาพการดำเนินงานของสถาบันนั้น คือ งบประมาณ

งบประมาณ หมายถึง แผนการปฏิบัติงานในรอบระยะเวลาหนึ่งของรัฐบาลโดยปกติ เป็นเวลาหนึ่งปี ซึ่งแสดงออกเป็นจำนวนเงินที่ประมาณว่าจะต้องใช้จ่ายในการปฏิบัติงานนั้น พร้อมทั้งแสดงแหล่งที่มา และวิธีการหาเงินมาเพื่อใช้จ่ายตามแผนงานนั้น (ไพศาล ชัยมงคล. 2517 : 212)

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐแต่ละสถาบัน มีพระราชบัญญัติจัดตั้งและกำกับการปฏิบัติงาน ซึ่งโดยทั่วไปจะมีบทบัญญัติส่วนหนึ่งระบุแหล่งที่มาของรายได้ของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ ไว้ ทั้งนี้การกำหนดในบทบัญญัติแห่งกฎหมายจะแตกต่างกันในแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตามในภาพรวมแล้วอาจกล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษามีแหล่งที่มาของเงินทุนหรือรายได้เป็น 2 แหล่งใหญ่ๆ คือ

ก. เงินงบประมาณแผ่นดิน โดยทั่วไปการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินต้องจัดตามประเภทรายจ่าย หมวดรายจ่าย และรายการรายจ่าย ตามวิธีการงบประมาณแผ่นดิน ยกเว้นในกรณีของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุน(Subsidy) ในรูปของเงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grant)

ข. เงินนอกงบประมาณแผ่นดิน โดยทั่วไปประกอบด้วย ค่าเล่าเรียน/ค่าหน่วยกิต/ค่าบำรุงการศึกษา/ค่าธรรมเนียมการศึกษา ค่าปรับโดยเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เงินผลประโยชน์ที่สถาบันจัดหาได้ ดอกเบี้ย เงินบริจาค รายได้จากการให้บริการทางวิชาการและจากการขายทรัพย์สินทางปัญญา เงินช่วยเหลือจากต่างประเทศ เงินกู้/เงินยืม และรายได้ประเภทอื่นๆ

รายได้จากเงินนอกงบประมาณทุกประเภทเหล่านี้กฎหมายกำหนดให้ยกเว้นไม่ต้องนำส่งเข้าเป็นรายรับของงบประมาณแผ่นดิน ดังนั้นโดยหลักการแล้วจึงอาจตีความได้ว่าเงินนอกงบประมาณแผ่นดินนี้เป็นเงินทุนหรือรายได้เสริมขึ้นจากที่ได้รับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน (เทียนฉาย กีระนันท์, 2537 : 8-9)

งบประมาณของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2539) มีแหล่งที่มาคือ เงินงบประมาณแผ่นดิน เงินทุนมหาวิทยาลัย เงินผลประโยชน์มหาวิทยาลัย เงินค่าธรรมเนียมการศึกษา เงินรับฝาก เงินทุนคณะ เงินทุนการศึกษาและบริจาค

เงินงบประมาณแผ่นดิน หมายถึง เงินที่รัฐบาลโดยสำนักงบประมาณจัดสรรให้กับหน่วยงานของรัฐบาลเป็นประจำทุกปี ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี พระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและกฎหมายว่าด้วยการโอนงบประมาณรายจ่าย

เงินทุนมหาวิทยาลัย หมายถึง เงินที่ได้จากเงินเหลือจากการสร้างพระบรมรูปทรงม้า
รัชกาลที่ 5 ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานไว้ เงินจำนวนนี้ให้คง
ยอดเดิมตลอดไป เพื่อเป็นพระบรมราชานุสรณ์แด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 5
และเงินอื่นใดที่สภามหาวิทยาลัยเห็นควรกำหนดให้เป็นเงินทุนมหาวิทยาลัย

เงินผลประโยชน์และเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาของมหาวิทยาลัย หมายถึงเงิน
รายได้อันเกิดจากรายได้จากการจัดการทรัพย์สินในเขตพาณิชย์ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ราย
ได้ค่าธรรมเนียมการศึกษา รายได้จากการจัดการทรัพย์สินในเขตการศึกษาของมหาวิทยาลัย
ดอกผลอันเกิดจากเงินทุนมหาวิทยาลัย เงินผลประโยชน์ในส่วนที่เป็นเงินสะสมและดอกเบี้ยอัน
เกิดจากให้กู้ยืมเป็นสวัสดิการ เงินค่าหน่วยกิต เงินค่าธรรมเนียมพิเศษ รายได้อื่นๆ

พัฒนา ภาวนันท์และคณะ(2535 : 12 -13)ได้ศึกษาวิวัฒนาการและการดำเนินงานของ
ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2523 - 2533 และแบ่งทรัพยากรทุนสนับสนุน
โครงการวิจัยภายในมหาวิทยาลัยมีอยู่ 3 แหล่งสำคัญ คือ

1. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน โครงการต้องเสนอไปล่วงหน้า
ประมาณปีครึ่ง ผ่านมหาวิทยาลัยไปให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติพิจารณาให้
ความเห็นไปยังสำนักงบประมาณ เพื่อจัดสรรให้กับทุกมหาวิทยาลัยต่อไป

2. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณของมหาวิทยาลัย หรือจากงบประมาณ
เงินผลประโยชน์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดงบประมาณผลประโยชน์ส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัย
มาใช้เพื่อสนับสนุนให้เกิดการวิจัยในทิศทางที่มหาวิทยาลัยกำหนด การทำวิจัยนำร่อง เสริม
แหล่งทุนอื่นต่อไป

3. ทุนอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนอื่น ทั้งภายนอกและภายในมหาวิทยาลัย
ภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศหรือเงินทุนตนเองก็ตาม มีส่วนสำคัญในการผลักดัน
ให้การวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนำชื่อเสียงเกียรติคุณในระดับชาติและนานาชาติ
มาสู่สถาบันและบุคลากรของสถาบัน และนำไปประยุกต์สู่ผู้ใช้ได้โดยตรง

ในส่วนของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การบริหารงบประมาณของสถาบันวิจัย
ดำเนินการตามแนวทางของมหาวิทยาลัย จากการสำรวจจากเอกสารรายงานประจำปีพบว่า
งบประมาณในการดำเนินการของสถาบันวิจัยนั้นได้จากแหล่งงบประมาณ 3 แหล่งด้วยกันได้แก่ งบ
ประมาณแผ่นดิน งบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัย และงบประมาณสนับสนุนจากแหล่ง
ทุนภายนอกทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ และยังพบว่างบประมาณของสถาบันวิจัย
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น แหล่งงบประมาณหลักก็คือ งบประมาณแผ่นดิน ส่วน

งบประมาณสนับสนุนส่วนใหญ่จะได้จากแหล่งสนับสนุนจากแหล่งทุนภายนอก ซึ่งสถาบันวิจัยมีอิสระในการที่จะแสวงหาการสนับสนุนทางการเงินจากองค์การต่างๆทั้งภายในและนอกประเทศ และมีระเบียบการจัดสรรเงินงบประมาณในส่วนนี้ตามข้อกำหนดของมหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (ม.ป.ป. : 48) ได้ศึกษาสถานภาพการวิจัยของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2534 โดยสำรวจหน่วยงานวิจัย จำนวน 404 หน่วยงาน ในภาครัฐ ภาคอุดมศึกษา ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคเอกชนที่ไม่ค้ากำไรในสาขาพัฒนาต่างๆ ของประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2534 พบว่า สถานภาพของหน่วยงานวิจัย ส่วนใหญ่อยู่ในภาคอุดมศึกษา โดยทำการวิจัยเน้นหนักด้านคุณภาพชีวิต หน่วยงานวิจัยมีอิสระในการกำหนดหัวข้อการวิจัยสูงสุด ส่วนลักษณะการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนั้น หน่วยงานวิจัยส่วนใหญ่ทำการวิจัยเอง

การบริหารงานวิจัย พบว่าหน่วยงานวิจัยมีวัตถุประสงค์หลักในการวิจัยเพื่อแสวงหาข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานของหน่วยงานโดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยงานเป็นปัจจัยที่กำหนดการวิจัยในหน่วยงานและมีหน่วยงานวิจัยร้อยละ 53 ที่ทราบว่ามีนโยบายและแนวทางการวิจัยและพัฒนา ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2530-2534) และนำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดโครงการวิจัยมากที่สุด ในส่วนที่เกี่ยวกับทรัพยากรการวิจัย พบว่า ในปี พ.ศ. 2534 ประเทศไทยมีบุคลากรทางการวิจัยทั้งสิ้น 15,090 คน เป็นนักวิจัย 9,250 คน นอกนั้นเป็นผู้ช่วยนักวิจัย ช่างเทคนิคมากที่สุด ผู้ทำงานสนับสนุนการวิจัย โดยส่วนใหญ่สังกัดหน่วยงานวิจัยในภาครัฐบาล มีค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยเป็นเงิน 3,731 ล้านบาท โดยร้อยละ 85 เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยด้านเศรษฐกิจ ร้อยละ 66 เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยในภาครัฐบาล ร้อยละ 67 ของค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยใช้ไปในการวิจัยประยุกต์ มีโครงการวิจัยรวมทั้งสิ้น 9,057 โครงการ โดยร้อยละ 82 อยู่ในระหว่างดำเนินการ การเผยแพร่ผลงานวิจัยในลักษณะรายงานการวิจัยมีมากที่สุด และมีการนำไปใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่ในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ส่วนการส่งเสริมและประสานงานวิจัย มีลักษณะให้บุคลากรไปประชุม สัมมนา ศึกษา ฝึกอบรม ดูงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศมากกว่าลักษณะอื่น

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า หน่วยงานวิจัยส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยด้านบุคลากรทางการวิจัย รองลงมาคืองบประมาณการวิจัย และวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานในภาครัฐบาล ภาคอุดมศึกษา ภาครัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่ไม่ค้ากำไร

ส่วนภาคธุรกิจเอกชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาและอุปสรรคในการวิจัยด้านข้อมูลการวิจัย รองลงมา คือบุคลากรทางการวิจัยและนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ

สุจารี จันทรสข (2535 : 35-37) ได้ศึกษาสภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย โดยมุ่งศึกษาเฉพาะการวิจัยของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบด้านการศึกษาและมีบทบาทหน้าที่ เกี่ยวกับการวิจัยในช่วง พ.ศ. 2529-2533 รวมทั้งหมด 95 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ หน่วยงานในส่วนกลาง 30 แห่ง หน่วยงานในส่วนภูมิภาค 19 แห่ง และหน่วยงานในสถาบัน อุดมศึกษา 46 แห่ง ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการทำวิจัย งานวิจัยส่วนใหญ่ประมาณ ร้อยละ 74 ใช้กระบวนการวิจัย เชิงสำรวจ รองลงไปที่คือ วิจัยเชิงคุณภาพและวิจัยเชิงทดลอง และในการดำเนินงานวิจัยนั้น นักวิจัยส่วนใหญ่มีความเห็นตรงกันว่า ขั้นตอนการทำวิจัยที่ยากและเป็นปัญหา คือ การวางกรอบ ความคิด การวางแผนการดำเนินงานวิจัยให้รอบคอบและเหมาะสม ซึ่งเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องศักยภาพของนักวิจัยที่ยังไม่สามารถวิเคราะห์ปัญหาที่ตนทำการศึกษาค้นคว้าได้อย่างลึกซึ้ง ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะนักวิจัยขาดความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความพร้อม การวิจัยของหน่วยงานส่วนใหญ่มักจะเสร็จไม่ค่อยทันตามกำหนด การดำเนินงานมักจะล่าช้าแทบทุก ขั้นตอน รวมทั้งขั้นตอนการศึกษารวบรวมข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ ซึ่งควรจะได้รับการพัฒนาให้รวดเร็วขึ้นได้ แต่ยังพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาจำนวนไม่น้อย ไม่มีการเก็บข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษาที่จำเป็นอย่างจริงจังและเป็นระบบและนักวิจัยหลายท่าน ให้ข้อคิดเห็นว่า ตัวเลขสถิติและข้อมูลพื้นฐานของไทยที่ใช้กันอยู่มากไม่เป็นปัจจุบัน ขาดความ ถูกต้องและเชื่อถือได้เท่าที่ควร ต้องมีการตรวจสอบจากหลายแหล่ง ทำให้เสียเวลามาก ในด้าน งบประมาณที่ใช้ทำวิจัย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ของรัฐดำเนินการโดยใช้งบประมาณแผ่นดิน ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินเรื่องเพื่อขออนุมัติทำวิจัยหลายขั้นตอน และใช้เวลานานประมาณ 2-3 ปี กว่าจะได้ลงมือทำ บางทีนักวิจัยก็หมดความสนใจ ไม่มีเวลาว่างพอหรือไม่ เรื่องๆ นั้นก็ล้าสมัย ไม่ทันการณ์แล้ว เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติให้ทำการวิจัยนั้น นักวิจัยส่วนใหญ่ระบุว่า ไม่เพียงพอ และไม่ดึงดูดให้นักวิจัยที่เชี่ยวชาญสนใจที่จะรับทุนทำงานวิจัยเท่าที่ควร นอกจากนี้ ระเบียบการใช้จ่ายเงินที่ไม่ยืดหยุ่น ไม่คล่องตัว มีปัญหาเรื่องการเบิกจ่าย ทำให้นักวิจัยต้องเสียเวลา กับงานเอกสารในเรื่องการเบิกจ่ายมาก และหน่วยงานในส่วนภูมิภาคมีปัญหาว่า งบประมาณงวดแรกจะได้รับล่าช้ามาก ทำให้งานหยุดชะงัก และเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณแล้ว ก็ไม่สามารถ ใช้เงินได้ทันตามแผนที่วางไว้

2. ด้านการเผยแพร่และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ การเผยแพร่งานวิจัยยังอยู่ในวงจำกัด การแลกเปลี่ยนผลงานวิจัยระหว่างหน่วยงานยังมีน้อยและไม่เป็นระบบ โดยเฉพาะหน่วยงานในส่วนภูมิภาคมีโอกาสได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการวิจัยน้อยมาก ทั้งนี้ เนื่อง

จากปัญหาในการเผยแพร่ ที่พบคือ งบประมาณในการพิมพ์มีน้อย ขาดเจ้าหน้าที่ช่วยงานธุรการ ด้านการจัดทำและเผยแพร่ ขาดการประชาสัมพันธ์ และนักวิจัยเองส่วนใหญ่ก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับขั้นตอนการเผยแพร่นัก นอกจากนี้งานวิจัยบางเรื่องที่ขัดกับนโยบายของหน่วยงานหรือ ผลงานวิจัยออกมาในแง่ลบก็อาจทำให้เกิดปัญหาในการเผยแพร่ ในเรื่องการนำผลการวิจัยไปใช้ พบว่า หน่วยงานส่วนใหญ่มีการนำผลงานวิจัยไปใช้โดยเฉพาะใช้ในการวางแผนและจัดทำนโยบาย ใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของหน่วยงานและเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปใช้อ้างอิงต่อไป สำหรับงานวิจัยที่ไม่ได้มีการนำไปใช้ประโยชน์นั้น เนื่องมาจากปัจจัยสำคัญซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการนำผลงานวิจัยไปใช้ ได้แก่ คุณภาพของงานวิจัยเอง ผู้บริหารและระบบการบริหารงาน ระบบ และวิธีการเผยแพร่และผลงานวิจัยไม่สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน

3. แนวโน้มของการวิจัยทางการศึกษาในอนาคต แนวโน้มของการวิจัยทางการศึกษาในด้านนโยบาย และแนวทางการวิจัยทางการศึกษาในอนาคต มีจุดมุ่งเน้นให้รัฐจัดสรรงบประมาณ เพื่อการวิจัยทางการศึกษาให้มากขึ้น เร่งรัดให้มีการพัฒนาสมรรถภาพและประสิทธิภาพของคณาจารย์บุคลากรให้มีความสามารถในการวิจัย พัฒนาระบบประสานงานวิจัย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเร่งพัฒนาระบบข้อมูล ข่าวสาร สนเทศทางการศึกษา และพัฒนาเครือข่ายสารสนเทศด้านผลการวิจัยเพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการบริหารและการจัดการศึกษาได้มากขึ้น ส่งเสริมและสนับสนุนให้หน่วยงานและสถานศึกษาดำเนินการวิจัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในหน้าที่ โดยส่งเสริมให้ทำการวิจัยที่สอดคล้อง กับนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษา ประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยที่จัดทำขึ้นและเผยแพร่ผลการวิจัยให้แพร่หลาย

แนวโน้มของการวิจัยการศึกษาในช่วง 10 ปีข้างหน้าจากทัศนะของผู้บริหารหน่วยงานที่ให้ข้อมูล ปรากฏว่า ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงในทางบวก คือการวิจัยทางการศึกษาจะมีการพัฒนาขึ้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ มีทุนอุดหนุนและการปรับปรุงกฎระเบียบด้านการเงินให้เอื้อต่อการวิจัยมากขึ้น กระบวนการทำวิจัยจะรวดเร็วและคล่องตัวขึ้น วิธีการวิจัยมีหลายรูปแบบแต่จะเน้นการวิจัยและพัฒนา ผลการวิจัยมีบทบาททั้งในการพัฒนาระบบการศึกษาเองและการทำวิจัยเพื่อให้ข้อเสนอแนะต่อระบบอื่น ๆ ของสังคม เนื้อหาของการวิจัยจะมีความเป็นสหวิทยาการ และเน้นการสร้างองค์ความรู้แบบไทยมากขึ้น และมีข้อเสนอแนะสำหรับประเด็นการวิจัยทางการศึกษาที่ควรทำในอนาคตว่า ควรเป็นการวิจัยเพื่อศึกษาทบทวนแนวคิด ปรัชญา ระบบโครงสร้างทางการศึกษานโยบายการศึกษาตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาและแนวโน้มในอนาคต

วิเชียร เกตุสิงห์และคณะ (2536 : 48-49) ซึ่งได้ทำการวิจัยเรื่อง สถานภาพของการวิจัยสาขาการศึกษาในประเทศไทย ได้มีข้อสรุปผลการวิจัยคือ

1. สภาพการวิจัยทางการศึกษาในรอบ 25 ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น กว่าครึ่งหนึ่งของงานวิจัยดังกล่าวเป็นวิทยานิพนธ์ของนิสิตนักศึกษา ที่ทำเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา มากกว่า 3 ใน 4 เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ ประมาณครึ่งหนึ่งเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนงานวิจัยระดับก่อนประถมศึกษา อาชีวศึกษา การฝึกหัดครูและการศึกษานอกระบบโรงเรียนยังมีไม่มาก พฤติกรรมที่ศึกษาส่วนใหญ่เกี่ยวกับ ความรู้ ความคิด ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติมีน้อยมาก เนื้อหาส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการแนะแนวและเทคโนโลยีทางการศึกษายังมีน้อย ประมาณ 3 ใน 4 ของงานวิจัยใช้เวลาทำไม่เกิน 1 ปี ผู้วิจัยมากกว่าครึ่งหนึ่งไม่มีตำแหน่งทางวิชาการและทำวิจัยคนเดียวไม่มีผู้ร่วมวิจัย ผู้วิจัยส่วนใหญ่เป็นครู อาจารย์ที่สอนอยู่ในสถาบันระดับ/ประเภทต่าง ๆ และเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยมากที่สุด โดยมีสถานที่ทำงานกระจายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทย

2. ในส่วนที่เกี่ยวกับความลุ่มลึกของการวิจัยพบว่า งานวิจัยที่มีลักษณะบ่งชี้ว่ามีความลุ่มลึกยังไม่มาก แม้ວ່างานวิจัยที่ลุ่มลึกจะมีอยู่บ้าง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ผลงานวิจัยทางการศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่ลุ่มลึกพอ โดยงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงพัฒนายังมีน้อย

3. ในด้านผลกระทบที่มีต่อวงวิชาการและสังคมพบว่า งานวิจัยทางการศึกษามีความเป็นวิชาการในตัวเองสูง ผลกระทบที่มีต่อวงวิชาการก็คือการนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการ ส่วนที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางวิชาการอย่างชัดเจนนั้นยังไม่ปรากฏแน่ชัด

ในส่วนของผลกระทบต่อสังคมนั้นไม่ปรากฏชัด ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นตรงกันว่าผลการวิจัยทางการศึกษาไม่สามารถเปลี่ยนแปลงสังคมได้ จึง กล่าวได้ว่าผลงานวิจัยทางการศึกษามีผลกระทบต่อสังคมน้อย

4. แนวทางการวิจัยการศึกษาในอนาคต ถ้าพิจารณาในระดับกว้างควรยึดนโยบายและมาตรการที่อยู่ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติเป็นกรอบใหญ่ประเด็นที่ควรวิจัยน่าจะเกี่ยวกับการศึกษาพื้นฐานเพื่อปวงชน การปฏิรูปการฝึกหัดครู การกระจายอำนาจในการบริหารการศึกษา การสร้างและการพัฒนาเครือข่ายการเรียนรู้เพื่อการศึกษาดลอดชีวิต การระดมสรรพกำลัง(โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากภาคเอกชน) เพื่อพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับต่าง ๆ เป็นต้น

ในด้านการพัฒนาการวิจัย ควรสนับสนุนให้มีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะที่ เฉพาะด้าน(Action Research) ให้มากขึ้น การเพิ่มทุนอุดหนุนการวิจัย การปรับปรุงการผลิตและพัฒนานักวิจัย การส่งเสริมให้นักวิจัยหน้าใหม่ได้มีโอกาสพัฒนาตนเองโดยร่วมทำงานวิจัยกับ

นักวิจัยอาวุโส ควรมีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กำหนดกรอบหรือแนวทางการวิจัยรวบรวม
สังเคราะห์และเผยแพร่ผลงานวิจัย รวมทั้งเป็นศูนย์ประสานการวิจัยทางการศึกษา

ในปี พ.ศ. 2524 สากล จริยวิทยานนท์ (2524 : 79-83) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาท
ด้านการวิจัยของวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์อาจารย์ 160 คน จากวิทยา
ลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แห่ง คือ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี วิทยาลัยครูมหาสารคาม วิทยา
ลัยครูอุดรธานี ผลการวิจัยปรากฏว่า

ด้านประสบการณ์การวิจัยนั้น อาจารย์ที่เคยทำวิจัยมี 34 คน (ร้อยละ 21.3) และอาจารย์
ที่ไม่เคยทำวิจัยมีถึง 126 คน (ร้อยละ 78.9)

ด้านปัญหาและอุปสรรคพบว่า ผู้ที่ไม่ทำวิจัยเพราะขาดประสบการณ์การวิจัย ร้อยละ 29
รองลงมาคือไม่มีเวลา (ร้อยละ 78.9) ผู้วิจัยยังได้อภิปรายต่อไปว่า สำหรับผู้ทำวิจัยนั้นส่วนมากทำ
เพียงเรื่องเดียว จะมีก็เล็กน้อยที่เคยทำกว่า 2 เรื่องขึ้นไป ส่วนในด้านความรับผิดชอบของ
อาจารย์ในการทำวิจัยนั้น ผู้ที่เคยทำวิจัยมักเป็นนักวิจัยร่วมโครงการเป็นส่วนใหญ่

เกี่ยวกับทุนอุดหนุนการวิจัยอาจารย์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 45.7) ได้รับทุนอุดหนุนจากวิทยาลัย
ต้นสังกัด ส่วนวิธีดำเนินการวิจัยนั้นอาจารย์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 22.4) เห็นว่าเป็นหน้าที่ส่วนใหญ่
ของอาจารย์ รองลงมาคือ เพิ่มพูนความรู้ด้านวิชาการอันเป็นประโยชน์ต่องานการสอน และวิจัย
ในโอกาสต่อไป

สมใจ จิตพิทักษ์ (2532 : 193-196) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตการวิจัยของ
อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งมีผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่าเหตุผลหรือแรงจูงใจในการ
ทำวิจัยของอาจารย์ในเชิงพัฒนาตนเองที่สำคัญได้แก่ ตำแหน่งทางวิชาการ ชื่อเสียง เกียรติยศ การ
ยอมรับ ยกย่อง รายได้ ค่าตอบแทนเป็นต้น ในเชิงพัฒนาวิชาการ ได้แก่ ความอยากรู้อยากเห็น
อยากรู้อะไร สนใจใคร่รู้ข้อเท็จจริงข้อมูลใหม่ๆ เพื่อตอบคำถามปัญหาข้อสงสัย ข้อข้องใจเป็นต้น
ในเชิงพัฒนาสังคม ได้แก่ เพื่อประโยชน์ต่อสังคม เพื่อแก้ปัญหาพัฒนาประเทศเป็นภาระหน้าที่
ของอาจารย์เป็นความรับผิดชอบ เพื่อชื่อเสียงของหน่วยงานหรือมหาวิทยาลัยเป็นต้น ปัญหาและ
อุปสรรคสำคัญในการทำวิจัยของอาจารย์ที่สำคัญได้แก่ ขาดเงินทุนสนับสนุน ไม่มีเวลา สิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานไม่เพียงพอ ขาดบุคลากรช่วยเหลือในการทำวิจัย ขาดการสนับสนุนจาก
หน่วยงานเป็นต้น

อุทุมพร ทองอุไทย(2523 : 14) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2515-2521 ได้มีข้อสรุปผลการวิจัยในด้านลักษณะการทำวิจัยของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ว่ามี 2 ระดับดังนี้

1. ระดับบุคคล จากผู้ตอบ 843 คน สรุปได้ว่าส่วนมากได้รับทุนจากจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย (272 คน) ใช้ทุนส่วนตัว (158 คน) ทุนอื่น ๆ ในประเทศ 134 คน และทุนนอก

ประเทศ 124 คน ลักษณะงานวิจัยเป็นเชิงสังคมศาสตร์ 173 เรื่อง เชิงมนุษยศาสตร์ 35 เรื่อง และวิทยาศาสตร์ 42 เรื่อง ประเภทของการวิจัยพื้นฐาน 26 เรื่อง การวิจัยเชิงทดลอง 47 เรื่อง การวิจัยประยุกต์ 50 เรื่อง

2. ระดับคณะ/สถาบัน จากเอกสารประกอบการสัมมนา สรุปได้ว่าคณะต่าง ๆ ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณ แต่คณะมีนโยบายการวิจัยต่าง ๆ กัน การบริหารงานวิจัยก็ต่างกัน บางคณะมีการจัดการวิจัย และบางคณะก็มีหน่วยวิจัย

ส่วนระดับสถาบัน สถาบันวิจัยทั้ง 4 ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับทุนอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินและจากองค์การระหว่างประเทศ นโยบายการวิจัยของสถาบันทั้ง 4 แตกต่างกันไป บางสถาบันกำหนดโครงการแม่บท เช่น สถาบันวิจัยสิ่งแวดล้อมและสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันวิจัยสังคม มุ่งการวิจัยเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ ในจำนวนสถาบันวิจัยทั้ง 4 นี้ สถาบันประชากรศาสตร์ มีโครงการวิจัย 13 เรื่อง ที่ทำสำเร็จไปแล้ว

ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2533 :14-16) ได้ทำการศึกษาจุฬาฯ กับงานวิจัย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต พบว่า

1. ด้านแหล่งทุนและแหล่งของงาน

แหล่งสนับสนุนการวิจัยมีเพิ่มมากขึ้นทั้งจากภาครัฐ และเอกชน ส่วนแหล่งทุนจากต่างประเทศมีแนวโน้มลดลงในประเภทของทุนที่ส่งเสริมทางวิชาการและเนื่องจากทิศทางการพัฒนาของประเทศมุ่งไปสู่การพัฒนาอุตสาหกรรม ดังนั้นงานวิจัยและพัฒนา รวมทั้งงานที่ปรึกษาในบางสาขาจึงมีแหล่งทุนสนับสนุนที่ชัดเจนและมีขนาดของเงินสูง ต่างกับบางสาขาที่แม้จะมีความสำคัญทางวิชาการและเป็นแก่นหรือแกนของความเจริญทางจิตใจของมนุษยชาติยังขาดการสนับสนุนจากแหล่งทุนอยู่

2. บุคลากรที่ทำวิจัยและช่วยวิจัย

2.1 ปัจจุบันอาจารย์ที่มีความสามารถในงานวิจัยมีงานล้นมือ การสนับสนุนด้วยเงินทุนวิจัยของมหาวิทยาลัยได้รับการตอบสนองน้อย และแหล่งทุนภายนอกก็ลดลงอีกด้วย

2.2 อาจารย์ที่เพิ่งทำวิจัย หรือที่ยังไม่เข้ามาสู่แวดวงวิจัยก็ตาม ยังคงต้องการการพัฒนาขีดความสามารถ การสร้างสิ่งจูงใจให้สามารถทำงานที่มีคุณภาพ และมีผลเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นขั้นตอนการส่งเสริมต่อไปจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก

2.3 สถานภาพของนักวิจัยในสถาบันวิจัยยังคงเป็นปัญหาในการที่สถาบันจะรักษาคนที่มีความสามารถมีคุณวุฒิให้ทำงานกับสถาบันวิจัยอย่างต่อเนื่อง

2.4 นิสิตบัณฑิตศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นกำลังสำคัญในวงจรของการพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัยก็ยังไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในเชิงนี้มากเท่าที่ควร

3. ความเข้าใจและตระหนักในนโยบายยังแตกต่างกันมาก จากไม่เห็นความสำคัญของภารกิจการวิจัยเลย จนถึงให้ความสำคัญเหนือภารกิจการเรียนการสอน ความแตกต่างในทัศนคติดังกล่าว มีอยู่ทั้งในกลุ่มผู้บริหารและอาจารย์โดยทั่วไป และสำหรับอาจารย์ที่ทำวิจัยนั้นก็ยังมีส่วนหนึ่งที่ยังคิดว่าทำวิจัยเพื่อใช้ขอตำแหน่งทางวิชาการ ดังนั้นการทำงานวิจัยจึงไม่ใช่ทำโดยสายเลือดของการเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยที่ต้องคิดค้นอยู่ตลอดเวลา

4. คุณภาพของงานวิจัย โดยภาพรวมคุณภาพของงานวิจัยดีขึ้น มีมาตรฐานสูงขึ้นและผลงานของบุคลากรของจุฬาฯ เป็นที่ยอมรับและยกย่องในวงกว้าง แต่ละท่านแต่ละกลุ่มใช้เวลาและต่อเนื่องในการทำงาน และสะสมผลงาน แต่จำนวนผู้มีความสามารถดังกล่าวน่าจะมีเพิ่มขึ้นอีกได้เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์/นักวิจัยที่มีในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. การบริหารและการจัดการ

5.1 ระดับบริหารส่วนกลาง (ฝ่ายวิจัย) ในการตัดสินใจและวางแผนในด้านต่างๆ ยังทำได้ลำบากเพราะขาดข้อมูลที่สมบูรณ์และขาดผู้ที่มีความสามารถเชิงวิเคราะห์

5.2 ระดับคณะ ทุกคณะมีรองคณบดีฝ่ายวิจัย ซึ่งช่วยเป็นกลไกในการประสานนโยบายได้บ้างแต่ยังขาดความพร้อมที่จะช่วยให้การบริหารงานและการจัดการเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งขอบเขตภาระหน้าที่และความรับผิดชอบยังไม่ชัดเจน ในบางคณะตำแหน่งยังไม่ได้รับความสำคัญเท่าที่ควร

5.3 ระดับภาควิชา ภาควิชาส่วนใหญ่มีการจัดการเรียนการสอนที่ดี แต่เพิ่งเริ่มให้ความสำคัญกับการจัดการเรื่องวิจัย การวิจัยถ้าหากจะมีขึ้น ก็มักจะเกิดจากความริเริ่มและความต้องการของแต่ละบุคคลและมีภาควิชาจำนวนน้อยมากที่มีแผนพัฒนางานวิจัยภาควิชา

5.4 ระดับบุคคล ขาดความสามารถและความพร้อมในการบริหารงานวิจัยขนาดใหญ่ โดยเฉพาะการบริหารการเงินและทีมงาน

พัฒนา ภาะนันท์ และคณะ (2535 : 10-12) ได้ศึกษาวิวัฒนาการและการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2523-2533 พบว่าการดำเนินงานของฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีสัมฤทธิ์ผลในระดับปานกลาง มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมของกลไกการวิจัยในระดับต่ำ แต่ก็เห็นว่าควรใช้กลไกดังกล่าวในการสร้างงานวิจัยต่อไป นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยยังเข้าใจไม่ตรงกันดีนัก มีความจำเป็นที่จะต้องเร่งสร้างผู้นำและบุคลากรทางการวิจัยและผู้ช่วย ซึ่งการพัฒนาบุคลากรการวิจัยนั้น เห็นว่ากลไกที่ฝ่ายวิจัยมีอยู่ช่วยพัฒนานักวิจัยในระดับค่อนข้างสูง ในเรื่องของทุนวิจัยพบว่า มีความพอใจในระดับปานกลางกับเกณฑ์การขอทุนวิจัย ยกเว้นเรื่องปริมาณเงินทุนและปริมาณเงินสมนาคุณ สำหรับการเผยแพร่ผลงานวิจัยนั้นที่จะให้มีการแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนเมื่อมีการค้นพบสิ่งใหม่ๆ ส่วนการเผยแพร่โดยใช้วิธีการอื่นๆ เห็นว่ามีความเหมาะสมดีอยู่แล้ว

สุนทรี จิตติอรุณชัย (2536: 207-209) ได้วิเคราะห์สภาพของการส่งเสริมการวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนโยบายมุ่งไปสู่มหาวิทยาลัยวิจัย โดยกำหนดให้การวิจัยมีความสำคัญทัดเทียมกับการผลิตบัณฑิต และสัมพันธ์กับการเรียนการสอน มีการบริหารงานโดยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย และมีองค์การบริหารการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย ได้แก่ คณะกรรมการการวิจัย คณะกรรมการประสานงานวิจัยและฝ่ายวิจัย สำหรับงบประมาณเพื่อการวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับอุดหนุนการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกมากที่สุด เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดินอยู่ในสัดส่วนเกือบครึ่ง และมีแนวโน้มใช้เงินผลประโยชน์ของมหาวิทยาลัยมากขึ้น เพื่อสนับสนุนกลไกการดำเนินงานในรูปแบบต่าง ๆ เช่น หน่วยปฏิบัติการวิจัย สถาบันวิจัย คณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัย อาศรมความคิด และสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งส่วนใหญ่เน้นการวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การเผยแพร่ผลงานวิจัย ทำหน้าที่หลัก ปัญหาและอุปสรรคได้แก่อาจารย์ที่ให้ความสนใจและมีความสามารถในการทำวิจัยที่มีคุณภาพยังมีไม่มากเท่าที่ควร ขาดหลักเกณฑ์มาตรฐานในการพิจารณา ผลงานวิจัย และขาดแคลนบุคลากรสนับสนุนการวิจัย

จากการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ว่าการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษายังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาไว้ ส่วนงานวิจัยที่เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบันอุดมศึกษานั้น พบว่าทุกสถาบันให้ความสำคัญด้านการผลิตบัณฑิตมากที่สุด ด้านโครงสร้างการบริหารนั้นส่วนใหญ่แบ่งโครงสร้างคล้ายๆ กัน ด้านการวิจัยนั้นมีปัญหาและอุปสรรคในด้านงบประมาณไม่เพียงพอ ด้านการขาดแคลนนักวิจัย และระบบบริหารทำให้การดำเนินงานได้ไม่คล่องตัว ด้านปริมาณงานวิจัยยังมีจำนวนไม่เพียงพอกับความต้องการ ด้านคุณภาพงานวิจัยยังไม่ได้มาตรฐานสากล ด้านการนำผลงานวิจัยไปใช้ยังมีจำนวนไม่มากพอ และด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยยังไม่ได้ดีเท่าที่ควรเนื่องจากยังเข้าไม่ถึงกลุ่มเป้าหมาย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการจัดกระทำข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือผู้บริหารและนักวิจัยของสถาบันวิจัยต่างๆในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 สถาบัน รวมทั้งสิ้น 84 คนและใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดังรายละเอียดในตารางที่ 4)

ตาราง 4 จำนวนประชากรที่ใช้ในการศึกษา จำแนกตามสถานภาพและหน่วยงาน

ชื่อสถาบันวิจัย	ผู้บริหาร	นักวิจัย	รวม
สถาบันประชากรศาสตร์	2	2	4
สถาบันวิจัยสังคม	2	11	13
สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์	2	17	19
สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม	2	11	13
สถาบันเอเชียศึกษา	2	11	13
สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ	2	5	7
สถาบันวิจัยพลังงาน	2	0	2
สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ	2	5	7
สถาบันพานิชยนาวิ	2	1	3
สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท	2	1	3
รวม	20	64	84

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามวิธีของไลเคอร์ท (Likert) มีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษา สํารวจ และรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสภาพทั่วไปและการดำเนินงานของสถาบันวิจัย ซึ่งได้แก่
 - 1.1 พระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งสถาบันวิจัยต่างๆ ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 - 1.2 รายงานกิจกรรมวิจัยที่ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจัดทำขึ้น ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหาเกี่ยวกับบทบาทของสถาบันวิจัยทั้งในด้านการวิจัยและด้านงบประมาณ
 - 1.3 รายงานประจำปีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี พ.ศ. 2535-2540
 - 1.4 รายงานประจำปีของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (พ.ศ. 2535-2540)
 - 1.5 เอกสารแนะนำสถาบันวิจัย
2. ศึกษาเอกสาร บทความ วารสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและดำเนินงานขององค์กร
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามตามวิธีของไลเคอร์ท (Likert) จากหลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยของลัวน สายยศและอังคณา สายยศ (2530 : 136 - 143) และ วิเชียร เกตุสิงห์ (2529 : 66-86)
4. สร้างแบบสอบถาม ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาการดำเนินงานด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากรเกี่ยวกับสถานภาพ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ จำนวน 67 ข้อ แบ่งเป็นด้านการบริหาร 24 ข้อ ด้านบุคลากร 20 ข้อ และด้านงบประมาณ 23 ข้อ โดยเป็นลักษณะแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของไลเคอร์ท (Likert) และในตอนท้ายของข้อคำถามแต่ละด้านมีข้อคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของระดับความเหมาะสมผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนและแปลความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

5. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาความครอบคลุมในเนื้อหา สำนวนและภาษาของข้อคำถามในแบบสอบถามให้ชัดเจน

6. ปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ตรวจสอบแก้ไข สำนวน ภาษาของข้อคำถามในแบบสอบถามให้ชัดเจนและตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) แล้วจึงนำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความชัดเจนและความสมบูรณ์อีกครั้ง ก่อนที่จะนำแบบสอบถามออกทดลองใช้ (Try-out)

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหาร 2 คน นักวิจัย 6 คน เลขานุการสถาบันฯ 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ ที-เทสต์ (t-test) เลือกข้อคำถามที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.71 ขึ้นไป มาใช้ในแบบสอบถาม

8. นำแบบสอบถามทั้งฉบับไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1984 : 169) ได้ค่าความเชื่อมั่น .94

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการจัดกระทำข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ถึงผู้อำนวยการสถาบันวิจัย 10 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือของบัณฑิตวิทยาลัยส่งไปสอบถามผู้บริหาร และนักวิจัย และรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง แบบสอบถาม ส่งไปจำนวน 84 ฉบับ ได้รับกลับคืน 56 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.71

3. นำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามค่าน้ำหนักของตัวเลือกที่กำหนดไว้ และนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส - เอ็กซ์ (Statistical Package for the Social Sciences - Version X) ในการคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย(Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่า ที-เทสต์ (t-test) ส่วน

ข้อคำถามปลายเปิด ผู้วิจัยบันทึกความคิดเห็นที่สอดคล้องกันแล้วนำไปแจกแจงหาค่าความถี่

ตาราง 5 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

สถานภาพ	จำนวน แบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนที่ได้รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	20	9	10.71
นักวิจัย	64	47	56.00
รวม	84	56	66.71

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตามความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และนักวิจัย ใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาร้อยละ(Percent Distribution)

2. ข้อมูลสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และ

นักวิจัย วิเคราะห์โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้านโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 3.00 ใช้สถิติ ที-เทสต์ (t-test)

เกณฑ์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

1. ในกรณีที่ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้านสูงกว่า 3.00 ซึ่งเป็นค่ากลางของมาตราส่วนประมาณค่าของไลเคอร์ธ ถือว่า สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์
2. ในกรณีที่ค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยรวมและในแต่ละด้านต่ำกว่า 3.00 ถือว่า สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์
3. ในกรณีที่ไม่พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แตกต่างจาก 3.00 ถือว่า สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้านจำแนกตามประสบการณ์การทำงานใช้ ที - เทสต์ (t-test)
5. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด ใช้วิธีจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่แล้วจัดเรียงลำดับตามความถี่ แล้วเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย และนำไปประกอบในการอภิปรายผลการวิจัยเพื่อสรุปสาระสำคัญของผลการศึกษาค้นคว้าต่อไป

สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

- 1.1 หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean หรือ $\bar{X}$)
- 1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ ใช้ ที-เทสต์ (t-test) เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มสูงกับกลุ่มต่ำ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถาม (Reliability) ใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) คำนวณจากสูตรครอนบาค (Cronbach.1984 : 169)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ ที-เทสต์ (t-test)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ดังนี้

N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{X}$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

t แทน ค่าที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

* แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การเสนอค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้านกับเกณฑ์

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ ททดสอบ (t-test)

ตอนที่ 4 การเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยโดยการแจกแจงความถี่ และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงบรรยาย

ตอนที่ 1 การเสนอค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 6 - 9

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน

ด้าน	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการบริหาร	3.61	0.71	มาก	3.17	0.58	ปานกลาง
2.	ด้านบุคลากร	3.37	0.68	ปานกลาง	3.19	0.07	ปานกลาง
3.	ด้านงบประมาณ	2.96	0.32	ปานกลาง	2.88	0.47	ปานกลาง
	รวมทุกด้าน	3.31	0.52	ปานกลาง	3.08	0.44	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่าผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.71) ด้านบุคลากรและด้านงบประมาณมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.68 และ $\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.32)

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.44) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง โดยเรียงตามลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.07) ด้านการบริหาร ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.58) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.47)

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหารเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N =9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	4.00	0.71	มาก	3.49	0.86	ปานกลาง
2.	การเผยแพร่นโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถาบันฯ ให้ทราบโดยทั่วถึงกัน.....	3.67	0.87	มาก	3.28	0.85	ปานกลาง
3.	วิธีการดำเนินงานที่ถือปฏิบัติอยู่สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันฯ.....	3.67	0.87	มาก	3.30	0.83	ปานกลาง
4.	ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ.....	3.67	0.71	มาก	3.11	0.70	ปานกลาง
5.	ความสอดคล้องของการบริหารงานของสถาบันฯ กับนโยบายของมหาวิทยาลัย.....	4.00	0.71	มาก	3.28	0.80	ปานกลาง
6.	ความเหมาะสมของโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ กับภารกิจของสถาบันฯ.....	3.56	0.88	มาก	3.38	0.90	ปานกลาง
7.	การกำหนดแผนงานการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	3.67	1.12	มาก	3.19	0.85	ปานกลาง
8.	สถาบันฯ มีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง.....	3.67	1.00	มาก	3.21	0.83	ปานกลาง
9.	การแบ่งสายงานครอบคลุมและสอดคล้องกับภารกิจสถาบันฯ.....	3.33	0.86	ปานกลาง	3.45	0.90	ปานกลาง
10.	แผนปฏิบัติงานของแต่ละงานในสถาบันฯ มีความชัดเจน	3.22	0.97	ปานกลาง	3.09	0.83	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	S.D.
11.	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานของสถาบันฯ.....	3.33	0.87	ปานกลาง	3.12	0.99	ปานกลาง
12.	การกำหนดภาระหน้าที่ของงานแต่ละงานในสถาบันฯมีความชัดเจน	3.44	0.88	ปานกลาง	3.09	0.88	ปานกลาง
13.	การมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ	3.67	0.71	มาก	3.21	0.81	ปานกลาง
14.	การกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน.....	3.33	1.00	มาก	3.15	0.81	ปานกลาง
15.	ภาระงานที่รับมอบหมายให้ปฏิบัติในแต่ละงาน.....	3.67	0.87	ปานกลาง	3.32	0.62	ปานกลาง
16.	การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบันฯ	3.78	0.83	มาก	2.98	0.79	ปานกลาง
17.	การจัดทำแผนระยะยาวเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ของสถาบันฯในอนาคต	3.78	1.09	มาก	3.15	0.83	ปานกลาง
18.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย	3.78	0.97	มาก	3.13	0.87	ปานกลาง
19.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย.....	4.00	0.71	มาก	3.17	0.94	ปานกลาง
20.	หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	3.44	0.88	ปานกลาง	2.98	0.74	ปานกลาง
21.	การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน	3.33	1.00	ปานกลาง	2.89	0.76	ปานกลาง

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
22.	การสนับสนุนของหน่วยงานแก่บุคลากรในการพัฒนาความรู้ความสามารถ	3.56	1.01	มาก	3.23	1.07	ปานกลาง
23.	การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันฯ.....	3.56	0.88	มาก	3.17	0.87	ปานกลาง
24.	การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ	3.56	0.88	มาก	2.74	0.76	ปานกลาง
รวมทุกข้อ		3.61	0.70	มาก	3.17	0.58	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร รวมทุกข้อว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.70) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก คือข้อ 1 การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันฯ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.71) ข้อ 2 การเผยแพร่แผนนโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆของสถาบันฯให้ทราบโดยทั่วถึงกัน ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.87) ข้อ 3 วิธีการดำเนินงานที่ถือปฏิบัติอยู่สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.87) ข้อ 4 ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.71) ข้อ 5 ความสอดคล้องของการบริหารงานของสถาบันฯ กับนโยบายของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.71) ข้อ 6 ความเหมาะสมของโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯกับภารกิจของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.88) ข้อ 7 การกำหนดแผนงานการดำเนินงานของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.12) ข้อ 8 สถาบันฯมีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 1.00) ข้อ 13 การมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.71) ข้อ 14 การกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.33$, S.D. = 1.00) ข้อ 16 การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.83) ข้อ 17 การจัดทำแผน

ระยะยาวเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ของสถาบันฯ ในอนาคต ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 1.09) ข้อ 18 การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.97) ข้อ 19 การดำเนินงานและการประสานงานกับ หน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.71) ข้อ 22 การสนับสนุนของหน่วยงานแก่บุคลากรในการพัฒนาความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.01) ข้อ 23 การติดตามและประเมินการดำเนินงานประจำปีของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.86) ข้อ 24 การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.88) ส่วนข้ออื่นๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร รวมทุกข้อว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านบุคลากรเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การกำหนดเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคลากร	3.55	0.73	มาก	3.19	0.80	ปานกลาง
2.	การจัดสรรบุคลากรลงในตำแหน่งของการบริหารงานภายในสถาบันฯ ..	3.44	0.88	ปานกลาง	3.11	0.70	ปานกลาง
3.	จำนวนบุคลากรมีเพียงพอกับการดำเนินงานของสถาบันฯ	3.11	0.60	ปานกลาง	3.15	0.93	ปานกลาง
4.	คุณภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานของสถาบันฯ	3.22	0.97	ปานกลาง	3.47	0.69	ปานกลาง
5.	การเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ	3.56	0.73	มาก	3.42	0.83	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N =9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
6.	การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.67	0.71	มาก	3.23	0.87	ปานกลาง
7.	ความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.33	0.71	ปานกลาง	3.57	0.62	มาก
8.	ความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่.....	3.89	0.78	มาก	3.57	0.58	มาก
9.	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร.....	3.33	0.71	ปานกลาง	3.08	0.65	ปานกลาง
10.	ความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการปฏิบัติงาน.....	3.56	1.01	มาก	3.13	0.92	ปานกลาง
11..	โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรสถาบันฯ	3.22	1.09	ปานกลาง	2.85	0.88	ปานกลาง
12.	ความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถ	2.89	0.78	ปานกลาง	2.62	0.82	ปานกลาง
13.	การได้รับสวัสดิการของบุคลากรของสถาบันฯ	3.22	1.09	ปานกลาง	2.91	0.83	ปานกลาง
14.	ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ	3.22	1.30	ปานกลาง	3.00	0.80	ปานกลาง
15.	การเป็นผู้เฝ้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ.....	3.22	0.67	ปานกลาง	3.21	0.75	ปานกลาง
16.	ความรู้สึกรักของบุคลากรในการมีส่วนร่วมในงานของหน่วยงาน.....	3.56	1.23	มาก	3.15	0.86	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
17.	การไม่มีความขัดแย้งหรือไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน	3.22	0.97	ปานกลาง	3.06	0.76	ปานกลาง
18.	มนุษย์สัมพันธ์ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน	3.33	1.12	ปานกลาง	3.32	0.78	ปานกลาง
19.	การพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่	3.33	0.87	ปานกลาง	3.40	0.71	ปานกลาง
20.	ความรู้และทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ของบุคลากรขอสถาบันฯ.....	3.44	0.88	ปานกลาง	3.23	0.67	ปานกลาง
รวมทุกข้อ		3.37	0.68	ปานกลาง	3.19	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านบุคลากร รวมทุกข้อว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก คือ ข้อ 1 การกำหนดเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคลากร ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.73) ข้อ 5 การเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.73) ข้อ 6 การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.71) ข้อ 8 ความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.78) ข้อ 10 ความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.01) และข้อ 16 ความรู้สึกของบุคลากรในการมีส่วนร่วมในงานของหน่วยงาน ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 1.23) ส่วนข้ออื่นๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านบุคลากรรวมทุกข้อว่ามีความเหมาะสมในระดับกลาง ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมในระดับสูง คือ ข้อ 7 ความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.62) และข้อ 8 ความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.57) ข้ออื่นๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านงบประมาณเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1..	งบประมาณแผ่นดินประจำปีที่ได้รับสำหรับการดำเนินงานด้านต่างๆของสถาบันฯ.....	2.67	0.70	ปานกลาง	2.68	0.72	ปานกลาง
2.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการวิจัย	2.22	0.97	น้อย	2.60	0.80	ปานกลาง
3.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ..	1.56	0.52	น้อย	2.49	0.75	น้อย
4.	ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯได้รับในการดำเนินงาน	1.89	1.05	น้อย	2.66	0.76	ปานกลาง
5.	งบประมาณที่สถาบันฯได้รับจากแหล่งทุนภายนอก.....	3.56	0.73	มาก	3.19	0.85	ปานกลาง
6.	การจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่ายต่างๆ ภายในหน่วยงาน	3.11	0.78	ปานกลาง	2.85	0.69	ปานกลาง
7.	การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของสถาบันฯ.....	3.00	0.71	ปานกลาง	2.83	0.81	ปานกลาง
8	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการวิจัยของสถาบันฯ.....	2.67	1.00	ปานกลาง	2.83	1.07	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
9.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ.....	2.56	0.89	ปานกลาง	2.78	0.95	ปานกลาง
10.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันฯ	2.33	0.87	น้อย	2.59	0.95	ปานกลาง
11..	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหาร/ธุรการของสถาบันฯ	3.33	0.71	ปานกลาง	3.00	0.72	ปานกลาง
12.	ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่ใช้อยู่ในสถาบันฯ.....	2.89	0.60	ปานกลาง	2.89	0.81	ปานกลาง
13.	ระเบียบปฏิบัติที่ใช้กับงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก.....	3.67	0.50	มาก	3.30	0.86	ปานกลาง
14.	ขั้นตอนในการดำเนินงานในด้านที่เกี่ยวกับการเงินและพัสดุ.....	3.22	0.67	ปานกลาง	2.96	0.72	ปานกลาง
15.	ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ	3.22	0.44	ปานกลาง	3.11	0.63	ปานกลาง
16.	ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการวิจัย.....	3.11	0.60	ปานกลาง	2.87	0.82	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
17.	ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการบริการวิชาการแก่ สังคม.....	2.78	0.67	ปานกลาง	2.62	0.80	ปานกลาง
18.	คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านบริหาร/ธุรการ	3.33	0.50	ปานกลาง	3.04	0.78	ปานกลาง
19.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการวิจัย.....	3.56	0.53	มาก	3.11	0.76	ปานกลาง
20.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม..	3.00	0.87	ปานกลาง	2.87	0.82	ปานกลาง
21.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ	3.56	0.53	มาก	3.11	0.79	ปานกลาง
22.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินงานด้านการวิจัย	3.56	0.53	มาก	3.04	0.86	ปานกลาง
23.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	3.22	0.83	ปานกลาง	2.83	0.79	ปานกลาง
รวมทุกข้อ		2.96	0.32	ปานกลาง	2.89	0.45	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่าผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านงบประมาณ รวมทุกข้อว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความเหมาะสมในระดับมาก คือ ข้อ 5 งบประมาณที่สถาบันฯ ได้รับจากแหล่งทุนภายนอก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.73) ข้อ 13 ระเบียบปฏิบัติที่กำกับงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.50) ข้อ 19 คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการวิจัย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.53) ข้อ 21 ความทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริหารและธุรการ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.53) และข้อ 22 ความทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการวิจัย ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.53) ส่วนข้อที่มีความเหมาะสมในระดับน้อย คือ ข้อ 2 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการวิจัย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 0.97) ข้อ 3 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการบริการวิชาการ แก่สังคม ($\bar{X} = 1.56$, S.D. = 0.52) ข้อ 4 ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัย ที่สถาบันฯ ได้รับในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 1.05) ข้อ 10 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณ ที่ได้รับมาใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = 0.87) ส่วนข้ออื่นๆ นั้นมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านงบประมาณรวมทุกข้อว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมในระดับน้อย คือ ข้อ 3 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.75) ส่วนข้ออื่นๆ มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้านกับเกณฑ์ ดังแสดงในตาราง 10 - 13

ตาราง 10 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านกับเกณฑ์

ด้าน	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
1	ด้านการบริหาร	3.61	0.71	สูง	3.17	0.58	สูง
2	ด้านบุคลากร	3.37	0.68	สูง	3.19	0.07	สูง
3.	ด้านงบประมาณ	2.96	0.32	ต่ำ	2.88	0.47	ต่ำ
รวมทุกด้าน		3.31	0.52	สูง	3.08	0.44	สูง

จากตาราง 10 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านว่า สูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.31$, S.D. = 0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารและด้านบุคลากร สูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.71, $\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.68) ส่วนด้านงบประมาณต่ำกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.32)

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านว่า สูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.08$, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการบริหารและด้านบุคลากรสูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.17$, S.D. = 0.58, $\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.07) ส่วนด้านงบประมาณต่ำกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.47)

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหารกับเกณฑ์เป็นรายชื่อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
1.	การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	4.00	0.71	สูง	3.49	0.86	สูง
2.	การเผยแพร่นโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถาบันฯ ให้ทราบโดยทั่วถึงกัน.....	3.67	0.87	สูง	3.28	0.85	สูง
3.	วิธีการดำเนินงานที่ถือปฏิบัติอยู่ สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันฯ..	3.67	0.87	สูง	3.30	0.83	สูง
4.	ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ.....	3.67	0.71	สูง	3.11	0.70	สูง
5.	ความสอดคล้องของการบริหารงานของสถาบันฯ กับนโยบายของมหาวิทยาลัย.....	4.00	0.71	สูง	3.28	0.80	สูง
6.	ความเหมาะสมของโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ กับภารกิจของสถาบันฯ.....	3.56	0.88	สูง	3.38	0.90	สูง
7.	การกำหนดแผนงานการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	3.67	1.12	สูง	3.19	0.85	สูง
8.	สถาบันฯ มีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง.....	3.67	1.00	สูง	3.21	0.83	สูง

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
9.	การแบ่งสายงานครอบคลุมและสอดคล้องกับภารกิจสถาบันฯ.....	3.33	0.86	สูง	3.45	0.90	สูง
10.	แผนปฏิบัติงานของแต่ละงานในสถาบันฯมีความชัดเจน	3.22	0.97	สูง	3.08	0.83	สูง
11.	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานของสถาบันฯ	3.33	0.87	สูง	3.12	0.99	สูง
12.	การกำหนดภาระหน้าที่ของงานแต่ละงานในสถาบันฯ มีความชัดเจน	3.44	0.88	สูง	3.09	0.88	สูง
13.	การมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ	3.67	0.71	สูง	3.21	0.81	สูง
14.	การกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน.....	3.33	1.00	สูง	3.15	0.81	สูง
15.	ภาระงานที่รับมอบหมายให้ปฏิบัติในแต่ละงาน.....	3.67	0.87	สูง	3.32	0.62	สูง
16.	การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบันฯ	3.78	0.83	สูง	2.98	0.79	ต่ำ
17.	การจัดทำแผนระยะยาวเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการต่าง ๆ ของสถาบันฯในอนาคต	3.78	1.09	สูง	3.15	0.83	สูง
18.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย	3.78	0.97	สูง	3.13	0.87	สูง
19.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย.....	4.00	0.71	สูง	3.17	0.94	สูง

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N =9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
20.	หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	3.44	0.88	สูง	2.98	0.74	ต่ำ
21.	การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน	3.33	1.00	สูง	2.89	0.76	ต่ำ
22.	การสนับสนุนของหน่วยงานแก่บุคลากรในการพัฒนาความรู้ความสามารถ	3.56	1.01	สูง	3.23	1.07	สูง
23.	การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันฯ	3.56	0.88	สูง	3.17	0.87	สูง
24.	การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	3.56	0.88	สูง	2.74	0.76	ต่ำ
รวมทุกข้อ		3.61	0.70	สูง	3.17	0.58	สูง

จากตาราง 11 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารรวมทุกข้อว่าสูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สูงกว่าเกณฑ์ทุกข้อ

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารรวมทุกข้อสูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X}$ = 3.17, S.D. = 0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 16 การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบันฯ ($\bar{X}$ = 2.98, S.D. = 0.79) ข้อ 20 หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ($\bar{X}$ = 2.98, S.D. = 0.74) ข้อ 21 การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 2.89, S.D. = 0.76) และ ข้อ 24 การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ ($\bar{X}$ = 2.74, S.D. = 0.76)

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ
ผู้บริหาร และนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ด้านบุคลากรกับเกณฑ์เป็นรายชื่อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N =9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D	เกณฑ์ (3.00)
1.	การกำหนดเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคลากร	3.55	0.73	สูง	3.19	0.80	สูง
2.	การจัดสรรบุคลากรลงในตำแหน่งของการบริหารงานภายในสถาบันฯ ..	3.44	0.88	สูง	3.11	0.70	สูง
3.	จำนวนบุคลากรมีเพียงพอกับการดำเนินงานของสถาบันฯ	3.11	0.60	สูง	3.15	0.93	สูง
4.	คุณภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานของสถาบันฯ	3.22	0.97	สูง	3.47	0.69	สูง
5.	การเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ	3.56	0.73	สูง	3.42	0.83	สูง
6.	การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.67	0.71	สูง	3.23	0.87	สูง
7.	ความชำนาญและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.33	0.71	สูง	3.57	0.62	สูง
8.	ความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่.....	3.89	0.78	สูง	3.57	0.58	สูง
9.	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร.....	3.33	0.71	สูง	3.08	0.65	สูง
10.	ความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการปฏิบัติงาน.....	3.56	1.01	สูง	3.13	0.92	สูง

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N =9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
11.	โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรสถาบันฯ	3.22	1.09	สูง	2.85	0.88	ต่ำ
12.	ความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถ	2.89	0.78	ต่ำ	2.62	0.82	ต่ำ
13.	การได้รับสวัสดิการของบุคลากรของสถาบันฯ.....	3.22	1.09	สูง	2.91	0.83	ต่ำ
14.	ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ	3.22	1.30	สูง	3.00	0.80	เท่ากับเกณฑ์
15.	การเป็นผู้เฝ้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ.....	3.22	0.67	สูง	3.21	0.75	สูง
16.	ความรู้สึกรักของบุคลากรในการมีส่วนร่วมในงานของหน่วยงาน	3.56	1.24	สูง	3.15	0.86	สูง
17.	การไม่มีความขัดแย้งหรือไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน	3.22	0.97	สูง	3.06	0.76	สูง
18.	มนุษยสัมพันธ์ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน	3.33	1.12	สูง	3.32	0.78	สูง
19.	การพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่	3.33	0.87	สูง	3.40	0.71	สูง
20.	ความรู้และทักษะในการใช้วัสดุอุปกรณ์ของบุคลากรของสถาบันฯ....	3.44	0.88	สูง	3.23	0.67	สูง
รวมทุกข้อ		3.37	0.68	สูง	3.18	0.45	สูง

จากตาราง 12 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านบุคลากรรวมทุกข้อว่า สูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.37$, S.D. = 0.68) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 12 ความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.78)

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหารรวมทุกข้อว่า สูงกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่เท่ากับเกณฑ์ คือข้อ 14 ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.80) และข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 11 โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากร ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.88) ข้อ 12 ความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.82) และข้อ 13 การได้รับสวัสดิการของบุคลากรของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.91$, S.D. = 0.82)

ตาราง 13 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านงบประมาณกับเกณฑ์เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
1.	งบประมาณแผ่นดินประจำปีที่ได้รับ สำหรับการดำเนินงานด้านต่างๆของ สถาบันฯ.....	2.67	0.70	ต่ำ	2.68	0.72	ต่ำ
2.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับ ในด้านการวิจัย	2.22	0.97	ต่ำ	2.60	0.80	ต่ำ
3.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับ ในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ..	1.56	0.52	ต่ำ	2.49	0.75	ต่ำ
4.	ความเพียงพอของงบประมาณ ผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯ ได้รับในการดำเนินงาน.....	1.89	1.05	ต่ำ	2.66	0.76	ต่ำ
5.	งบประมาณที่สถาบันฯได้รับจาก แหล่งทุนภายนอก.....	3.56	0.73	สูง	3.19	0.85	สูง
6.	การจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่าย ต่างๆ ภายในหน่วยงาน	3.11	0.78	สูง	2.85	0.69	ต่ำ
7.	การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อ วัสดุอุปกรณ์ของสถาบันฯ.....	3.00	0.71	เท่ากับเกณฑ์	2.83	0.81	ต่ำ
8.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณ แผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนิน งานด้านการวิจัยของสถาบันฯ.....	2.67	1.00	ต่ำ	2.83	1.07	ต่ำ

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
9.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบัน	2.56	0.89	ต่ำ	2.78	0.95	ต่ำ
10.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันฯ	2.33	0.87	ต่ำ	2.59	0.95	ต่ำ
11.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหาร/ธุรการของสถาบันฯ	3.33	0.71	สูง	3.00	0.72	เท่ากับเกณฑ์
12.	ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่ใช้อยู่ในสถาบันฯ.....	2.89	0.60	สูง	2.89	0.81	ต่ำ
13.	ระเบียบปฏิบัติที่ใช้กับงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก.....	3.67	0.50	สูง	3.30	0.86	สูง
14.	ขั้นตอนในการดำเนินงานในด้านที่เกี่ยวกับการเงินและพัสดุ.....	3.22	0.67	สูง	2.96	0.72	ต่ำ
15.	ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ	3.22	0.44	สูง	3.11	0.63	สูง
16.	ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการวิจัย.....	3.11	0.60	สูง	2.87	0.82	ต่ำ

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)			นักวิจัย (N = 47)		
		$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์ (3.00)
17.	ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม..	2.78	0.67	ต่ำ	2.62	0.80	ต่ำ
18.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านบริหาร/ธุรการ	3.33	0.50	สูง	3.04	0.78	สูง
19.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการวิจัย	3.56	0.53	สูง	3.11	0.76	สูง
20.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม..	3.00	0.87	เท่ากับเกณฑ์	2.87	0.82	ต่ำ
21.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ	3.56	0.53	สูง	3.11	0.79	สูง
22.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินงานด้านการวิจัย	3.56	0.53	สูง	3.04	0.86	สูง
23.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการ ดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่ สังคม	3.22	0.83	สูง	2.83	0.79	ต่ำ
รวมทุกข้อ		2.96	0.32	ต่ำ	2.89	0.45	ต่ำ

จากตาราง 13 พบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกข้อต่ำกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.32) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่เท่ากับเกณฑ์ คือ ข้อ 7 การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.71) ข้อ 20 คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.87) และข้อที่ต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 1 งบประมาณแผ่นดินประจำปีที่ได้รับสำหรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 0.70) ข้อ 2 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการวิจัย ($\bar{X} = 2.22$, S.D. = 0.97) ข้อ 3 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการบริการวิชาการ ($\bar{X} = 1.56$, S.D. = 0.52) ข้อ 4 ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯ ได้รับในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 1.89$, S.D. = 1.05) ข้อ 8 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการวิจัยของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.67$, S.D. = 1.00) ข้อ 9 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 0.89) ข้อ 10 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.33$, S.D. = 0.87) ข้อ 17 ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.67)

นักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกข้อต่ำกว่าเกณฑ์ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.45) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่เท่ากับเกณฑ์ คือ ข้อ 11 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหาร/ธุรการของสถาบันฯ ($\bar{X} = 3.00$, S.D. = 0.72) และต่ำกว่าเกณฑ์ คือ ข้อ 1 งบประมาณแผ่นดินประจำปีที่ได้รับสำหรับการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.68$, S.D. = 0.72) ข้อ 2 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการวิจัย ($\bar{X} = 2.60$, S.D. = 0.80) ข้อ 3 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.49$, S.D. = 0.75) ข้อ 4 ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯ ได้รับในการดำเนินงาน ($\bar{X} = 2.66$, S.D. = 0.76) ข้อ 6 การจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่ายต่าง ๆ ภายในหน่วยงาน ($\bar{X} = 2.85$, S.D. = 0.69) ข้อ 7 การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 0.81) ข้อ 8 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการวิจัยของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.83$, S.D. = 1.07) ข้อ 9 ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.78$, S.D. = 0.95) ข้อ 10 ความ

คลังตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.59$, S.D. = 0.95) ข้อ 12 ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่ใช้อยู่ในสถาบันฯ ($\bar{X} = 2.89$, S.D. = 0.81) ข้อ 14 ขั้นตอนในการดำเนินงานในด้านที่เกี่ยวกับการเงินและพัสดุ ($\bar{X} = 2.96$, S.D. = 0.72) ข้อ 16 ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการวิจัย ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.82) ข้อ 17 ปริมาณของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.62$, S.D. = 0.80) ข้อ 20 คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.87$, S.D. = 0.82) ข้อ 23 ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม ($\bar{X} = 2.80$, S.D. = 0.79)

ตอนที่ 3 การเสนอค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน ดังแสดงในตาราง 14 - 19

ตาราง 14 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน

ด้าน	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริหาร	3.61	0.71	3.17	0.58	4.10*
2	ด้านบุคลากร	3.37	0.68	3.19	0.07	1.02
3.	ด้านงบประมาณ	2.96	0.32	2.88	0.47	0.21
รวมทุกด้าน		3.31	0.52	3.08	0.44	2.07

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 14 พบว่า ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานด้านการบริหาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร เป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	4.00	0.71	3.49	0.86	2.82
2	การเผยแพร่นโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถาบันฯ ให้ทราบโดยทั่วถึงกัน.....	3.67	0.87	3.28	0.85	1.60
3	วิธีการดำเนินงานที่ถือปฏิบัติอยู่สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันฯ.....	3.67	0.87	3.30	0.83	1.47
4	ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ.....	3.67	0.71	3.11	0.70	4.83*
5	ความสอดคล้องของการบริหารงานของสถาบันฯ กับนโยบายของมหาวิทยาลัย.....	4.00	0.71	3.28	0.80	6.39*
6	ความเหมาะสมของโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ กับภารกิจของสถาบันฯ.....	3.56	0.88	3.38	0.90	0.28
7	การกำหนดแผนงานการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	3.67	1.12	3.19	0.85	2.22
8	สถาบันฯ มีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.67	1.00	3.21	0.83	2.10
9	การแบ่งสายงานครอบคลุมและสอดคล้องกับภารกิจสถาบันฯ	3.33	0.86	3.45	0.90	0.12
10	แผนปฏิบัติงานของแต่ละงานในสถาบันฯ มีความชัดเจน	3.22	0.97	3.09	0.83	0.20

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
11.	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานของสถาบัน	3.33	0.87	3.12	0.99	0.34
12.	การกำหนดภาระหน้าที่ของงานแต่ละงานในสถาบันมีความชัดเจน	3.44	0.88	3.09	0.88	1.26
13.	การมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถ	3.67	0.71	3.21	0.81	2.48
14.	การกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน	3.33	1.00	3.15	0.81	0.37
15.	ภาระงานที่รับมอบหมายให้ปฏิบัติในแต่ละงาน	3.67	0.87	3.32	0.62	2.03
16.	การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบัน	3.78	0.83	2.98	0.79	7.54*
17.	การจัดทำแผนระยะยาวเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการต่างๆ ของสถาบันในอนาคต	3.78	1.09	3.15	0.83	3.89
18.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย	3.78	0.97	3.13	0.87	4.03*
19.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย	4.00	0.71	3.17	0.94	6.29*
20.	หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	3.44	0.88	2.98	0.74	2.83

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N =9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
21.	การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน	3.33	1.00	2.89	0.76	2.29
22.	การสนับสนุนของหน่วยงานแก่บุคลากรในการพัฒนาความรู้ความสามารถ	3.56	1.01	3.23	1.07	0.70
23.	การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันฯ	3.56	0.88	3.17	0.87	1.48
24.	การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ ..	3.56	0.88	2.74	0.76	8.09*
รวมทุกข้อ		3.61	0.70	3.17	0.58	4.10*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 15 พบว่า ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหารรวมทุกข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ข้อ 4 ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ ข้อ 5 ความสอดคล้องของการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ กับนโยบายของมหาวิทยาลัย ข้อ 16 การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบันฯ ข้อ 18 การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย ข้อ 19 การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย ข้อ 24 การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ ส่วนข้ออื่นๆ มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้าน บุคลากรเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	การกำหนดเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคลากร	3.55	0.73	3.19	0.80	1.61
2.	การจัดสรรบุคลากรลงในตำแหน่งของการบริหารงานภายในสถาบันฯ	3.44	0.88	3.10	0.70	1.61
3.	จำนวนบุคลากรมีเพียงพอกับการดำเนินงานของสถาบันฯ.....	3.11	0.60	3.15	0.93	0.01
4.	คุณภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานของสถาบันฯ	3.22	0.97	3.47	0.69	0.84
5.	การเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ	3.56	0.73	3.42	0.83	0.19
6.	การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.67	0.71	3.23	0.87	1.99
7.	ความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.33	0.71	3.57	0.62	1.10
8.	ความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่	3.89	0.78	3.57	0.58	1.98
9.	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร	3.33	0.71	3.08	0.65	1.06

จากตาราง 16 พบว่า ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านบุคลากรรวมทุกข้อ และในแต่ละข้อว่าแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านงบประมาณเป็นรายข้อ

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1.	งบประมาณแผ่นดินประจำปีที่ได้รับสำหรับการดำเนินงานด้านต่างๆของสถาบันฯ	2.67	0.70	2.68	0.72	0.00
2.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการวิจัย	2.22	0.97	2.60	0.80	1.54
3.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	1.56	0.52	2.49	0.75	12.75*
4.	ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯได้รับในการดำเนินงาน	1.89	1.05	2.66	0.76	6.84*
5.	งบประมาณที่สถาบันฯได้รับจากแหล่งทุนภายนอก	3.56	0.73	3.19	0.85	1.44
6.	การจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่ายต่างๆภายในหน่วยงาน	3.11	0.78	2.85	0.69	1.03
7.	การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ของสถาบันฯ	3.00	0.71	2.83	0.81	0.34
8.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการวิจัยของสถาบันฯ	2.67	1.00	2.83	1.07	0.18

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10.	ความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการปฏิบัติงาน	3.56	1.01	3.13	0.92	1.57
11.	โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรสถาบันฯ	3.22	1.09	2.85	0.88	1.23
12.	ความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถ	2.89	0.78	2.62	0.82	0.84
13.	การได้รับสวัสดิการของบุคลากรของสถาบันฯ	3.22	1.09	2.91	0.83	0.93
14.	ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ	3.22	1.30	3.00	0.80	0.46
15.	การเป็นผู้เฝ้าหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ	3.22	0.67	3.21	0.75	0.00
16.	ความรู้สึกรักของบุคลากรในการมีส่วนร่วมในงานของหน่วยงาน	3.56	1.24	3.15	0.86	1.46
17.	การไม่มีความขัดแย้งหรือไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน	3.22	0.97	3.06	0.76	0.30
18.	มนุษยสัมพันธ์ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน	3.33	1.12	3.32	0.78	0.00
19.	การพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่	3.33	0.87	3.40	0.71	0.07
20.	ความรู้และทักษะในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ของบุคลากรของสถาบันฯ	3.44	0.88	3.23	0.67	0.68
รวมทุกข้อ		3.37	0.68	3.19	0.45	1.02

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ	2.56	0.89	2.78	0.95	0.46
10.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันฯ	2.33	0.87	2.59	0.95	0.59
11..	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริหาร/ธุรการของสถาบันฯ.....	3.33	0.71	3.00	0.72	1.62
12.	ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่ใช้ภายในสถาบันฯ.....	2.89	0.60	2.89	0.81	0.00
13.	ระเบียบปฏิบัติที่ใช้กับงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก.....	3.67	0.50	3.30	0.86	1.55
14.	ขั้นตอนในการดำเนินงานในด้านที่เกี่ยวกับการเงินและพัสดุ	3.22	0.67	2.96	0.72	1.04
15.	ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ	3.22	0.44	3.11	0.63	0.27
16.	ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการวิจัย	3.11	0.60	2.87	0.82	0.68
17.	ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	2.78	0.67	2.62	0.80	0.32

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อ	สภาพการดำเนินงาน	ผู้บริหาร (N = 9)		นักวิจัย (N = 47)		t
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
18.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ด้านบริหาร/ธุรการ	3.33	0.50	3.04	0.78	1.15
19.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ด้านการวิจัย	3.56	0.53	3.11	0.76	2.87
20.	คุณภาพของวัสดุอุปกรณ์และเครื่อง อำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	3.00	0.87	2.87	0.82	0.18
21.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านบริหาร/ธุรการ	3.56	0.53	3.11	0.79	2.68
22.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการวิจัย	3.56	0.53	3.04	0.86	2.97
23.	ความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์และ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนิน งานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	3.22	0.83	2.83	0.79	1.84
รวมทุกข้อ		2.96	0.32	2.89	0.45	0.21

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 พบว่าผู้บริหารและนักวิจัย มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านงบประมาณรวมทุกข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 คือข้อ 3 งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯ ได้รับในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม และข้อ 4 ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯ ได้รับในการดำเนินงาน ส่วนข้ออื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านและ ในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ด้าน	สภาพการดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน			
		ต่ำกว่า 10 ปี (N = 6)		10 ขึ้นไป (N = 3)	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
1	ด้านการบริหาร	3.58	0.51	3.68	1.15
2	ด้านบุคลากร	3.24	0.66	3.62	0.80
3.	ด้านงบประมาณ	2.88	0.24	3.12	0.45
รวมทุกด้าน		3.24	0.41	3.47	0.78

จากตาราง 18 เนื่องจาก ผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำงานในสถาบันวิจัยต่ำกว่า 10 ปีมีจำนวน 6 คน และ 10 ปีขึ้นไปมีจำนวน 3 คน จึงไม่ได้ทำการเปรียบเทียบ โดยใช้ ที เทสต์ (t-test) แต่ได้ทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยที่กำหนดไว้ และพบว่า ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานในสถาบันวิจัยต่ำกว่า 10 ปีและ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน ว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.41, $\bar{X} = 3.47$, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีความคิดเห็นในด้านการบริหาร มีความเหมาะสมในระดับมากเช่นเดียวกัน ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.51, $\bar{X} = 3.68$, S.D. = 1.15) ส่วนด้านบุคลากร ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงาน ต่ำกว่า 10 ปีมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$, S.D. = 0.66) ซึ่ง

แตกต่างกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.80) และในด้านงบประมาณ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลางไม่แตกต่างกัน ทั้ง 2 กลุ่ม ($\bar{X} = 2.88$, S.D. = 0.24, $\bar{X} = 3.12$, S.D. = 0.45)

ตาราง 19 ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกข้อและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ด้าน	สภาพการดำเนินงาน	ประสบการณ์การทำงาน				t
		ต่ำกว่า 10 ปี		10 ขึ้นไป		
		(N = 29)		(N = 18)		
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการบริหาร	3.31	0.54	2.94	0.58	2.21*
2	ด้านบุคลากร	3.32	0.40	2.97	0.46	2.75*
3.	ด้านงบประมาณ	2.97	0.45	2.74	0.49	1.68
รวมทุกด้าน		3.20	0.42	2.88	0.42	2.52*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า นักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานในสถาบันวิจัยต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารและด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ส่วนด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การเสนอคำตอบเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 ด้านคือด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ โดยวิธีแจกแจงผลความถี่ดังนี้

ด้านการบริหาร

1. ควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินงานอยู่ (f = 5)
2. ควรกำหนดนโยบายและจัดระบบปฏิบัติงานให้ชัดเจน (f = 4)
3. ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้โอกาสความก้าวหน้าและการพัฒนาความรู้

ความสามารถของบุคลากรในสถาบันวิจัย (f = 3)

4. ควรมีระบบการบริหารงบประมาณที่ชัดเจนและคล่องตัว (f = 2)

ด้านบุคลากร

1. ควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการบริหารเพื่อการพัฒนาบุคลากรให้มีขวัญและกำลังใจ โอกาสและประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง (f = 5)

2. บุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย (f = 4)

3. ควรสนับสนุนให้บุคลากรมีความร่วมมือกันระหว่างสถาบันฯ และภายในสถาบันฯ เพื่อผลิตงานวิจัยในแนวสหสาขาวิชาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (f = 3)

4. ควรเพิ่มจำนวนบุคลากรทั้งนักวิจัย เจ้าหน้าที่วิจัย และฝ่ายสนับสนุนการวิจัย (f = 2)

ด้านงบประมาณ

1. ควรมีระบบการบริหารงบประมาณให้เกิดความคล่องตัวในการนำงบประมาณไปใช้ในการดำเนินงานของสถาบันฯ (f = 8)

2. งบประมาณไม่เพียงพอและควรมีการจัดหางบประมาณให้เพียงพอ โดยเฉพาะงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกให้เพิ่มขึ้น (f = 6)

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ 2) ประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ และ3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและนักวิจัยของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 10 สถาบันคือ สถาบันประชากรศาสตร์ สถาบันวิจัยสังคม สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม สถาบันเอเชียศึกษา สถาบันวิจัยทรัพยากรทางน้ำ สถาบันวิจัยพลังงาน สถาบันวิจัยโลหะและวัสดุ สถาบันพาณิชยนาวิ และสถาบันเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาชนบท ซึ่งประกอบด้วย ผู้อำนวยการ/รองผู้อำนวยการ จำนวน 10 คน ผู้ดำรงตำแหน่ง เลขานุการสถาบันฯ จำนวน 10 คน และนักวิจัยจำนวน 64 คน รวมทั้งสิ้น 84 คน และใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจำนวน 67 ข้อ ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคอร์ทและมีข้อคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับของแบบสอบถามเท่ากับ .94

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน โดยพิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัย จำแนกตามประสบการณ์การทำงานที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้าน โดยใช้ ที เทสต์ (t-test)
4. ศึกษาความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านต่างๆ โดยนำมาจัดประเภทและแจกแจงความถี่ของคำถามและเสนอผลในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปได้ดังนี้

1. การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณพบว่า กลุ่มผู้บริหารและนักวิจัยของสถาบันฯ มีความคิดเห็นว่าสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหาร ซึ่งผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก
2. การประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้านโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด พบว่า ผู้บริหารและนักวิจัย ประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ รวมทุกด้านและด้านการบริหารและด้านบุคลากรอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ (คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 3.00) โดยผู้บริหารให้คะแนนความเหมาะสมทั้งในด้านการบริหารและด้านบุคลากร สูงกว่านักวิจัย อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า ในด้านงบประมาณทั้งผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นตรงกัน และให้คะแนนเฉลี่ยด้านงบประมาณต่ำกว่าเกณฑ์ กล่าวคือมีคะแนนเฉลี่ย 2.96 และ 2.89 ตามลำดับ
3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย ที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านและในแต่ละด้านพบว่า ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ รวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ ด้านการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนด้านบุคลากรและด้านงบประมาณ ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไปกับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยที่กำหนดไว้พบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานในสถาบันฯ ต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นตรงกันว่าในด้านการบริหารมีความเหมาะสมในระดับมาก ส่วนด้านบุคลากร ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกับผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงาน 10 ปีขึ้นไปที่มีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก สำหรับในด้านงบประมาณนั้น ทั้งผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ต่างก็มีความคิดเห็นว่าเป็นความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ส่วนการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไปพบว่า นักวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี ให้คะแนนสูงกว่า เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่านักวิจัยทั้ง 2 กลุ่ม มีความคิดเห็นต่อด้านการบริหารและด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นกัน คือ นักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี มีความพอใจสูงกว่านักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป ส่วนด้านงบประมาณมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้บริหารและนักวิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านการบริหาร ควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารเพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจที่ดำเนินอยู่และควรกำหนดนโยบายและจัดระบบการปฏิบัติงานให้ชัดเจน

ด้านบุคลากร ควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีขวัญและกำลังใจ โอกาสและประสบการณ์ในการพัฒนาตนเอง และบุคลากรควรมีความรู้ความสามารถในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ด้านงบประมาณ ควรมีระบบการบริหารงบประมาณที่คล่องตัวในการนำงบประมาณไปใช้ในการดำเนินงานของสถาบัน และควรจัดหางบประมาณจากแหล่งทุนภายนอกให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ผู้บริหารในการศึกษาคครั้งนี้ โดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นต่อภาพรวมของสภาพดำเนินงานของสถาบันวิจัยที่ตนสังกัด ว่าอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ส่วนกลุ่มนักวิจัยโดยเฉลี่ยมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง (แต่สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด)

เมื่อแยกพิจารณาการดำเนินงานแต่ละด้าน พบว่า ในด้านการบริหาร ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าสภาพการบริหารอยู่ในระดับที่เหมาะสมมาก ในขณะที่กลุ่มนักวิจัยมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง แม้ว่าทั้งสองกลุ่มจะเห็นว่าสภาพการบริหารอยู่ในระดับที่สูงกว่าเกณฑ์ แต่ก็ยังให้คะแนนในระดับที่แตกต่างกันเล็กน้อย โดยเฉพาะ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของสภาพการบริหารจะพบว่า โดยส่วนใหญ่ความเห็นที่แตกต่างกัน เน้นประเด็นเกี่ยวกับนโยบายของสถาบันและของมหาวิทยาลัย การวางแผนระยะยาว การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานภายนอก

ความคิดเห็นที่ต่างกัน ระหว่าง 2 กลุ่มนี้ น่าจะเนื่องมาจากผู้บริหาร มีส่วนในการกำหนดนโยบายของสถาบัน อีกทั้งยังมีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมและรับทราบถึงการกำหนดนโยบายในระดับมหาวิทยาลัย มากกว่า นักวิจัย ซึ่งนักวิจัย โดยส่วนใหญ่มีหน้าที่เป็นผู้ปฏิบัติงานมีภาระรับผิดชอบด้านการดำเนินงานวิจัยเป็นหลัก จึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารค่อนข้างน้อย อีกประเด็นหนึ่งที่ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นต่างกันคือความชัดเจนของการแบ่งสายงานและโครงสร้าง ตลอดจนหลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นที่ใช้อยู่ในปัจจุบันและการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงานที่มีความยุติธรรม การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันวิจัย ตลอดจนการนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุง การดำเนินงาน การที่ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอาจเป็นเพราะ ผู้บริหารมองว่าการดำเนินงานตามขั้นตอนต่างๆ ที่กล่าวมา มีความเหมาะสมแล้ว นักวิจัยอาจจะไม่ทราบถึงขั้นตอนและวิธีการกำหนดและการดำเนินการขั้นตอนต่างๆ อย่างชัดเจน ซึ่งประเด็นเหล่านี้มีความสำคัญต่อการดำเนินงานตามภารกิจของสถาบันฯ ให้บรรลุเป้าหมาย อย่างไรก็ตามหากผู้บริหารและนักวิจัยเข้าใจไม่ตรงกันเกี่ยวกับการกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบ ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานชัดเจนและตรงประเด็น ซึ่งสภาพดังกล่าวจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากขึ้น เพราะข้อมูลย้อนกลับเป็นข้อมูลที่สำคัญที่จะนำมาพิจารณาเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร ข้อมูลย้อนกลับจะช่วยให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานชัดเจนและตรงประเด็น และสามารถกำหนดแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ด้านบุคลากร พบว่าผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมทุกด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระบบการบริหารงานบุคคลของมหาวิทยาลัย ให้อิสระในการปฏิบัติงานของบุคลากรในมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะบุคลากรทางด้านการวิจัย ซึ่งก่อให้เกิดความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติในหน้าที่และส่งเสริมประสิทธิภาพและความชำนาญในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ส่วนของความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถนั้น ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจจะส่งผลทำให้บุคลากรลาออกหรือโยกย้ายไปทำงานที่อื่น ซึ่งไพโรจน์ สิตปรีชา (2523 : 92) ได้เสนอแนวคิดว่าการรักษาไว้ซึ่งบุคลากรในมหาวิทยาลัย ได้แก่การให้สิทธิประโยชน์ตอบแทนในรูปของเงินค่าตอบแทน สวัสดิการ และค่าตอบแทนอื่นๆ เช่น เงินเดือน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว เงินประจำตำแหน่งผู้บริหาร เงินค่าอาหารทำการนอกเวลา ค่าสอนพิเศษ เบี้ยประชุม เงินค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และเงินสมนาคุณต่างๆ เงินค่าตอบแทนบำเหน็จบำนาญ การปรับเงินเดือนสูงขึ้นตามคุณวุฒิที่ได้รับเพิ่มขึ้นหากคุณวุฒินั้นตรงกับคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง ตามกำหนดไว้ในมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และในส่วนของโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรของสถาบันวิจัยนั้น พบว่า ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางค่อนข้างน้อย ซึ่งอาจเป็นเพราะในสถาบันวิจัยนั้น บุคลากรหลักก็คือนักวิจัย ซึ่งเป็นบุคลากรมหาวิทยาลัย สาย ข. สถานภาพมีความลึกลับกันมากกับข้าราชการสาย ก. ทั้งๆ ที่วุฒิการศึกษาและความรู้ความสามารถเท่าๆ กัน แต่โอกาสความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่มีน้อยกว่า ส่งผลให้มีการเปลี่ยนงานหรือโยกย้ายงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการวิจัยของพัฒนา ภาวนันท์และคณะ (2535 : 35) ได้ทำการศึกษาวิวัฒนาการและการประเมินผลการปฏิบัติภารกิจของฝ่ายวิจัย พบว่า นักวิจัยลาออกและโยกย้ายมากเนื่องจากสถานภาพไม่ทัดเทียมกับอาจารย์ ซึ่งประวิณ วัฒนคร (ม.ป.ป. : 13) ได้กล่าวไว้ว่าการรักษาบุคลากรไว้คือต้องพยายามทำให้คนพอใจในการทำงาน รวมทั้งให้ได้รับบำเหน็จความชอบด้วยความเป็นธรรมเพื่อรักษาน้ำใจไม่ให้ลาออก ย้ายหรือโอนไปไหนเลย

ด้านงบประมาณ ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยในระดับปานกลางซึ่งอาจเป็นเพราะว่า สถาบันวิจัยได้รับงบประมาณไม่เพียงพอกับการดำเนินงานหรืออาจเป็นเพราะมีข้อจำกัดเกี่ยวกับงบประมาณ หรือระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณมีขั้นตอนมากเกินไป ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขในจุดนี้โดยการจัดระบบการบริหารงบประมาณใหม่เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการนำงบประมาณไป

ใช้ในการดำเนินงานด้านต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น ส่วนงบประมาณแผ่นดินที่สถาบันวิจัยได้รับในการบริการวิชาการแก่สังคมอยู่ในระดับน้อยอาจจะเป็นเพราะว่าบางสถาบันวิจัยยังไม่มีแผนงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมที่ชัดเจนหรืออาจเป็นเพราะภารกิจหลักของสถาบันวิจัยคือการทำวิจัยในแนวสหสาขาวิชา ฉะนั้นงบประมาณด้านการบริการวิชาการแก่สังคมจึงไม่ได้รับการพิจารณาที่เหมาะสมหรือให้ความสำคัญน้อยกว่าด้านการวิจัย นอกจากนี้ยังเป็นไปได้ว่างบประมาณแผ่นดินในการบริการวิชาการนั้น ส่วนใหญ่อยู่กับคณะมากกว่าสถาบันวิจัย การที่มีงบประมาณในการบริการวิชาการไม่มากนัก อาจจะเป็นสาเหตุหนึ่งนำไปสู่ข้อจำกัดในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการสู่สาธารณชน แม้ว่าสถาบันวิจัยจะมีผลงานวิจัยทั้งในปริมาณและคุณภาพแต่หากขาดการเผยแพร่ หรือนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม ก็จะทำให้สถาบันวิจัยไม่บรรลุตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยวิจัย

ส่วนงบประมาณแผ่นดินที่สถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้รับในการวิจัยนั้น ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อยแต่นักวิจัยมีความคิดเห็นในระดับปานกลางทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารมองในภาพรวมทั้งหมดของสถาบันว่ายังได้รับงบประมาณทางด้านการวิจัยในระดับน้อย แต่นักวิจัยอาจจะมองแคบลงมาเฉพาะด้านการวิจัยที่ตนเองรับผิดชอบ โครงการอยู่จึงทำให้มีความคิดเห็นในด้านการวิจัยที่แตกต่างกัน และในส่วนของความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันได้รับในการดำเนินงาน ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อย ส่วนนักวิจัยมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง ซึ่งแตกต่างกันโดยผู้บริหารอาจมองในแง่ของงบประมาณในส่วนนี้ว่าจะต้องนำมาใช้ในหลายๆ ด้านจึงมีความคิดเห็นว่ามีเพียงพอแต่นักวิจัยอาจจะมองในแง่ของงบประมาณผลประโยชน์ที่ได้รับในส่วนของการทำงานวิจัยและความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันวิจัยนั้น ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับน้อยซึ่งแตกต่างกับนักวิจัยที่มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลาง ส่วนทางด้านความทันสมัยของวัสดุอุปกรณ์ เครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ และด้านการวิจัย ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมากแต่นักวิจัยกลับมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้น อาจจะเป็นเพราะว่าการดำเนินงานด้านการวิจัยโดยเฉพาะการประมวลผลข้อมูลนั้นต้องอาศัยเครื่องมือวัสดุ อุปกรณ์ที่ทันสมัยและมีขีดความสามารถสูง และนักวิจัยซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติย่อมประสบกับปัญหาในด้านนี้ จึงทำให้มีความคิดเห็นถึงความเหมาะสมในระดับปานกลางเท่านั้นดังที่ วิญญู อังคนารักษ์ (2517 : 10-11) ได้กล่าวไว้ว่า การที่จะทำให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความพอใจในการทำงานของตนและสามารถทำงานได้อย่างเต็ม

ความสามารถนั้นผู้บริหารจะต้องดำเนินการและสนับสนุนให้ผู้ได้บังคับบัญชามีความมั่นคงในตำแหน่งหน้าที่ มีที่ทำงานที่ดี มีโอกาสในการที่จะก้าวหน้าและมีวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงานที่มีคุณภาพเพียงพอ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจาก ผู้บริหาร และนักวิจัย มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่าสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยรวมทุกด้าน และในแต่ละด้านคือด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลทั้งนโยบายของสถาบันวิจัยและของมหาวิทยาลัยให้นักวิจัยทราบมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจจะมีส่วนช่วยในการทำให้นักวิจัยเข้าใจถึงนโยบายได้ดียิ่งขึ้นเพื่อจะทำให้สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น
2. ควรมีเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบและการประเมินผลการปฏิบัติงานที่โปร่งใส โดยชี้แจงให้นักวิจัยทราบถึงเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง
3. ควรให้ความสำคัญกับงบประมาณด้านการบริการวิชาการแก่สังคม โดยการเพิ่มงบประมาณให้มากขึ้น เพื่อจะได้เผยแพร่ผลงานการวิจัยได้กว้างขวางขึ้น และเข้าถึงผู้ใช้ผลงานวิจัยมากขึ้น อีกทั้งยังเป็นการบริการวิชาการแก่สังคมเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย
4. ควรมีการพยายามแสวงหาเงินทุนจากแหล่งทุนภายนอกในการพัฒนาสถาบันวิจัยให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งการจัดระบบการบริหารงบประมาณให้มีความคล่องตัว เพื่อให้การดำเนินงานของสถาบันวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยทั้งในแง่ของคุณภาพของงานวิจัยและคุณภาพของนักวิจัยในการปฏิบัติงาน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทุนสนับสนุนการวิจัย, สำนักงาน. บทบาทของการวิจัย : การท้าทายของทศวรรษใหม่ .
เอกสารการประชุมประจำปีครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย,
2537.
- โกวิท ประวาลพุกษ์. "แนวทางการปรับปรุงผลงานวิจัยทางการศึกษา," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 11(4) : 82-89, กันยายน 2524.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. แผนการวิจัยทางการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ระยะที่ 6. (พ.ศ. 2530-2534). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปก
เจริญผล. 2530.
- _____. แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535. กรุงเทพฯ : อรรถพลการพิมพ์, 2535.
- _____. สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง, 2536.
- คณะกรรมการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว ทบวงมหาวิทยาลัย. อุดมศึกษาไทย : สู่อนาคตที่
ท้าทาย รายงานการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว (2533 - 2547). กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, สำนักงาน. นโยบายและแนวโน้มทางการวิจัยและพัฒนาของชาติ
ฉบับที่ 3 ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534).
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2532.
- _____. กองนโยบายและแผนการวิจัย. สถานภาพการวิจัยของประเทศไทย ปี 2534, ใน
ทำเนียบผลการวิจัยของ วช. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) เล่มที่ 3.
หน้า 48. กองนโยบายและแผนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, ม.ป.ป.
- คณะอนุกรรมการพิจารณาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการจัดโครงสร้างสถาบันวิจัยในสถาบัน
อุดมศึกษาของรัฐ. รายงานการประชุมเรื่องผลการสัมมนาเรื่องทิศทางการพัฒนา
สถาบันวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. กรุงเทพฯ : 2536. (เอกสารอัดสำเนา)
- จรรยา สุวรรณทัต. "การนำผลวิจัยมาใช้ในการจัดการศึกษา," ใน เอกสารจุดยืนและทิศทาง การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- จรวย บุญยุบล. "แนวคิดการปรับปรุงระบบบริหารมหาวิทยาลัย : บทเรียนจากมหาวิทยาลัยใน
ต่างประเทศ" ข่าวแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8. (8):2, พฤศจิกายน 2537.

- จรัส สุวรรณเวลา และคนอื่นๆ. บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- จิรวัดน์ วีรังกูร. การวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการบริหารงานบุคลากรนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- จุมพล สวัสดิ์ยากร. "การปฏิวัติงานวิจัยของประเทศไทย," วารสารวิจัยสังคมศาสตร์. 2 (2) 13-26, ตุลาคม 2529.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กิจการวิจัย 2535 - 2537. ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- _____. โครงการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 5 (2525 - 2529). กรุงเทพฯ : กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- _____. งบประมาณประจำปี 2539 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : 2539.
- _____. จุฬาฯ กับงานวิจัย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต. กรุงเทพฯ : ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- _____. ทิศทางการพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะ 15 ปี (2540 -2554). กรุงเทพฯ : ฝ่ายวางแผนงานและพัฒนา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- _____. แผนพัฒนาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ระยะ 7 (2535 -2539). กรุงเทพฯ : กองแผนงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- _____. รายงานผลการประชุมสัมมนาระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ผลงานวิจัย เรื่อง ปัญหาในการนำผลการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอนไปใช้. กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายวิจัย คณะครุศาสตร์, 2525.
- เจริญ คันทวงศ์. "ปรัชญาและบทบาทของอุดมศึกษา," ใน รายงานการฝึกอบรมอาจารย์ใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ครั้งที่ 5. หน้า 1-9. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2530.
- เฉลียว บุรีภักดี และสมใจ จิตพิทักษ์. "มหาวิทยาลัยกับภาระงานด้านการค้นคว้าวิจัย," วารสารศรีนครินทร์วิโรฒ วิจัยและพัฒนา. 1(2) : 14-30 ; เมษายน 2531.
- เฉลียว บุรีภักดี และคณะ. รูปแบบการพัฒนาคูขางอุตสาหกรรมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ : คณะวิศวกรรมและเทคโนโลยี วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา, 2531
- ชาลี มณีศรี. การเงินโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลปบรรณาการ, 2525.

ญาดา ดาวพลังพรหม. การเผยแพร่ผลงานวิจัยทางการศึกษา : ปัญหาของผู้เผยแพร่และความต้องการของผู้รับ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

ติน ปรัชญพฤทธิ. ศัพท์ทางรัฐประศาสนศาสตร์. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.

_____. ทิศทางและนโยบายของแผนพัฒนาอุดมศึกษา ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544)
(เอกสารอัดสำเนา) ม.ป.ป.

ทบวงมหาวิทยาลัย. การสัมมนาวิทยาลัย ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักงาน
ปลัดทบวงมหาวิทยาลัย, 2525.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 5 (2524-2529). กรุงเทพฯ :
กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2523.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 6 (2530-2534). กรุงเทพฯ :
กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2529.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 7 (2535-2539). กรุงเทพฯ :
กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2534.

_____. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาระยะที่ 8 (2540 - 2544). กรุงเทพฯ :
กองแผนงาน ทบวงมหาวิทยาลัย, 2539.

_____. กองวิชาการ. รายงานการประชุมสัมมนา เรื่องบทบาทของมหาวิทยาลัยในทศวรรษ
กรุงเทพมหานคร กองวิชาการ, 2527.

_____. กองแผนงาน. "วัตถุประสงค์และแนวนโยบายการพัฒนาระดับอุดมศึกษา
ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534)" เสียง มคอ. (3) : 33-35; สิงหาคม 2528.

_____. เอกสารการวิจัยเรื่องบทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาของไทยในการ
พัฒนาทรัพยากรมนุษย์. กรุงเทพฯ : 2530.

เทียนฉาย กีระนันท์. การเงินอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2537.

ธงชัย สันติวงษ์. หลักการบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2530.

ธรรมบุญ ฤทธิมณี. "ทิศทางการจัดการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล," สถาบัน
เทคโนโลยีราชมงคล. 8(1) : 5-11;19-21; กรกฎาคม 2533.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. หลักการบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์ศิลป์การพิมพ์, 2527.

- นิพนธ์ กีนาวงศ์. หลักเบื้องต้นเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์นิเทศ, 2523.
- บวรพต วีระชัย. "สภาพทั่วไปของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ในประเทศไทย," ใน ปัญหาความเจริญของงานทางวิชาการกับแนวทางการพัฒนาวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, สำนักงาน. กระทรวงศึกษาธิการ. 2527. หน้า 238-252.
- ประวีณ ณ นคร. "บทบาทของบุคลากรในทัศนะของนักบริหารงานบุคคล," ใน การฝึกอบรมทางไกล การประชุมอภิปรายทบทวนการบริหารงานบุคคล. หน้า 10-30. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., ม.ป.ป.
- ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ. "บทบาทและสัมฤทธิ์ผลของสถาบันอุดมศึกษาในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์," ใน เส้นทางใหม่ของการอุดมศึกษาไทย. โดย ปิปปิ เมธาวุฒิ. หน้า 145-153. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- ปวย อึ้งภากรณ์. "การบริหารมหาวิทยาลัย," ใน เสียชีพอย่าเสียเงิน. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2517.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- พทยา สายหู สุภาวงศ์ จันทวานิช และอุทุมพร ทองอุไทย. "สภาพการวิจัยทางการศึกษาของประเทศไทย," ข่าวสารวิจัยการศึกษา. 6(6) : 23-24; สิงหาคม - กันยายน 2526.
- พัฒนะ ภะวันท์และคณะ. วิวัฒนาการและการดำเนินงานฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523-2533. กรุงเทพฯ : สภาคณาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- พิณทิพ รื่นวงษา. "การวิเคราะห์สถาบันวิจัยในประเทศไทยในเชิงอ้างอิงของผลงานตีพิมพ์ที่ปรากฏในฐานข้อมูล ISI," วิทยาศาสตร์. 281-292; กย. - ตค. 2539.
- _____. "สิ่งตีพิมพ์ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของมหาวิทยาลัยของรัฐ," วิทยาศาสตร์. 283-289; กันยายน - ตุลาคม 2538.
- ไพโรจน์ สิตปรีชา. การบริหารงานบุคคลในราชการพลเรือนไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

- ไพโรจน์ แสงจันทร์. สภาพการทำงานวิจัยและความต้องการทำงานวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยครู
กลุ่มภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527.
- มหิดล, มหาวิทยาลัย. รายงานประจำปี 2535. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2536.
- มานี สมิธสัมพันธ์ และคณะ. รายงานการวิจัยการสำรวจการนำผลงานวิจัยของอาจารย์
มหาวิทยาลัยไปใช้ (งบประมาณ 2515-2518). สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ,
2521.
- ระวี ภาวิไล. "การวิจัยในมหาวิทยาลัย," ใน การวิจัยด้านมนุษยศาสตร์และศิลปะ : ทศนะของนัก
วิชาการไทย. นงเยาว์ กาญจนจारी (บรรณาธิการ). หน้า 57-67. กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- เรณู ผลสวัสดิ์และคณะ. "ความต้องการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย," วารสารการ
วิจัยทางการศึกษา. 11(2) : 80-85; 2524.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
บริษัทศึกษาพร จำกัด, 2530.
- วราภรณ์ บวรศิริ. คำบรรยายวิชาการวิจัย อุดมศึกษา: ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2526. (เอกสารอัดสำเนา)
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วิจัยแห่งชาติ, สภา. นโยบายและแนวทางการวิจัยและพัฒนาของชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2535-
2539. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, ม.ป.ป.
- วิจารณ์ พานิช. มหาวิทยาลัยกับการวิจัย การปรับเปลี่ยนเพื่อภารกิจสร้างสรรค์ปัญญา. ม.ป.ป.
(เอกสารอัดสำเนา)
- _____. การวิจัยกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร,
จักร, 2536.
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษา
เบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ขนิษฐการพิมพ์และโฆษณา, 2523.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2518.
- _____. "คำกล่าวสรุปการสัมมนา," รายงานการสัมมนาเรื่องการพัฒนาการวิจัยด้านมนุษย
ศาสตร์. กรุงเทพฯ : สภาวิจัยแห่งชาติ, 2519.

- วิจิตร ศรีสอ้านและอวยชัย สะมา. "หลักการและภารกิจของการบริหารงานบุคคล," เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล หน่วยที่ 1-7. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.
- วิจิตร อวระกุล. "ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการแก่สังคม" ใน รายงานการสัมมนาภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2517.
- วิเชียร เกตุสิงห์. หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2529.
- วิเชียร เกตุสิงห์และคณะ . รายงานการวิจัยสถานภาพของการวิจัยสาขาการศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2536.
- วิญญู อังคนารักษ์. วิธีการทำงานให้ได้ดี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชจำกัด, 2517.
- วิลาศ สิงห์วิสัยและวิจิตร ศรีสอ้าน. "การบริหารงานบุคคลในระบบราชการฝ่ายพลเรือน," เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคล หน่วยที่ 8-15. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2534.
- ศศิธร พิรุณติ. การสำรวจปัญหาในการใช้ผลงานวิจัยของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- สถาบันประชากรศาสตร์. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีชีวภาพและวิศวกรรมพันธุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันพาณิชยนาวิ. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันพาณิชยนาวิ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันทรัพยากรทางน้ำ. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันทรัพยากรทางน้ำ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

- สถาบันวิจัยพลังงาน. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพลังงาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันวิจัยสังคม. รายงานประจำปี 2539. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สถาบันเอเชียศึกษา. รายงานประจำปี 2539 สถาบันเอเชียศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- สมใจ จิตพิทักษ์. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2532.
- สมนึก แดงเจริญ. "บรรณารักษ์," พัฒนบริหารศาสตร์. 20(4); ตุลาคม 2523.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2522.
- _____. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.
- สมยศ นาวิก. การบริหาร. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณกิจ, 2525.
- สมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์. รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องทิศทางการวิจัยในทศวรรษหน้า. จัดโดยสมาคมนักวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : 2534.
- สมาน รังสิโยภักดิ์ และสุธี สุทธิสมบูรณ์. หลักการบริหารเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : สวัสดิการสำนักงาน ก.พ., 2530.
- สัมมา ธรนิษฐ์. การวิเคราะห์การบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยครุสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- สากล จริยวิทยานันท์. บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาส่วนภูมิภาคในการพัฒนาชนบท : ศึกษากรณีวิทยาลัยครุภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2524.
- สาโรช บัวศรี. "มศว. กับการวิจัย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต". ศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา. 1(1) 38-46; ธันวาคม 2530.

- ลีปนันท เกตุทัต. "การปฏิรูปการศึกษา," ใน รายงานของคณะกรรมการวางแผนเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2518.
- ลีปนันท เกตุทัต. "แนวคิดในการปรับปรุงมหาวิทยาลัย". วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ. 4(4) : 1-18 ; พฤศจิกายน, 2512.
- สุกัญญา วีระกรณ์เลิศ. "รายงานการศึกษาค่าใช้จ่ายและบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ปี 2534," ใน รายงานการวิจัยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, หน้า 41-48. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2536.
- สุจารี จันทรสข. สภาพการวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทย. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535.
- สุธรรม อารีกุล. "ภารกิจของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยในด้านการวิจัย" ใน รายงานการสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง. หน้า 60-66. โครงการพัฒนามหาวิทยาลัย ทบวงมหาวิทยาลัย, 2517.
- สุพล ทองคลองไทร. "ครูกับงานวิจัย" วารสารมิตรครู 5(5) : 24-25; มีนาคม 2526.
- สุภางค์ จันทวานิช. "บรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการวิจัยทางการศึกษา" ใน รวมบทความที่เกี่ยวข้องการวิจัยทางการศึกษา. หน้า 47-50. กรุงเทพฯ : สถิติการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2528.
- สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม. "บรรณานุกรมแถลง," วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. ฉบับพิเศษ กรกฎาคม 2533.
- สุนทร จิตติอรุณชัย. วิเคราะห์สภาพของการส่งเสริมการวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยมหิดล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- อาทร ชนเห็นชอบ. "บทบาทของมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า : นโยบายการอุดมศึกษา" ใน รายงานการประชุมเรื่องมหาวิทยาลัยในทศวรรษหน้า. หน้า 173-178; กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวง, 2527.
- อุดร ชื่นกลิ่นรูป. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : วิทยากร, 2526.
- อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารงานบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โอ. เอส. พริ้นตริงเฮ้าส์, 2531
- อุทุมพร ทองอุไทย. การวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2515-2521. กรุงเทพฯ : งานวิจัยสถาบัน สำนักงานอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

- Association of Indian Universities. Universities and Research. New Delhi : Dean Dayal Updhy Marg, 1980.
- Bernbaum, P.H. "Predictors of Long-term Research Performance" in Managing Interdisciplinary Research. edited. by S.R. Epton and Others. p. 47-59. New York : John Wiley & Sons, 1983.
- Burns, E. M. Western Civilization : Their History and their Culture. Sixth Edition. New York : Norton, 1963.
- Child, John. Organization : a Guide to Problems and Practice. London : Harper and Row, 1977.
- Clark, Burton R. Perspectives on Higher Education. Berkeley : University of California Press, 1984.
- Cronbach, Lee Joseph. Essentials of Psychological Testing. 3rd. ed., New York : Harper, 1970.
- Ducan, Robert. "What Is the Right Organization Structure," Organization Dynamics. 7(3) : 59-80; Winter, 1977.
- European Center for Higher Education.(CEPES). Higher Education and Research. Bucharest : CEPES, 1986.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. 5th ed. Tokyo : McGraw-Hall, International Book, 1981.
- Greenwood, William T. Management of Organization Behavioral Theories : An Interdisciplinary Approach. New York : South Western Publishing Company, 1965.
- Haskins, The Rise of University. New York : Cornell University Press, 1962.
- Jaspers, Karl. The Great Philosophers : the Foundations. ed. by Hamnah Arendt. New York : Court, Brace 7 Word, 1959.
- Jauch, L. Evaluation of Researchers in a University. Ph.D. Thesis, University of Missouri, 1973.
- Kerr, Clark. The Uses of the University. 3rd ed. Cambridge Massachusetts : Havard University Press, 1982.

- Kast, Fremont E. Organization and Management : A System Approach. New York : McGraw Hill, 1970.
- Lynch, Thomas D. Public Budgeting in America. New York: Prentice Hall, 1979.
- Ministry of University Affairs, Thailand. Research Institute in State Higher Education Institute. Bangkok : Chulalongkorn University Printing House, 1990.
- Perkins, James A. The University as an Organization. New York; McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Robbins, Stephen P. Organization Theory : Structure Design and Applications. 3rd. ed. Englewood Cliffs. New Jersey : Prentice-Hall, 1990.
- Rudolph, Frederick. The American College and University. New York : Vintage Book, 1962.
- Schermerhorn, John R., James G. Hvnt and Richard N. Osborn. Managing Organizational Behavior. New York : John Wiley & Son, 1982.
- Sherwood, Frank P. The Management Approach to Budgeting. Brussels : International Institute of Administrative Science, 1964.
- Vangsnes, Sigmund. "University Research in Norway," In Higher Education and Research. Bucharest : European Center for Higher Education-CEPES, 1986.
- Widavsky, Aaron B. The Politics of the Budgetary Process. Boston : Little, Brown and Company, 1964.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ทม 1007/ 0630

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๘ กุมภาพันธ์ 2541

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย

เนื่องจาก นางสาวปราณี แหวนทองคำ นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง "สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัย
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย" ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์

ประธาน

อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร

กรรมการ

มีความประสงค์จะขอความร่วมมือจากท่าน, เลขานุการสถาบันฯ และนักวิจัย ตอบแบบสอบถาม
ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2541 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยจึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในครั้งนี้อย่างนี้ด้วย และขอขอบคุณในความช่วยเหลือ
อนุเคราะห์ที่ท่านจะให้แก่ นิสิตผู้นี้

ขอแสดงความนับถือ

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ	รองศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล หวังพานิช
ตำแหน่ง	รองอธิการบดีฝ่ายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
2. ชื่อ	รองศาสตราจารย์ ดร. วิพรรณ ประจวบเหมาะ รุฟโฟโล
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการสถาบันประชากรศาสตร์
3. ชื่อ	คุณศิริวรรณ ศิริบุญ
ตำแหน่ง	สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ค.

แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่องสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตามความคิดเห็น ของผู้บริหารและนักวิจัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล โปรดตอบคำถามทุกข้อความ คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการศึกษาครั้งนี้

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง [] หน้าคำตอบที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่าน

1. ตำแหน่ง

[] ผู้บริหาร

[] นักวิจัย

2. ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในสถาบันวิจัยแห่งนี้

[] น้อยกว่า 10 ปี

[] 10 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ท่านสังกัด โดยแบ่งเป็นด้านต่างๆ 3 ด้านคือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยของท่านว่ามีการปฏิบัติงานเหมาะสมในระดับใด และกาเครื่องหมาย / ลงในช่องคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้การให้ค่าน้ำหนักระดับความเหมาะสม แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ

ระดับ 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
1.	<u>ด้านการบริหาร</u> การกำหนดนโยบายการดำเนินงานของสถาบันฯ					
2.	การเผยแพร่นโยบายการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถาบันฯ ให้ทราบโดยทั่วกัน					
3.	วิธีการดำเนินงานที่ถือปฏิบัติอยู่สอดคล้องกับนโยบายของสถาบันฯ					
4.	ความเหมาะสมของโครงสร้างการบริหารของมหาวิทยาลัยกับภารกิจของสถาบันฯ					
5.	ความสอดคล้องของการบริหารงานของสถาบันฯ กับนโยบายของมหาวิทยาลัย					
6.	ความเหมาะสมของโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในสถาบันฯ กับภารกิจของสถาบันฯ					
7.	การกำหนดแผนงานการดำเนินงานของสถาบันฯ					
8..	สถาบันฯ มีแผนงานที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านการบริหาร					
9.	การแบ่งสายงานครอบคลุมและสอดคล้องกับภารกิจสถาบันฯ					
10.	แผนปฏิบัติงานของแต่ละงานในสถาบันฯ มีความชัดเจน					
11.	บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงานของสถาบันฯ					
12.	การกำหนดภาระหน้าที่ของงานแต่ละงานในสถาบันฯ มีความชัดเจน					
13.	การมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถของบุคลากร					
14.	การกระจายหน้าที่ความรับผิดชอบให้ผู้ปฏิบัติงาน					
15.	ภาระงานที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติในแต่ละงาน					
16.	การจัดระบบงานหรือวิธีปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสถาบันฯ					
17.	การจัดทำแผนระยะยาวเกี่ยวกับการดำเนินการโครงการต่างๆของสถาบันฯ ในอนาคต					
18.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องภายในมหาวิทยาลัย					
19.	การดำเนินงานและการประสานงานกับหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องภายนอกมหาวิทยาลัย					
20.	หลักเกณฑ์การเลื่อนขั้นหรือเลื่อนตำแหน่งที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน					
21.	การกำหนดเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบในการปฏิบัติงาน					
22.	การสนับสนุนของหน่วยงานแก่บุคลากรในการพัฒนาความรู้ความสามารถ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
23.	<u>ด้านการบริหาร</u> การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานประจำปีของสถาบันฯ					
24.	การนำข้อมูลจากการประเมินผลมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานของสถาบันฯ					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริหารงานของสถาบันฯของท่าน.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
25.	<u>ด้านบุคลากร</u> การกำหนดเกณฑ์และวิธีการคัดเลือกบุคลากร					
26.	การจัดสรรบุคลากรลงในตำแหน่งของการบริหารงานภายในของสถาบันฯ					
27.	จำนวนบุคลากรมีเพียงพอกับการดำเนินงานของสถาบันฯ					
28.	คุณภาพของบุคลากรในการปฏิบัติงานของสถาบันฯ					
29.	การเป็นผู้มีคุณธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ					
30.	การพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของบุคลากร					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	<u>ด้านบุคลากร</u>					
31.	ความชำนาญและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร					
32.	ความรับผิดชอบของบุคลากรในการปฏิบัติงานในหน้าที่					
33.	ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานของบุคลากร					
34.	ความร่วมมือกันระหว่างบุคลากรในการปฏิบัติงาน					
35.	โอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของบุคลากรของสถาบันฯ					
36.	ความเหมาะสมของเงินเดือนที่บุคลากรได้รับกับความรู้ความสามารถ					
37.	การได้รับสวัสดิการของบุคลากรของสถาบันฯ					
38.	ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรของสถาบันฯ					
39..	การเป็นผู้ฝึกฝนหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯ					
40.	ความรู้สึกรักของบุคลากรในการมีส่วนร่วมในงานของหน่วยงาน					
41.	การไม่มีความขัดแย้งหรือไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในหน่วยงาน					
42.	มนุษยสัมพันธ์ของบุคลากรในการปฏิบัติงาน					
43.	การพัฒนาตนเองของบุคลากรของสถาบันฯเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่					
44.	ความรู้และทักษะในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ของบุคลากรของสถาบันฯ					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับบุคลากรของสถาบันฯของท่าน.....

.....

.....

.....

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
45.	<u>ด้านงบประมาณ</u> งบประมาณแผ่นดินประจำปีที่ได้รับสำหรับการดำเนินงานด้านต่างๆ ของสถาบันฯ					
46.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯได้รับในด้านการวิจัย					
47.	งบประมาณแผ่นดินที่สถาบันฯได้รับในด้านการบริการวิชาการแก่สังคม					
48.	ความเพียงพอของงบประมาณผลประโยชน์มหาวิทยาลัยที่สถาบันฯได้รับในการดำเนินงาน					
49.	งบประมาณที่สถาบันฯได้รับจากแหล่งทุนภายนอก					
50.	การจัดสรรงบประมาณให้กับฝ่ายต่างๆภายในหน่วยงาน					
51.	การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ของสถาบันฯ					
52.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการวิจัยของสถาบันฯ					
53.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านการเผยแพร่ผลงานวิจัยของสถาบันฯ					
54.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านบริการวิชาการแก่สังคมของสถาบันฯ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความเหมาะสม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
	ด้านงบประมาณ					
55.	ความคล่องตัวในการนำงบประมาณแผ่นดินที่ได้รับไปใช้ในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการของสถาบันฯ					
56.	ระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินที่ใช้อยู่ในสถาบันฯ					
57.	ระเบียบปฏิบัติที่ใช้กับงบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก					
58.	ขั้นตอนในการดำเนินงานในด้านที่เกี่ยวกับการเงิน/พัสดุ					
59.	ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ					
60.	ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านวิจัย					
61.	ปริมาณของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม					
62.	คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ					
63.	คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านวิจัย					
64.	คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม					
65.	ความทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านบริหาร/ธุรการ					
66.	ความทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านวิจัย					
67.	ความทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานด้านการบริการวิชาการแก่สังคม					

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับงบประมาณของสถาบันฯของท่าน.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในความกรุณา

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวปราณี แหวนทองคำ
วัน เดือน ปีเกิด	29 พฤษภาคม พ.ศ. 2501
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
สถานที่ทำงาน	สถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2525	การศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
พ.ศ. 2541	การศึกษาระดับปริญญาโท (การอุดมศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

สภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัย
ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัย

บทคัดย่อ
ของ
ปราวณี แหวนทองคำ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2541

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ 2) ประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันวิจัยรวมทุกด้านและในแต่ละด้านโดยเปรียบเทียบกับ เกณฑ์ และ 3) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและนักวิจัยที่มีต่อสภาพการดำเนินงานของ สถาบันวิจัยรวมทุกด้านและในแต่ละด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร และนักวิจัย ที่กำลังปฏิบัติงานในสถาบันวิจัยต่าง ๆ ของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยในปีงบประมาณ 2540 จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคอร์ท ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น ประกอบด้วย ข้อคำถามจำนวน 67 ข้อ และมีข้อคำถามปลายเปิดสำหรับแสดงความคิดเห็นและ ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) และ ค่าที (t-test)

ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ รวมทุกด้านและในแต่ละด้านว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ยกเว้นด้านการบริหารซึ่งผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก
2. ผู้บริหารและนักวิจัยประเมินสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ ว่าสภาพการดำเนินงานรวมทุกด้าน และในด้านการบริหารและด้านบุคลากร สูงกว่าเกณฑ์ ส่วนในด้าน งบประมาณ ต่ำกว่าเกณฑ์
3. ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ รวมทุก ด้านและในด้านบุคลากรและด้านงบประมาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น ด้านการบริหาร ที่ผู้บริหารและนักวิจัยมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05
4. ผู้บริหารที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็น ต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ รวมทุกด้านและในด้านการบริหารและด้านงบประมาณ ไม่แตกต่างกัน แต่ในด้านบุคลากรแตกต่างกัน ส่วนนักวิจัยที่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และ 10 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อสภาพการดำเนินงานของสถาบันฯ รวมทุกด้าน และใน ด้านการบริหารและด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ในด้าน งบประมาณแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

OPERATIONAL STATUS OF RESEARCH INSTITUTES AT CHULALONGKORN
UNIVERSITY AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS AND RESEARCHERS

ABSTRACT
BY
PRANEE WHEANTHONGKAM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree program in Higher Education
at Srinakharinwirot University
May 1998

The purposes of this research were 1) to investigate the operational status of Research Institutes at Chulalongkorn University in 3 aspects : administration, personnel, and budget; 2) to evaluate the operational status of the institutes in overall and each aspect of the operation by comparing to the criterion; and 3) to compare the perceptions of administrators and researchers on overall and each aspect of the operation according to the variable of work experiences. Subjects were 84 administrators and researchers working in those institutes in the academic year 1997. The instrument was a five-rating scale questionnaire with 67 items and the open-ended questions developed by the researcher. Data were analysed by arithmetic mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D) and t-test statistics.

The results revealed that:

1. Administrators and researchers rated overall and each aspect of the operation at a moderate level, except the aspect of administration that administrators rated at a high level.

2. Administrators and researchers rated overall and the aspects of administration and personnel higher than the criterion, but the aspect of budget was rated lower.

3. There was no significant difference between the perceptions of administrators and researchers on overall and the aspects of personnel and budget. However, there was a significant difference on the aspect of administration at the level of .05

4. There was no difference between the perceptions of administrators who worked less than 10 years and over 10 years on overall and the aspects of administration and budget, but there was a difference on the aspect of personnel. In addition, there was a significant difference between the perceptions of researchers who worked less than 10 years and over 10 years on overall and the aspects of administration and personnel at the level of .05, but there was no significant difference on the aspect of budget.